

BIBIK

Biuletyn Informacji Bibliotecznych i Kulturalnych
Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Łodzi

Rok 28 Nr 1 (182)

26 maja 2025

PATRONAT HONOROWY

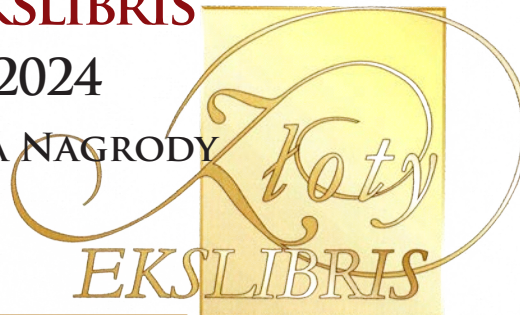

MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO
Joanna Skrzydlewska

ZŁOTY EKSLIBRIS

ZA ROK 2024

33. EDYCJA NAGRODY

Drodzy Czytelnicy,

z przyjemnością prezentujemy Państwu nr 182 Biuletynu Informacji Bibliotecznych i Kulturalnych, w okolicznościach 33. edycji rozdania nagród literackich Złoty Ekslibris oraz 16. edycji nagród Superekslibris w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi.

Rozwój literatury w Łodzi to fascynująca historia, ściśle związana z przemianami społecznymi i kulturowymi tego miasta. Od robotniczej metropolii przemysłowej, przez czasy getta, po współczesne centrum kultury i sztuki.

XIX wiek to narodziny miasta i literatury społecznej. W drugiej połowie wieku Łódź przeobraziła się z małego miasteczka w wielką przemysłową metropolię, co znalazło odbicie w literaturze. Przełomowa powieść Władysława Reymonta „Ziemia obiecana” ukazała brutalność kapitalizmu łódzkiego. Opisy fabryk, wyzysku i wielokulturowego tygla miasta stały się ikoniczne. Reymont nadał Łodzi literacką rangę, czyniąc z niej symbol „nowoczesnej Polski”.

Początek XX wieku przynosi zaś wielokulturowość i literaturę żydowską. Łódź była bowiem jednym z najważniejszych centrów kultury żydowskiej w Polsce. Tworzyli tu liczni pisarze piszący po

hebrajsku i w jidysz. Rozwijały się teatry i czasopisma w języku jidysz, m.in. „Łodzer Togblat”.

Dwudziestolecie międzywojenne to dalszy intensywny rozwój literatury i prasy. Łódź była wówczas dynamicznym centrum wydawniczym. Powstawały czasopisma literackie (np. „Tygodnik Ilustrowany”, „Kurier Łódzki”). Działało wydawnictwo Gebethner i Wolff, które publikowało klasyków polskich. To w Łodzi żyli i tworzyli m.in. Julian Tuwim i Artur Rubinstein (ten drugi bardziej jako pamiętnikarz i eseista).

W czasie II wojny światowej powstała ogromna ilość literatury dokumentalnej i świadectw z getta łódzkiego. Ocaleni z getta, np. Arnold Mostowicz, Hava Rosenfarb, Zenia Larson, pisali później reportaże i wspomnienia. Chaim Rumkowski, kontrowersyjny przywódca getta, stał się postacią literacką w późniejszej prozie, m.in. Andrzeja Barta.

Okres powojenny przynosi literaturę socjalistyczną i robotniczą. Po 1945 r. w Łodzi rozwijała się literatura podporządkowana ideologii PRL. Dominowała tematyka industrialna, robotnicza, kolektywistyczna. Tworzyli tu m.in. Janusz Wilhelm, Stanisław Rembek, Jerzy Krzysztoń. Miasto było też ważnym ośrodkiem

wydawniczym i filmowym, co miało wpływ na rozwój literatury scenariuszowej i eseistycznej.

Od lat 80. i 90. powstaje literatura niezależna i miejska. W czasach transformacji powstawały nowe nurty literackie, działały niezależne oficyny wydawnicze. W Łodzi rozwijała się poezja miejska, slam poety, a także literatura alternatywna i eksperymentalna. Autorzy tacy jak Andrzej Bart przywrócili Łódź do współczesnej literatury jako temat artystyczny.

Współcześni autorzy czynią Łódź swoim tematem i przestrzenią literacką. Obecnie Łódź wraca do literatury jako symbol miasta przeobrażeń, pamięci i kontrastów. Popularne są powieści kryminalne osadzone w Łodzi. Autorzy młodego pokolenia eksplorują urban fiction, przeszłość Łodzi, pamięć pożydowską, klasę robotniczą i tożsamość miasta.

Współczesna literatura związana z Łodzią odchodzi od tradycyjnego obrazu „ziemi obiecanej” z czasów Reymonta i koncentruje się na nowych tematach: pamięci, tożsamości miejskiej, zapomnianej wielokulturowości, transformacji ustrojowej, duchologii i peryferyjności. Postindustrialna tożsamość miasta – Łódź po upadku przemysłu włókienniczego to temat licznych książek i esejów o upadku fabryk i dziedzictwie robotniczym, rewitalizacji kontra degradacji oraz duchologicznych przestrzeniach (opuszczone zakłady, kamienice, puste ulice).

Wielokulturowa przeszłość i niepamięć o Łodzi, która była miastem Polaków, Żydów, Niemców i Rosjan. Współczesna literatura często wraca do tej utraconej różnorodności, szukając śladów po społeczności żydowskiej, pamięci o getcie

SUPEREKSLIBRIS

16. EDYCJA NAGRODY

Łódź, 18.04.2025 r.

łódzkim, czy niemieckiej przeszłości miasta i jej przemilczeniu.

Nowa proza o Łodzi pokazuje ludzi z peryferii, bezrobotnych, imigrantów, artystów i lokalne osobliwości. Mała codzienność i miejskie outsiderstwo, to tematy ukazujące życie codzienne mieszkańców blokowisk i kamienic, bezdomność, marginalizację, alkoholizm, a we wszystkim punkty styku: osiedle – centrum, szkoła – podwórko, galeria – ulica.

Wielu autorów eksploruje Łódź jako miasto rodzinnych korzeni i pokoleniowej traumy. Wspomnienia z dzieciństwa i młodości w Łodzi, migracje wewnętrzne, czy transformacja lat 90. widziana oczami mieszkańców tego miasta, to tematy wciąż żywe i poruszające wrażliwą tkankę czytelniczą.

Literatura współczesna często odnosi się też do Łodzi jako miasta filmu, teatru i sztuki awangardowej. Jest tu przestrzeń dla artystów, performerów i łódzkiego undergroundu. Prawdziwy rozkwit przeżywa dziś kryminał łódzki i literatura gatunkowa. Coraz więcej powieści sensacyjnych i kryminalnych rozgrywa się w Łodzi, a samych autorów intrygują tematy przedwojennych zbrodni, przestępczość lat 90., czy mroczna strona miasta, nielegalne interesy, korupcja, przemoc.

Ta różnorodność i bogactwo łódzkiej literatury staje się niemal dowodem na to, że miasto to przeżywa swój najlepszy czas, nie tylko pod względem industrialnym, ale przede wszystkim w obszarze własnej świadomości społecznej i kulturowej. Przestrzeń miejska staje się bowiem miejscem dla eksplozji emocji i słów twórców, a jednocześnie buforem dla potrzeb czytelniczych.

W biuletynie odnajdą Państwo informacje o publikacjach i autorach nominowanych w swoich kategoriach literackich oraz prezentacje sylwetek pisarzy wyróżnionych za rok 2024.

Uroczystej Gali Złotego Ekslibrisu towarzyszyć będzie koncert "Jazzowa Ziemia Obiecana" w wykonaniu grupy Michał Kobołek Quartet, co pozwoli zabrać Państwa w sentymentalną muzyczną podróż po świecie niezapomnianych dzieł polskiego kina, które były realizowane na terenie Łodzi i okolic.

Joanna Mądrzak
Dyrektor Biblioteki, Przewodnicząca Jury

PROTOKÓŁ

Jury Nagrody Złoty Ekslibris Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi za rok 2024

Jury Nagrody „Złoty Ekslibris Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi” obradujące w dniu 15 kwietnia 2025 r. pod przewodnictwem Joanny Mądrzak w składzie: Ewa Baranowska, Elżbieta Domagalska, Dorota Jankowska, Joanna Kantyka sekretarz, Ewa Mec, Ewa Nowak-Wawrzyniak, Aneta Powalska-Pietrzak, Katarzyna Roskowska-Świtaj, Anna Wejman przyznało Nagrodę „Złoty Ekslibris Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi” za rok 2024.

Nagrodę w kategorii *Najlepsza Książka o Łodzi* Jury przyznało publikacji „Łódź – ziemia wymyślona” autorstwa Błażeja Ciarkowskiego wydanej przez Wydawnictwo W.A.B.

Ponadto członkowie Jury swoimi głosami wyróżnili publikacje:

Bez etosu i patosu. Cz. 2 / Wiesław Jan Tuszyński;
Blokowiska. Vol. 2 / Piotr Borowski, Michał Koliński;
Historia Polski według Artura Szyka / teksty Michał Adamiak, Joanna Podolska;
Nawrotem tam i z powrotem – czasoprzestrzeń łódzkiej ulicy / Marcin Nowicki;
Nie tylko „Kropla Mleka” – łódzcy lekarze dzieciom przed II wojną światową / Marcin Gawryszczak, Łukasz Grzejszczak, Magdalena Makówka;
Pan Słowik – o Julianie Tuwimie dla dzieci / Michał Rusinek.

Nagrodę w kategorii *Najlepsza Książka o Ziemi Łódzkiej* Jury przyznało publikacji „Browar F. Braulińskiego w Piotrkowie” z tekstami Agnieszki Szóstek, Zygmunta Jacka Ditrycha, Macieja Ditrycha wydanej przez Stowarzyszenie „My Piotrkowianie”.

Ponadto członkowie Jury swoimi głosami wyróżnili publikacje:

Działalność organmistrzowska Stanisława i Stefana Krukowskich w latach 1879-1963 / ks. Antoni Pietrzyk MSF;
Huta „Hortensja” / Rafał Krasoń;
Młyny wodne w dorzeczu Bzury od XIX do XXI wieku : dzieje, architektura i problematyka konserwatorska w kontekście krajobrazu kulturowego / Daria Jagiełło;

Wspomnienia opoczyńskiego ziemianina 1881-1945 / Szczesny Libiszowski ; opracowanie Maria Libiszowska-Zółtkowska.

Nagrodę w kategorii *Najlepsze Wydawnictwo Albumowe o Łodzi* Jury przyznało publikacji "EC1 Łódź – Miasto od-nowa" pod redakcją Michała Kędzierskiego ze zdjęciami Natalii Zdziebzyńskiej, Pawła Augustyniaka, Stefana Brajtera, Jacka Kusińskiego, Artura Urbańskiego, Andrzeja Wacha. Książkę wydało „EC1 Łódź – Miasto Kultury”.

Ponadto członkowie Jury swoimi głosami wyróżnili publikacje:

200 lat ulicy Piotrkowskiej : architektura, ludzie, wydarzenia / Daria Rutkowska-Siuda, Krzysztof Stefański;
Łódź : książka do pisania / redakcja tomu Paulina Frankiewicz ; zespół redakcyjny Ryszard Bonisławski, Karolina Karolak, Natalia Królikowska, Magdalena Makówka, Wojciech Wendland, Marta Zdanowska;
Łódź w obiektywie / fotografie Paweł Augustyniak;
Potęga Łodzi = Power of Łódź : 2022-2024 / [wstęp Marek Janiak ; redakcja Eliza Kaczor, Dominik Antoszczyk];
Uchwycić getto : codzienność getta łódzkiego oczami artystów / redakcja Jakub Bendkowski, Zofia Trębacz.

Nagrodę w kategorii *Najlepsze Wydawnictwo Albumowe o Ziemi Łódzkiej* Jury przyznało publikacji „37 Pułk Piechoty – historia fotografii opowiedziana” pod redakcją Magdaleny Konczarek, Andrzeja Olewnika, dr. Jacka Saramonowicza.

Album wydała Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna im. Stefana Żeromskiego w Kutnie.

Ponadto członkowie Jury swoimi głosami wyróżnili publikacje:

Łowicka kultura ludowa : pamięć fotografii. 2 / [pomysł i redakcja:] Maciej Malangiewicz & Jacek Rutkowski ; [autorki tekstów towarzyszących: Marzena Kozanecka-Zwierz, Elżbieta Miszczyńska];

Podróżuj z przyrodą po łódzkim / [teksty Joanna Matusiak ; zdjęcia Dariusz Kwapisiewicz Brandmedia];

Z drewna wyczarowane : rzeźby typu ludowego województwa łódzkiego / [tekst: Michał Świercz ; współpraca: Barbara Chlebowska, Sylwia Kacalak, Andrzej Białkowski, Tomasz Spychała ; redakcja: Witold Bąk].

Nagrodę w kategorii Najlepsza Powieść o Łodzi i Ziemi Łódzkiej Jury przyznało książkę „Kołatanie” autorstwa Artura Żaka. Powieść wydało Wydawnictwo Dobra Literatura.

Ponadto członkowie Jury swoimi głosami wyróżnili powieści:

Małe pająki / Łukasz Barys;

Pamiętniki / Ślepy Maks ; opracowanie tekstu i przedmowa Waldemar Zawodziński;

Psy gończe / Joanna Ufnalska;

Skarb księcia Michała : o księciu Michale, pałacu w Nieborowie i skarbie pradziadka / tekst Anna M. Maniakowska-Sajdak ; fragmenty listów i ilustracje książkę Michał Piotr Radziwiłł;

Trzciniowisko / Kinga Wójcik. – Warszawa : Prószyński i s-ka. – (Seria z detektywem Aleksandrem Zamojskim / Kinga Wójcik ; cz. 1).

Jury dokonało powyższego wyboru spośród 44 tytułów nominowanych do Nagrody.

W kategorii *Najlepsza Książka o Łodzi* nominowano 10 publikacji, w kategorii *Najlepsze Wydawnictwo Albumowe o Łodzi* 7 publikacji, w kategorii *Najlepsza Książka o Ziemi Łódzkiej* 11 publikacji, w kategorii *Najlepsze Wydawnictwo Albumowe o Ziemi Łódzkiej* 6 publikacji, w kategorii *Najlepsza Powieść o Łodzi i Ziemi Łódzkiej* 10 publikacji.

Ogółem do Nagrody kwalifikowało się 105 tytułów książek wydanych w roku 2024, które dostępne są w zbiorach WBP im. Marszałka J. Piłsudskiego w Łodzi.

Joanna Kantyka, Sekretarz Jury

Łódź, 18.04.2025 r.

PROTOKÓŁ

Jury Nagrody Złoty Ekslibris Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi

Jury Nagrody „Złoty Ekslibris Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi” obradujące 15 kwietnia 2025 r. pod przewodnictwem Joanny Mądrzak w składzie: Ewa Baranowska, Elżbieta Domagalska, Dorota Jankowska, Joanna Kantyka - sekretarz, Ewa Mec, Ewa Nowak-Wawrzyniak, Aneta Powalska-Pietrzak, Katarzyna Roskowska-Świtaj, Anna Wejman, przyznało Nagrodę „Superekslibris Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi” w 2025 r.

Za całokształt osiągnięć w zakresie publikacji o Łodzi nagrodę otrzymała: Joanna Podolska-Płocka. Za całokształt osiągnięć w zakresie publikacji o Ziemi Łódzkiej nagrodę otrzymała: Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna im. Bolesława Prusa w Zgierzu oraz Towarzystwo Przyjaciół Zduńskiej Woli.

Joanna Kantyka, Sekretarz Jury

0 Nagrodzie ZŁOTY EKSLIBRIS

Nagroda „Złoty Ekslibris” została ustanowiona w 1992 roku, z okazji 75-lecia istnienia Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi. Inicjatorką Nagrody była Elżbieta Pawlicka - dyrektor Biblioteki w okresie od lutego 1982 r. do kwietnia 2003 r. Nagroda początkowo była przyznawana tylko w jednej kategorii (za lata 1992-1999), następnie w dwóch kategoriach (za lata 2000-2005). Od roku 2006 Nagroda przyznawana jest w czterech kategoriach: *Najlepsza Książka o Łodzi*, *Najlepsze Wydawnictwo Albumowe o Łodzi*, *Najlepsza Książka o Ziemi Łódzkiej*, *Najlepsze Wydawnictwo Albumowe o Ziemi Łódzkiej*. W 2022 r. wprowadzono kategorię *Najlepsza Powieść o Łodzi i Ziemi Łódzkiej*. Nagroda ma charakter honorowy. Do roku 2005 była nią akwaforta wykonana przez Zbigniewa Janeczka. W latach 2006-2011 projekt i wykonanie Nagrody było autorstwa Włodzimierza Rudnickiego. Nagrodą od roku 2012 jest okolicznościowa statuetka zaprojektowana i wykonana przez Rafała Frankiewicza. Okolicznościowe dyplomy zaprojektował Włodzimierz Rudnicki.

Wyłanianie laureatów Nagrody Złoty Ekslibris składa się z trzech etapów

Etap pierwszy: zgłaszanie publikacji do Nagrody przez autorów, wydawców, bibliotekarzy, czytelników oraz inne zainteresowane instytucje. Do Nagrody kwalifikowały się wszystkie publikacje z rokiem wydania 2023, których tematyka dotyczyła Łodzi lub ziemi łódzkiej oraz które znajdowały się w zbiorach WBP.

Etap drugi: nominowanie publikacji do Nagrody przez członków jury. Członkowie jury po zapoznaniu się z publikacjami kwalifikującymi się do Nagrody, oceniając poziom merytoryczny i edytorski publikacji, przekazują sekretarzowi jury swoje nominacje w każdej kategorii (do 3 publikacji).

Etap trzeci: głosowanie. Po dyskusji każdy z członków jury w tajnym głosowaniu wskazuje spośród nominowanych tytułów do 2 publikacji w poszczególnych kategoriach. Członek jury ma prawo nie wskazać tytułu do Nagrody w danej kategorii. O przyznaniu Nagrody w danej kategorii decyduje zwykła większość głosów.

REGULAMIN NAGRODY ZŁOTY EKSLIBRIS

Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej
im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi

§ 1

Nagroda Złoty Ekslibris, ustanowiona przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi, przyznawana jest w pięciu kategoriach: Najlepsza Książka o Łodzi, Najlepsza Książka o Ziemi Łódzkiej, Najlepsze Wydawnictwo Albumowe o Łodzi, Najlepsze Wydawnictwo Albumowe o Ziemi Łódzkiej oraz Najlepsza Powieść o Łodzi i Ziemi Łódzkiej.

Jury Nagrody może przyznać Nagrodę Specjalną.

§ 2

Celem Nagrody jest popularyzacja najciekawszych publikacji o Łodzi i ziemi Łódzkiej, promocja autorów oraz wydawnictw podejmujących problematykę regionalną.

§ 3

1. Książki do Nagrody mogą być zgłaszane przez członków jury, autorów, wydawców, biblioteki i inne instytucje oraz czytelników.
2. Ostateczny termin zgłaszania kandydatów do Nagrody podawany jest przez Bibliotekę co roku i udostępniany w Internecie.
3. Zgłoszenia, które wpłyną po wyznaczonym terminie nie będą uwzględniane. Zgłoszenia kandydatów do Nagrody można składać w sekretariacie Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w godz. 8-15.30 (poniedziałek-piątek) oraz przysyłać na adres WBP (90-508 Łódź, ul. Gdańska 100/102) z dopiskiem „Złoty Ekslibris” lub na adres poczty elektronicznej (sekretariat@wbp.lodz.pl).

§ 4

1. Nagrodę przyznaje jury powołane przez dyrektora Biblioteki spośród jej pracowników.
2. Jury może być rozszerzone o konsultantów spoza Biblioteki.
3. Przewodniczącym jury jest dyrektor Biblioteki.
4. Ocenie podlegają publikacje wydane w roku poprzedzającym wręczenie Nagrody, z wyłączeniem publikacji wymienionych w p. 5.
5. Jury przy ocenie zgłoszonych do Nagrody publikacji nie uwzględnia drugich lub kolejnych wydań danego tytułu, w tym wydań określonych jako uzupełnione, poszerzone, rozszerzone, zmienione itp.
6. Jury ocenia poziom merytoryczny i edytorski zgłoszonych do Nagrody publikacji.
7. Wybór uhonorowanych Nagrodą publikacji poprzedza etap ich nominowania przez jury spośród wszystkich zgłoszonych kandydatów, z wyłączeniem publikacji wymienionych w p. 5.
8. O przyznaniu Nagrody Złoty Ekslibris decyduje zwykła większość głosów członków jury.
9. Jury może odstąpić od przyznania Nagrody w danej kategorii.

§ 5

1. Nagroda przyznawana jest corocznie i wręczana uroczystie w kwietniu lub maju.
2. Nagroda wręczana jest autorowi publikacji (jednej osobie, zespołowi autor-skiemu lub redaktorowi w przypadku pracy zbiorowej).
3. Okolicznościowe dyplomy przyznawane są laureatom Nagrody oraz wydawnictwu, które wydało nagrodzoną publikację.

§ 6

Nagroda w formie okolicznościowej statuetki ma charakter honorowy i nosi nazwę Złoty Ekslibris Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi.

NOMINACJE JURY DO NAGRODY ZŁOTY EKSLIBRIS ZA ROK 2024

(układ alfabetyczny wg tytułów)

KATEGORIA: NAJLEPSZA KSIĄŻKA O ŁODZI

Bez patosu i etosu. Cz. 2 / Wiesław Jan Tuszyński. – Lubiejew : JJ

Błokowiska Łodzi. Vol. 2 / Piotr Borowski, Michał Koliński. – Łódź : Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński

Historia Polski według Artura Szyka = The history of Poland by Artur Szyk / teksty Michał Adamiak, Joanna Podolska. – Łódź : Centrum Dialogu im. Mar- ka Edelmiana w Łodzi

Łódź : historia miasta poprzez wieki. T. 3, 1914-1945 / redakcja Przemysław Waingertner. – Łódź : Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego : Biblioteka Miejska w Łodzi

Łódź : historia miasta poprzez wieki. T. 4, Od 1945 roku / redakcja Krzysztof Lesiakowski. – Łódź : Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego : Biblioteka Miejska w Łodzi

Łódź : ziemia wymyślona / Błażej Ciar-kowski. – Warszawa : Wydawnictwo W.A.B.

Nawrotem tam i z powrotem : czaso-przestrzeń łódzkiej ulicy / Marcin No-wicki. – Łódź : Księży Młyn Dom Wy-dawniczy Michał Koliński

Nie tylko „Kropla Mleka” : łódzcy leka-rze dzieciom przed II wojną światową / Marcin Gawryszczak, Łukasz Grzejsz-czak, Magdalena Makówka. – Łódź :

Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński. Oddział Publikacji Zleconych Pan coś kręcił : opowieści filmowe / Marcin Pyda. – Łódź : Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński

Pan Słowik : o Julianie Tuwimie dla dzieci / Michał Rusinek – Poznań : Zyg-zaki Grupa Wydawnicza Poznańskiego Przewodnik po drzewach Starych Bałut / Małgorzata Godlewska, Justyna Zającz-kowska, Szymon Iwanowski. – Łódź : Sto-warzyszenie Społecznie Zaangażowani

KATEGORIA: NAJLEPSZA KSIĄŻKA O ZIEMI ŁÓDZKIEJ

Browar F. Braulińskiego w Piotrkowie / [tekst: Agnieszka Szóstek, Zygmunt

Jacek Ditrych, Maciej Ditrych ; projekt: Maria Lauks, Mariusz Lauks]. – Piotrków Trybunalski : Stowarzyszenie "My Piotrkowianie"

Budownictwo drewniane okolic Wieruszowa / Grzegorz Szymański. – Wieruszów : Powiatowa Biblioteka Publiczna w Wieruszowie

Działalność organizatorska Stanisława i Stefana Krukowskich w latach 1879-1963 / ks. Antoni Pietrzyk MSF. – Piotrków Trybunalski : Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Próchnika

Heimat-Stadt Koluszki / Zbigniew Komorowski. – Łódź : Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński

Huta „Hortensja” / Rafał Krasoń. - Piotrków Trybunalski : Urząd Miasta Piotrkowa Trybunalskiego

Młyny wodne w dorzeczu Bzury od XIX do XXI wieku : dzieje, architektura i problematyka konserwatorska w kontekście krajobrazu kulturowego / Daria Jagiełło. - Toruń : Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika
Piotrkowskie pielęgniarki i sanitariuszki w służbie Niepodległej / Wacław Juskiewicz-Kamieńska, Grażyna Gierczak. - Łódź : Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Łodzi ; Warszawa : Naczelna Izba Pielęgniarek i Położnych

Skarby Ziemi Łódzkiej / Jan Gać. - Pelplin : Wydawnictwo Bernardinum

Ulicznik łowicki : w poszukiwaniu ulicy dogodnej / Maciej Malangiewicz & Jacek Rutkowski. - Łowicz : Łowicki Ośrodek Kultury

Włóknarz Pabianice : historia sekcji piłki nożnej 1946-2024 / Paweł Szatecki. – Pabianice : PressKa Iga Kaleta

Wspomnienia opoczyńskiego ziemianina 1881-1945 / Szczepan Libiszowski ; opracowanie Maria Libiszowska-Żółkowska. - Opoczno : Muzeum Regionalne w Opocznie

KATEGORIA: NAJLEPSZE WYDAWNICTWO ALBUMOWE O ŁODZI

200 lat ulicy Piotrkowskiej : architektura, ludzie, wydarzenia / Daria Rutkowska-Siuda, Krzysztof Stefański. - Łódź : Biuro Architekta Miasta
EC1 Łódź : Miasto od-nowa / [redakcja: Michał Kędzierski ; zdjęcia: Natalia Zdziebzyńska, Paweł Augustyniak, Stefan Brajter, Jacek Kusiński, Artur

Urbański, Andrzej Wach. – Łódź : EC1 Łódź – Miasto Kultury w Łodzi

Łódź : książka do pisania / redakcja tomu Paulina Frankiewicz ; zespół redakcyjny Ryszard Bonisławski, Karolina Karolak, Natalia Królikowska, Magdalena Makówka, Wojciech Wendland, Marta Zdanowska. - Kraków ; Budapeszt ; Syrakuzy : Wydawnictwo Austeria

Łódź w obiektywie / fotografie Paweł Augustyniak. – Łódź : Łódzka Organizacja Turystyczna

Potęga Łodzi = Power of Łódź : 2022-2024 / [wstęp Marek Janiak ; redakcja Eliza Kaczor, Dominik Antoszczyk]. - Łódź : Urząd Miasta Łodzi. Biuro Architekta Miasta

Uchwycić getto : codzienność getta łódzkiego oczami artystów / redakcja Jakub Bendkowski, Zofia Trębacz. - Warszawa : Żydowski Instytut Historyczny

Ucząc się od Łodzi / pod redakcją Karoliny Karolak i Adama Mazura. - Łódź : Kamienica Hilarego Majewskiego Włókiennicza 11 / Łódź

KATEGORIA: NAJLEPSZE WYDAWNICTWO ALBUMOWE O ZIEMI ŁÓDZKIEJ

37 Pułk Piechoty : historia fotografią opowiedziana / [zespół redakcyjny Magdalena Konczarek, Andrzej Olewnik, dr Jacek Saramonowicz ; zespół ds. doboru materiału ikonograficznego Andrzej Olewnik, dr Jacek Saramonowicz, Wiesław Paluchowski, Konrad Podwysoki]. - Kutno : Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna im. Stefana Żeromskiego w Kutnie

100 lat Szkoły Rolniczej w Sędziejowicach / [teksty i redakcja dr Tomasz Oszczęda ; autor fotografii Ryszard Sierociński]. - Sieradz : Prof-Art Ryszard Sierociński

Łowicka kultura ludowa : pamięć fotografii. 2 / [pomysł i redakcja:] Maciej Malangiewicz & Jacek Rutkowski ; [autorki tekstów towarzyszących: Marzena Kozanecka-Zwierz, Elżbieta Miszczyńska]. - Łowicz : Łowicki Ośrodek Kultury
Podróżuj z przyrodą po łódzkim / [teksty Joanna Matusiak ; zdjęcia Dariusz Kwapisiewicz Brandmedia]. - Łódź : Urząd Marszałkowski Województwa

Łódzkiego. Departament Klimatu i Turystyki

Sieradzkie pielgrzymowanie na Jasną Górę / Krzysztof Klimas. - Sieradz : Prof-Art Ryszard Sierociński

Z drewna wyczarowane : rzeźby typu ludowego województwa łódzkiego / [tekst: Michał Świercz ; współpraca: Barbara Chlebowska, Sylwia Kacalak, Andrzej Białkowski, Tomasz Spychała ; redakcja: Witold Bąk]. - Łódź : Województwo Łódzkie. Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego

KATEGORIA: NAJLEPSZA POWIEŚĆ O ŁODZI I ZIEMI ŁÓDZKIEJ

Cienie przy drewnianym moście / Zena Larsson ; z języka szwedzkiego przełożył Piotr Zettinger ; przekład poprawiła Katarzyna Tubylewicz ; [redakcja i przypisy: Joanna Podolska]. - Łódź : Centrum Dialogu im. Marka Edelmana w Łodzi

Droga ku marzeniom / Aneta Krasieńska. - Warszawa : Skarpa Warszawska. - (Matylda / Aneta Krasieńska ; cz. 2)
Droga ku miłości / Aneta Krasieńska. - Warszawa : Skarpa Warszawska. - (Matylda / Aneta Krasieńska ; cz. 3)
Kołatanie / Artur Żak. - Gdańsk ; Warszawa : Dobra Literatura

Małe pająki / Łukasz Barys. - Kraków : Wydawnictwo Literackie

Pamiętniki / Ślepy Maks ; opracowanie tekstu i przedmowa Waldemar Zawodziński. - Łódź : Malowany Młyn

Psy gończe / Joanna Ufnalska. - Łódź : Firmamentum Sobiescianum

Rywka : śmierć ze złotym warkoczem : gry wojenne polskiego podziemia / Michał Wójcik. - Warszawa : Wielka Litera

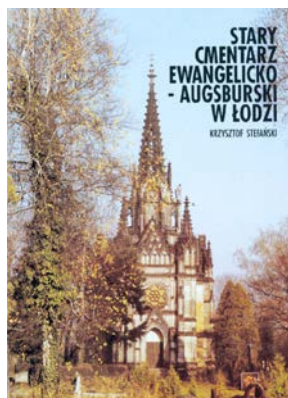
Skarb księcia Michała : o księciu Michale, pałacu w Nieborowie i skarbie pradziadka / tekst Anna M. Maniakowska-Sajdak ; fragmenty listów i ilustracje książę Michał Piotr Radziwiłł. - Nieborów : Muzeum w Nieborowie i Arkadii

Trzciniowisko / Kinga Wójcik. – Warszawa : Prószyński i s-ka. – (Seria z detektywem Aleksandrem Zamojskim / Kinga Wójcik ; cz. 1)

Ziemia nawrócona. Cz. 3 / Andrzej Makowiecki. – Łódź : Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński

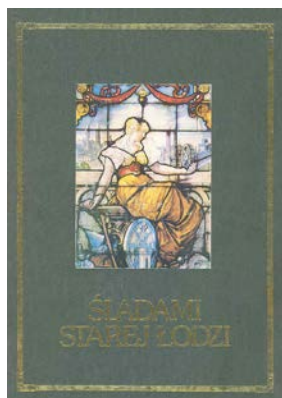
Książki nagrodzone Nagrodą Złoty Ekslibris

za lata 1992-2023

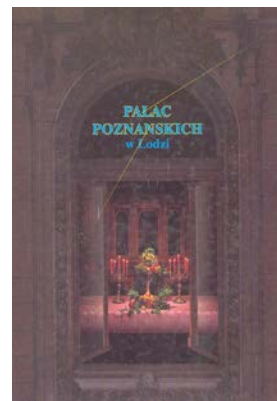
ZA ROK 1992

Stary Cmentarz Ewangelicko-Augsburski w Łodzi / Krzysztof Stefański [zdj. Andrzej Pukaczewski, Włodzimierz Małek]. – Łódź : Ewangelickie Wydawnictwo św. Mateusza

ZA ROK 1993

Śladami starej Łodzi. [T.] 2 / Andrzej Urbaniak ; z rys. Jerzego Michała Zakrzewskiego. – Łódź : Wydawnictwo 86 Press

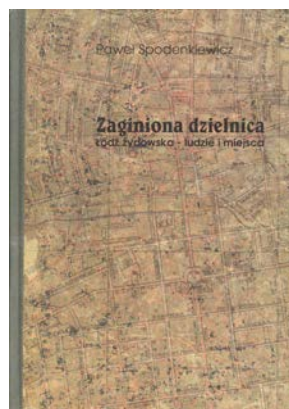
ZA ROK 1995

Pałac Poznańskich w Łodzi / opracowana przez zespół pracowników Muzeum Historii Miasta Łodzi / red. Ryszard Czubaczyński. – Łódź : Muzeum Historii Miasta Łodzi

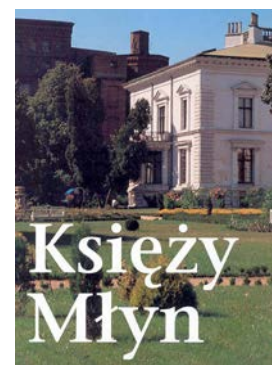
ZA ROK 1996

Działo się w Łodzi... / Mirosław Zbigniew Wojalski. – Łódź : "Zora"

ZA ROK 1998

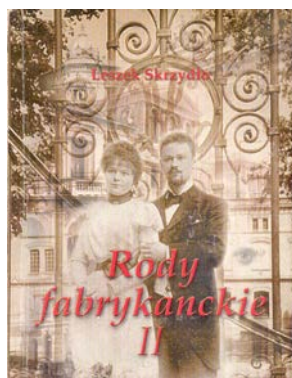
Zaginiona dzielnica : Łódź żydowska – ludzie i miejsca / Paweł Spodenkiewicz. – Łódź : Łódzka Księgarnia Niezależna

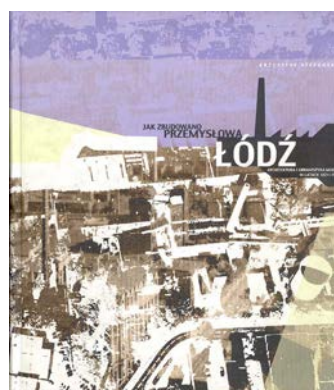
ZA ROK 1999

Księży Młyn / tekst Dorota Berbelska, Stefan Pytlaś, Jan Salm, Agata Zielińska ; fot. Tadeusz Karpiński. – Łódź : Urząd Miasta Łodzi. Wydział Strategii Miasta

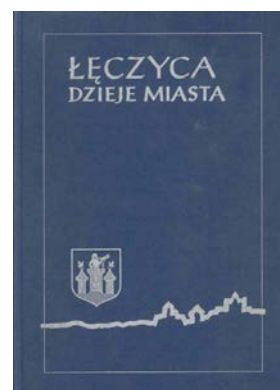
ZA ROK 2000

Rody fabrykanckie. Cz. 2. / Leszek Skrzydło. – Łódź : Oficyna Bibliofilów

Jak zbudowano przemysłową Łódź : architektura i urbanistyka miasta w latach 1821-1914 / Krzysztof Stefański. - Łódź : Regionalny Ośrodek Studiów i Ochrony Środowiska Kulturowego

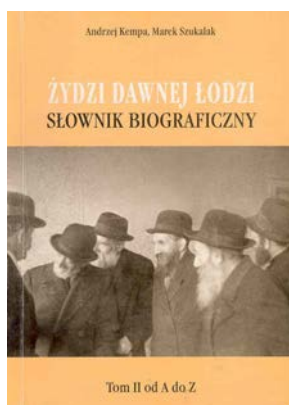
Łęczyca : monografia miasta do 1990 roku / pod. red. Ryszarda Rosina. – Łęczyca : Towarzystwo Naukowe Płockie. Oddział w Łęczyca : Towarzystwo Miłośników Ziemi Łęczyckiej

W roku 2001 zmieniono formułę i regulamin Nagrody. Przyznano dwie równorzędne nagrody. Jedną dla najlepszej książki o Łodzi, drugą dla najlepszej książki o województwie.

Łowicka pocztówka 1899-1999 / Edward Miziołek. – Łowicz : Łowicki Ośrodek Kultury : Archiwum Państwowe m. st. Warszawy. Oddział

ZA ROK 2002

Żydzi dawnej Łodzi : słownik biograficzny Żydów łódzkich oraz z Łodzią związanych. T. 2 / Andrzej Kempa, Marek Szukalak. - Łódź : Oficyna Bibliofilów

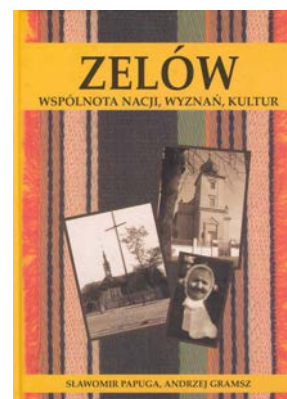

Pajęczno poprzez wieki / Jadwiga i Krzysztof Pach. - Częstochowa : Dom Książki

ZA ROK 2003

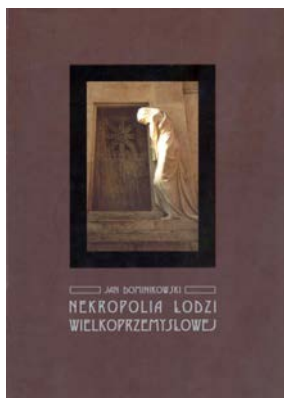

Szlakiem łódzkiej kolei / Michał Jerczyński, Tomasz Roszak. - Łódź : Wydaw. Piątek Trzynastego

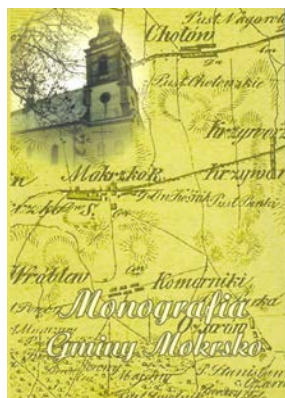

Zelów : wspólnota nacji, wyznań, kultur / Sławomir Papuga, Andrzej Gramsz. - Łódź : Wydaw. GRAKO

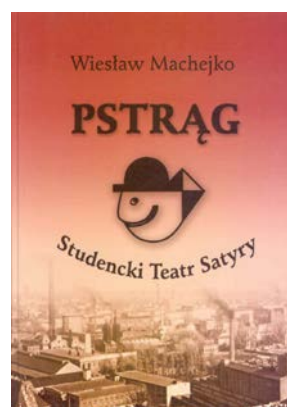
ZA ROK 2005

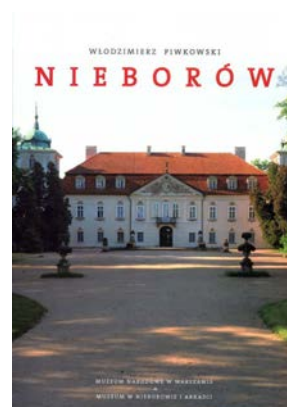
Nekropolia Łodzi wielkoprzemysłowej : cmentarz Stary przy ulicy Ogrodowej : dzieje i sztuka 1854-1945 / Jan Dominikowski. - Łódź : Wydawnictwo Konserwatorów Dzieł Sztuki

Monografia gminy Mokrośko / pod red. Tadeusza Olejnika. - Mokrośko : Urząd Gminy

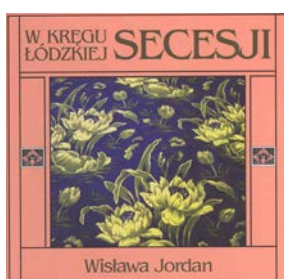

Z ikra i pod prąd czyli W krainie Pstrąga : Studencki Teatr Satyry Pstrąg od frontu i od kulis na tle Łodzi akademickiej 1945-1967 : piosenki, skecze, monologi, żarty, anegdoty, wiersze, wspomnienia, recenzje, paszkwile, donosy, laurki, anonimy, parodie, fotografie, karykatury, obrazy, rysunki, raptularz, epitafia / przedstawia Wiesław Machajko ; [oprac. red. Barbara Machajko i Leszek Skrzydło]. - Łódź : Dom Wydawniczy ELIPSA

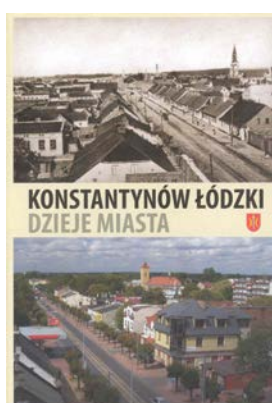

Nieborów : mazowiecka rezydencja Radziwiłłów / Włodzimierz Piwkowski. - Warszawa : Muzeum Narodowe : Muzeum w Nieborowie i Arkadii

ZA ROK 2006

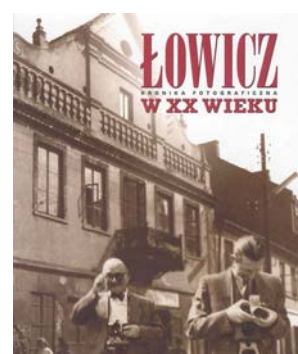
W kręgu łódzkiej secesji / Władysław Jordan. - Łódź : Wydawnictwo Literatura

Konstantynów Łódzki : dzieje miasta / praca zbiorowa pod red. Marii Nartonowicz-Kot. - Łódź : Polskie Towarzystwo Historyczne. Oddział Łódzki

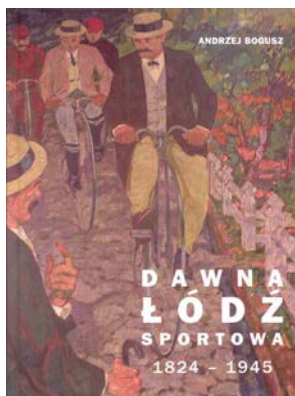

Piotrkowska : spacer pierwszy = the first walk / [opracowanie graficzne] Sławomir Krajewski ; [fotografie] Jacek Kuśiński. - Łódź : Wydawnictwo Jacek Kuśiński

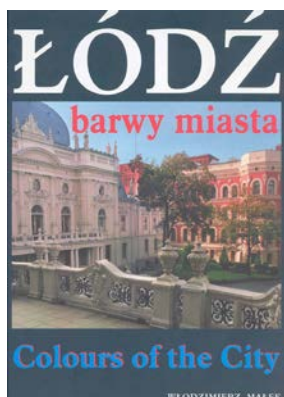

Łowicz w XX wieku : kronika fotograficzna / Jacek Rutkowski. - Łowicz : Urząd Miejski

ZA ROK 2007

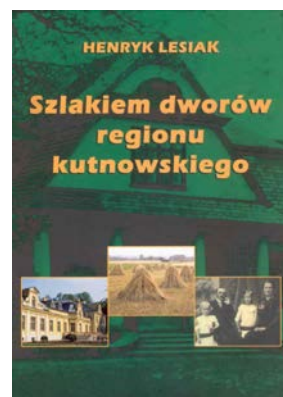
Dawna Łódź sportowa: 1824 - 1945 / Andrzej Bogusz. – Łódź : Muzeum Historii Miasta Łodzi

Łódź: barwy miasta = Colours of the city / fot. i projekt albumu Włodzimierz Małek ; tekst oraz konsultacja przy wyborze fot. Ryszard Bonisławski. – Wyd. 3 uaktualnione. – Łódź : Oficyna Wydawniczo-Reklamowa Sagalara

Łęczyca zapomniana : pocztówki, fotografie i ryciny / tekst Alicja Łosińska, Karol Niewiadomski, Mirosław Pisarkiewicz ; wyb. kart pocztowych i fot. Alicja Łosińska, Aneta Pucek. - Wyd. 2 poszerzone i uzupełnione. – Łęczyca : Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna : Towarzystwo Naukowe Płockie. Oddział : Towarzystwo Miłośników Ziemi Łęczyckiej

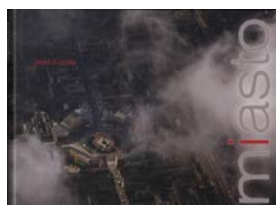

Szlakiem dworów regionu kutnowskiego / Henryk Lesiak. – Wyd. 2 zm. i uzup. – Kutno : Agencja Rozwoju Regionu Kutnowskiego

ZA ROK 2008

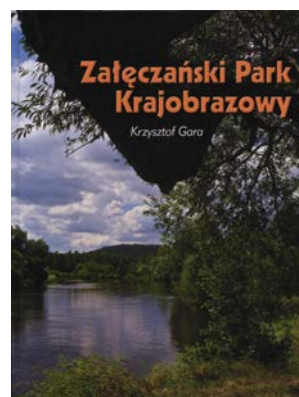
Zarys dziejów geodezji w Łodzi / Marian Czocharński, Tadeusz Kośka, Grzegorz Kowalski. – Łódź : Wydaw. Politechniki Łódzkiej

Miasto = City / [zdj.] Jacek Kuśiński ; tekst - „Widzenie Łodzi” Tomasz Włodkowski. – Łódź : Wydawnictwo Jacek Kuśiński

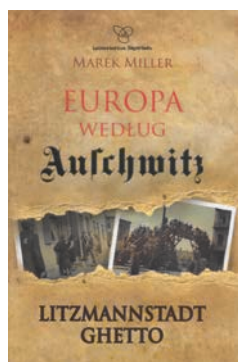

Historia Smardzewic / Stefan Zdonek. – Smardzewice : Ochotnicza Straż Pożarna

Załęczański Park Krajobrazowy / fot. Krzysztof Gara. – Sieradz : Agencja Reklamowo-Wydawnicza Prof-Art

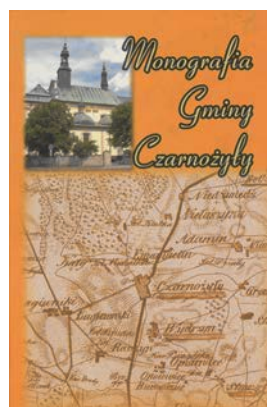
ZA ROK 2009

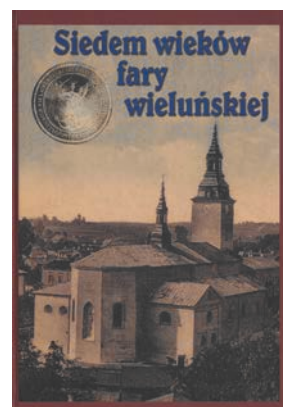
Europa wg Auschwitz [...] / Marek Müller ; współpr. Zofia Kraszewska-Kelcz, Joanna Podolska ; przy współudziale Magdaleny Januszewskiej [i in.] ; Instytut Dziennikarstwa Uniwersytetu Warszawskiego, Laboratorium Reportażu, Archiwum Państwowe w Łodzi. – Oświęcim : Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau

Księga fabryk Łodzi / Jacek Kuśiński, Ryszard Bonisławski, Maciej Janik. – Łódź : Wydawnictwo Jacek Kuśiński

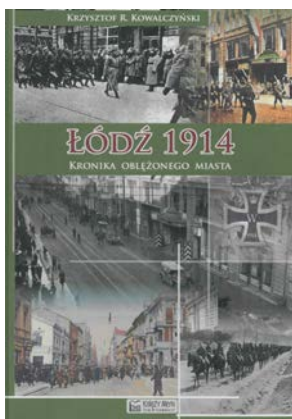

Monografia gminy Czarnożyły / oprac. zbiorowe pod red. Zdzisława Włodarczyka. – Czarnożyły : Urząd Gminy

Siedem wieków fary wieluńskiej / pod red. Jana Książka. – Wieluń : Muzeum Ziemi Wieluńskiej

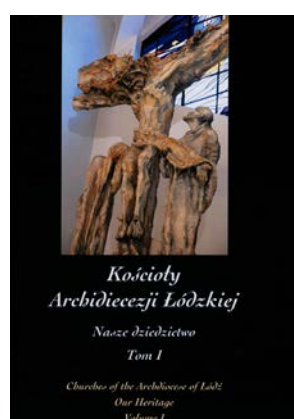
ZA ROK 2010

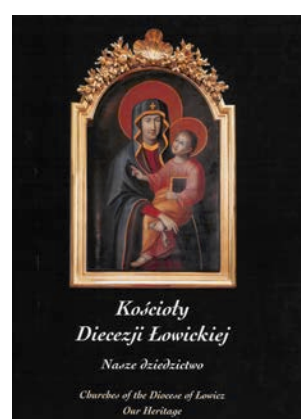
Łódź 1914 : kronika oblężonego miasta / Krzysztof R. Kowalczyński . – Łódź : Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński

Moje Gorzkowice / Cezary Graczykowski. – Gorzkowice : Gminna Biblioteka Publiczna

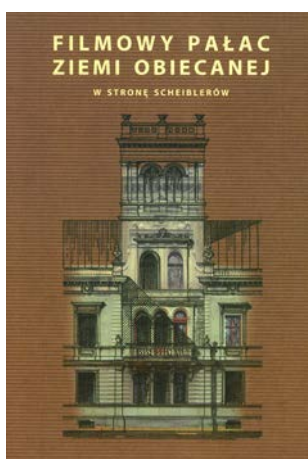
Kościoły Archidiecezji Łódzkiej : nasze dziedzictwo. T. 1 / zespół redakcyjny Studio Plus. – Bydgoszcz : Studio Plus Marek Pawłowski

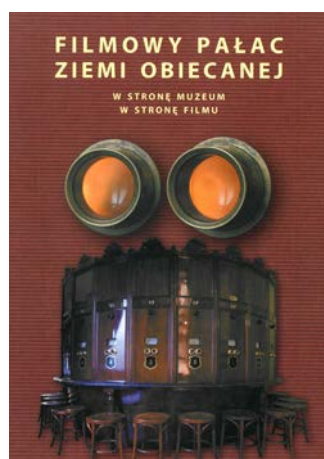
Kościoły Diecezji Łowickiej : nasze dziedzictwo = Churches of the Diocese of Łowicz : our heritage / [zespół redakcyjny Studio Plus] . – Bydgoszcz : Studio Plus Marek Pawłowski

ZA ROK 2011

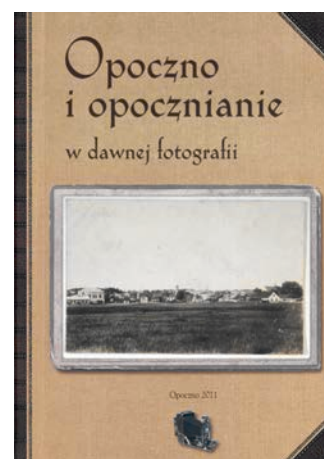
ZA ROK 2011 nie przyznano Nagrody w kategorii Najlepsze Wydawnictwo Albumowe o Łodzi

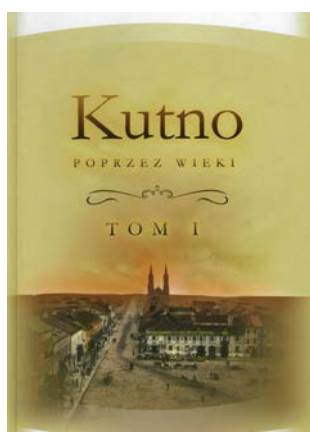
Filmowy pałac ziemi obiecanej. [T. 1], W stronę Scheiblerów / red. Ewa M. Bładowska. – Łódź : Stowarzyszenie Miłośników off Kultury SMOk : Muzeum Kinematografii

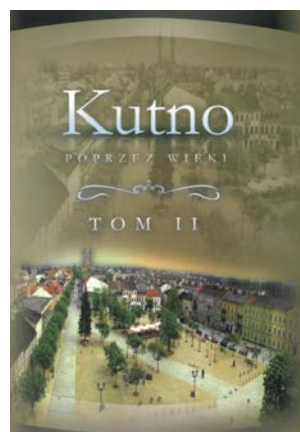
Filmowy pałac ziemi obiecanej. [T. 2], W stronę muzeum, w stronę filmu / red. Ewa M. Bładowska. – Łódź : Stowarzyszenie Miłośników off Kultury SMOk : Muzeum Kinematografii

Opoczno i opocznanie w dawnej fotografii / zespół red. w składzie: Robert Kowalski, Tomasz Łuczowski, Jan Siempiński, Bożena Świątek-Mazur, Edward Zagdański]. – Opoczno : Muzeum Regionalne : Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna

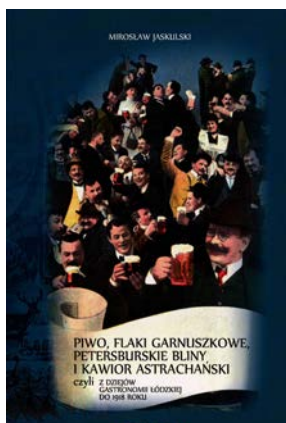

Kutno poprzez wieki. T. 1, Do 1939 roku / pod red. Jana Szymczaka. – Kutno ; Łódź : Prezydent Miasta Kutna [etc.]

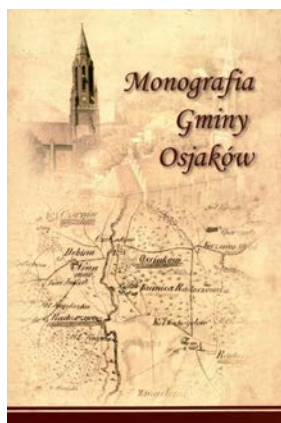

Kutno poprzez wieki. T. 2, Lata 1939-2010 / pod red. Jana Szymczaka. – Kutno ; Łódź : Prezydent Miasta Kutna [etc.]

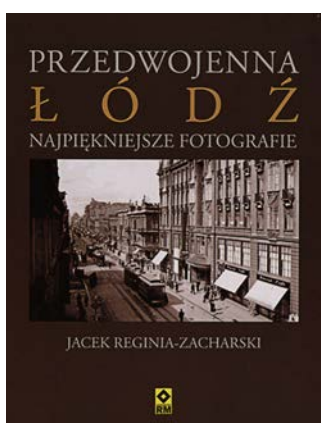
ZA ROK 2012

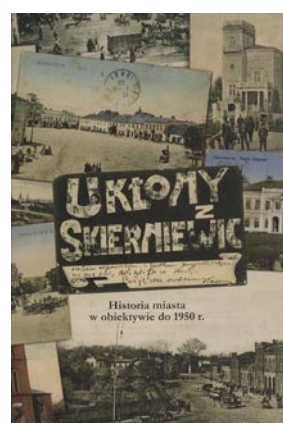
Piwo, flaki garnuszkowe, petersburskie bliny i kawior astrachański czyli Z dziejów gastronomii łódzkiej do 1918 roku / Mirosław Jaskulski. – Łódź : Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński

Monografia gminy Osjaków : opracowanie zbiorowe / pod redakcją Jana Książka. – Osjaków : Urząd Gminy

Przedwojenna Łódź : najpiękniejsze fotografie / Jacek Reginia-Zacharski. – Warszawa : Wydawnictwo RM ; Łódź : Archiwum Państwowe

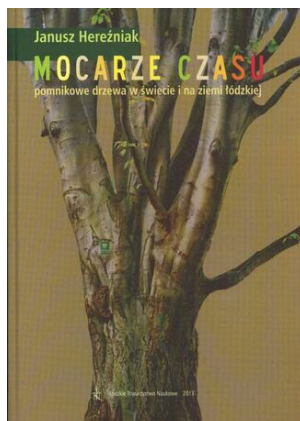

Ukłony z Skierniewic : historia miasta w obiektywie do 1950 r. / [redakcja: Izabela Strączyńska, Anna Majda-Baranowska, Maria Anacka-Lyjak, Ewa Pecyna, Mirosława Przygodzińska. - Skierniewice : Miejska Biblioteka Publiczna.

ZA ROK 2013

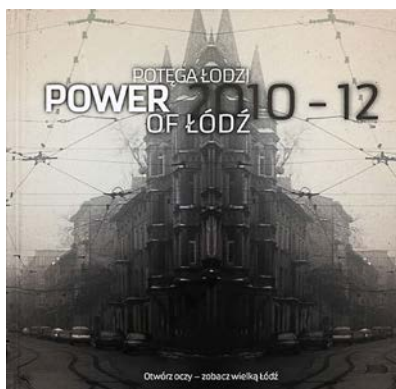
Fabryka snów / teksty i redakcja Stanisław Zawilski, współpraca Tadeusz Wijata ; opracowanie graficzne: Adam Bremer, Jędrzej Łoś. - Łódź : TOYA Sp. z o.o

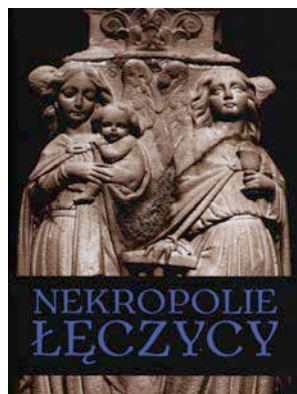
Mocarze czasu : pomnikowe drzewa w świecie i na ziemi łódzkiej / Janusz Hereźniak ; [opracowanie graficzne Tomasz Budziarek ; autorzy zdjęć: Janusz Hereźniak i in.]. – Łódź : Łódzkie Towarzystwo Naukowe

Rezerваты : ochrona przyrody w lasach Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Łodzi i województwa łódzkiego / Romuald Olaczek ; [aut. fot. Mirosław Sobkowiak i in. ; projekt okładki i wnętrza Jerzy Jan Dobrucki] ; Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Łodzi. – Józefów : Oficyna Wydawnicza Forest

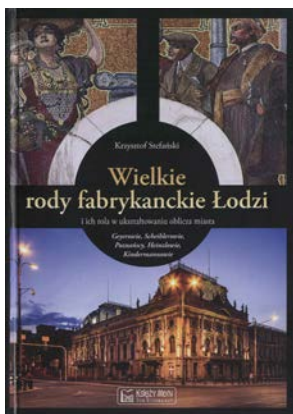

Potęga Łodzi = Power of Łódź : 2010-12 / [opieka artystyczna Marek Janiak, Włodzimierz Adamiak, Marcin Wasilewski ; projekt graficzny i skład Marcin Wasilewski ; wstęp Włodzimierz Adamiak, Ewa M. Boryczka]. – Łódź : Fundacja Ulicy Piotrkowskiej : Urząd Miasta Łodzi

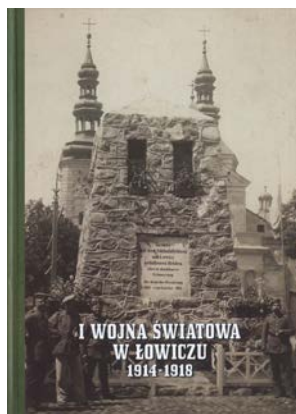

Nekropolie Łęczycy : piękno ukryte w detalu / [red. Lucyna Sztompka ; zespół red. Alicja Łosińska, Maria Sęczkowska, Mirosław Żydek, Mirosław Pisarkiewicz, Bolesław Solarski ; tekst Mirosław Pisarkiewicz ; wybór i opis zdjęć Alicja Łosińska ; fotografie Przemysław Marynowski] ; Towarzystwo Naukowe Płockie. Oddział w Łęczycy, Towarzystwo Miłośników Ziemi Łęczyckiej, Archiwum Państwowe w Płocku. Oddział w Łęczycy. - Łęczycza : Towarzystwo Naukowe Płockie. Oddział

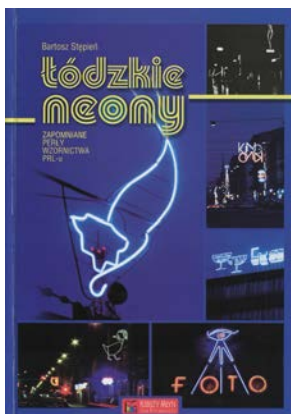
ZA ROK 2014

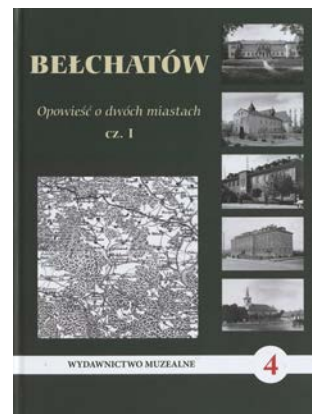
Wielkie rody fabrykanckie łodzi i ich rola w ukształtowaniu oblicza miasta : Geyerowie, Scheiblerowie, Poznańscy, Heinzlowie, Kindermannowie / Krzysztof Stefański. - Łódź : Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński

I wojna światowa w Łowiczu 1914-1918 / Maciej Malangiewicz & Jacek Rutkowski. - Łowicz : łowicki Ośrodek Kultury

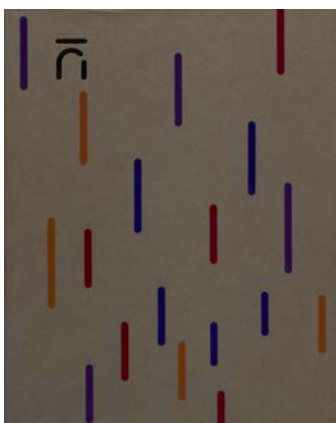

Łódzkie neony : zapomniane perły wzornictwa PRL-u / Bartosz Stępień. - Łódź : Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński

Bełchatów : opowieść o dwóch miastach. Cz. 1 / pod red. Moniki Baśińskiej ; wybór i oprac. merytoryczne Łukasz Politański. - Bełchatów : Muzeum Regionalne

ZA ROK 2015

Filharmonia Łódzka : spacer w przestrzeni, podróż w czasie / [redaktor prowadzący Marzena Wiśniak ; redakcja merytoryczna, dobór zdjęć Joanna Więckowska, Marzena Wiśniak ; redakcja językowa Joanna Więckowska ; autor większości zdjęć współczesnych Dariusz Kulesza ; wstęp Tomasz Bęben]. - Łódź : Filharmonia Łódzka im. Artura Rubinsteina

Karol Rybacki 1859-1935 / Zdzisław Kryściak ; [projekt okładki i opracowanie graficzne: Jacek Rutkowski ; współpraca redakcyjna: Maciej Malangiewicz]. - Łowicz : łowicki Ośrodek Kultury

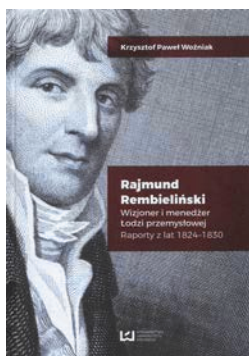

Łódź, której nie ma / Krzysztof R. Kowalczyński. - Łódź : Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński

Sieradzka księga pokoleń : Sieradz w XX wieku w fotografii / [redakcja Ryszard Sierociński ; teksty: Sławomir Kołodziejczyk, Jerzy Kowalski, Henryk Pawłowski, Andrzej Ruszkowski, Henryk Szturma ; opracowanie graficzne: Paweł Duraj ; konsultacja historyczna: Maria Nartowicz-Kot, Henryk Szturma, Jan Pietrzak]. - Sieradz : Prof-Art Agencja Reklamowo-Wydawnicza

ZA ROK 2016

Rajmund Rembieliński : wizjoner i menedżer Łodzi przemysłowej : raporty z lat 1824-1830 / Krzysztof Paweł Woźniak ; [projekt typograficzny i skład Tomasz Pietras]. - Łódź : Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego

Łowicz 1918-1939 : kronika fotograficzna / Maciej Malangiewicz & Jacek Rutkowski ; [pomysł i realizacja Maciej Malangiewicz & Jacek Rutkowski ; projekt okładki i opracowanie graficzne Jacek Rutkowski]. - Łowicz : Łowicki Ośrodek Kultury

Łączy nas miłość do książek / [zespół redakcyjny: Hanna Krawczyk – przewodnicząca, Krystyna Brodowska, Grażyna Łacina, Małgorzata Szymlet-Piotrowska ; redakcja Iła Turowicz ; projekt graficzny Paweł Duraj ; rysunki Aleksy Nowa ; zdjęcia: archiwum Powiatowej Biblioteki Publicznej w Sieradzu, Piotr Andrzejczak, Krystyna Brodowska, Zygmunt Kamiński, Grażyna Łacina, Bronisław Nawrocki, Tomasz Oszczyda, Mariusz Raźniewski, Ryszard Sierociński, Jadwiga Lew Starowicz, Jan Świdorski]. - Sieradz : Prof-Art : na zlecenie Fundacji Wspierania Kultury Miasta Sieradza

ZA ROK 2017

Artyści niepokorni : sztuka nowoczesna XX wieku w przemysłowej Łodzi. T. 1 / Janusz Zagrodzki ; projekt graficzny: Sławomir Iwański ; Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej im. Leona Schillera w Łodzi, Państwowa Wyższa Szkoła Filmowa, Telewizyjna i Teatralna im. Leona Schillera w Łodzi. Wydział Operatorski i Realizacji Telewizyjnej. - Łódź : Wydawnictwo Biblioteki PWSFTviT : SAiP PWSFTviT

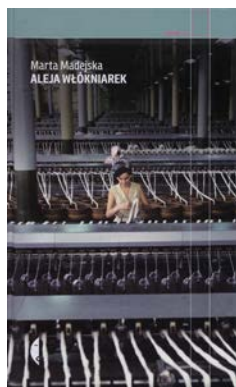

Kutno – miejsca i ludzie : obrazy zachowane w pamięci mieszkańców / Karol Koszarda, Elżbieta Świątkowska, Bożena Gajewska ; projekt graficzny Alicja Górecka ; Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Kutnowskiej. - Kutno : Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Kutnowskiej

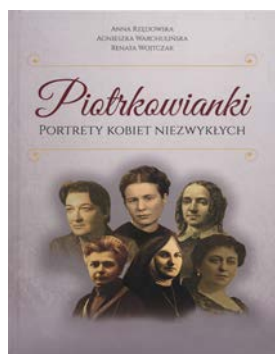

Monografia Piotrkowa Trybunalskiego / Michał Rawita-Witanowski ; materiały zebrał, rękopis odczytał i wprowadzeniem opatrzył Piotr Głowacki ; [opracowanie graficzne Paulina Bąk]. - Piotrków Trybunalski : Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Próchnika

ZA ROK 2018

Aleja Włóknarek / Marta Madejska. - Wołowiec : Wydawnictwo Czarne

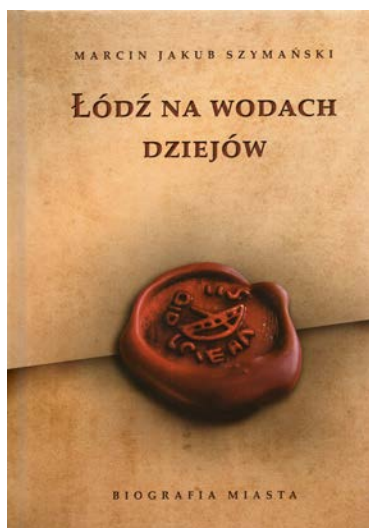

Piotrkowianki : portrety kobiet niezwykłych / Anna Rzędowska, Agnieszka Warchulińska, Renata Wojtczak. - Piotrków Trybunalski : Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Próchnika

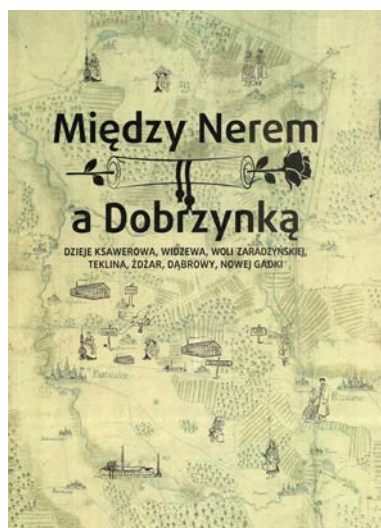

Wzornik : szycie opoczyńskie, łowickie, sieradzkie / Alicja Woźniak ; redakcja: Danuta Wachowska. - Łódź : Łódzki Dom Kultury

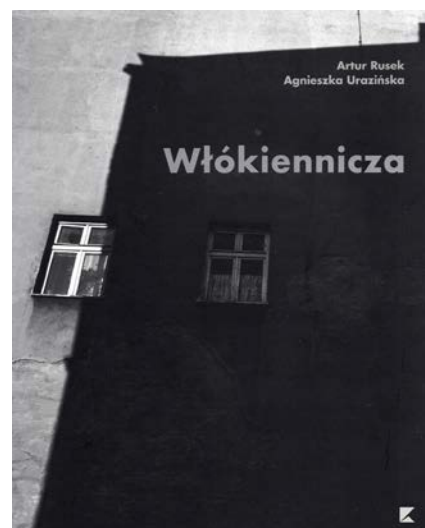
ZA ROK 2019

Łódź na wodach dziejów : biografia miasta / Marcin Szymański. – Łódź : Zakręcenie Czytaniem

Między Nerem a Dobrzyńką : dzieje Ksawerowa, Widzewa, Woli Żaradzkiej, Teklina, Żdżar, Dąbrowy, Nowej Gadki / Roman Kubiak. – Ksawerów : Gmina Ksawerów

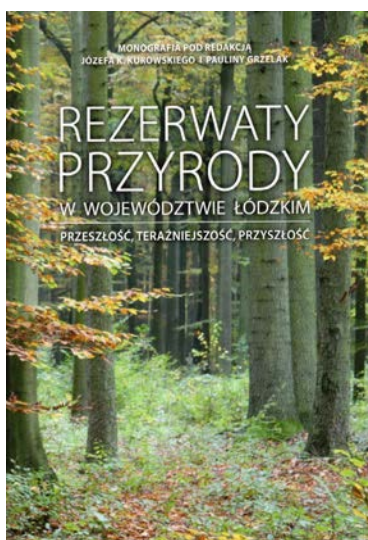

Włókiennicza / Artur Rusek, Agnieszka Urazińska. – Łódź : Wydawnictwo Kusiński

ZA ROK 2020

Wielki przemysł, wielka cisza : łódzkie zakłady przemysłowe 1945-2000 / autorzy: Agata Zysiać, Joanna Kocemba-Żebrowska, Marta Madejska, Ewelina Kurkowska, Marcin Szymański, Wiesława Różycka-Stasiak, Michał Gruda. – Łódź : Łódzkie Stowarzyszenie Inicjatyw Miejskich Topografie : Uniwersytet Łódzki

Rezerваты przyrody w województwie łódzkim : przeszłość, teraźniejszość, przyszłość : monografia / pod redakcją Józefa K. Kurowskiego i Pauliny Grzelak ; [autorzy]: Józef K. Kurowski [i wielu pozostałych]. – Świebodzin : Wydawnictwo Klubu Przyrodników ; Łódź : Towarzystwo Ochrony Krajobrazu

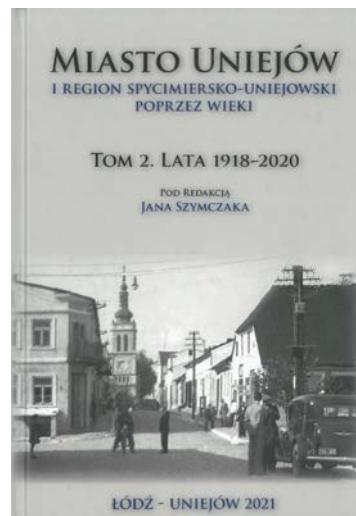
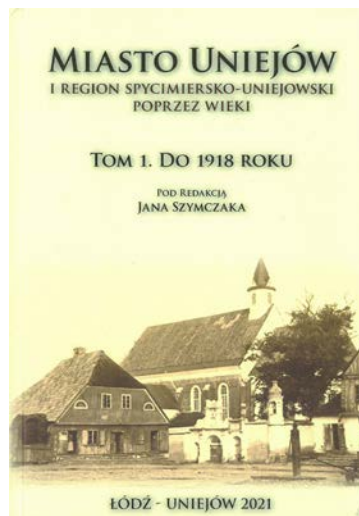

Czechy na fotografii dawniej i dziś / redakcja Jarosław Stulczewski ; zespół redakcyjny Urszula Sakiewa, Włodzimierz Ignaczak. – Zduńska Wola : Towarzystwo Przyjaciół Zduńskiej Woli ; Czechy : na zlecenie Koła Gospodyń Wiejskich ; [Sieradz] : Prof.-Art

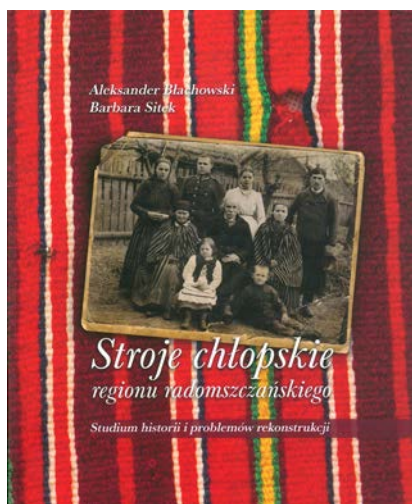
ZA ROK 2021

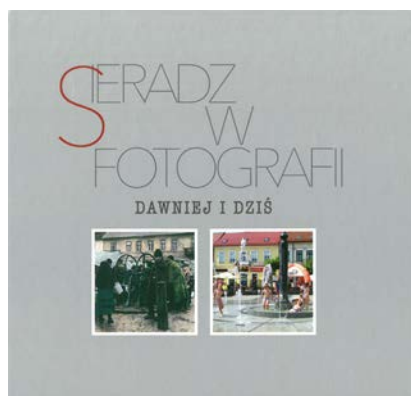
Oi! Oi! Oi! To punk z miasta łodzi... / Dariusz Jędrasiak, Piotr "Bugs" Wawrzak. - Łódź : Fundacja "Człowiek i Środowisko"

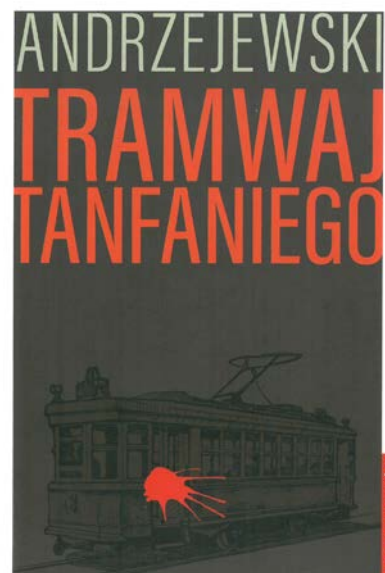
Miasto Uniejów i region spycimiersko-uniejowski poprzez wieki. T. 1-2 / pod redakcją Jana Szymczaka ; Towarzystwo Przyjaciół Uniejowa, Polskie Towarzystwo Historyczne - Oddział w Łodzi. - Łódź : Polskie Towarzystwo Historyczne. Oddział ; Uniejów : Towarzystwo Przyjaciół Uniejowa

Stroje chłopskie regionu radomszczańskiego : studium historii i problemów rekonstrukcji / Aleksander Błachowski, Barbara Sitek. - Radomsko : Muzeum Regionalne im. Stanisława Sankowskiego

Sieradz w fotografii dawniej i dziś / redakcja Ryszard Sierociński ; teksty Tadeusz Olejnik, Tomasz Oszczęda ; fotografie współczesne Ryszard Sierociński. - Sieradz : Prof-Art Ryszard Sierociński : Fundacja Wspierania Kultury Miasta Sieradza

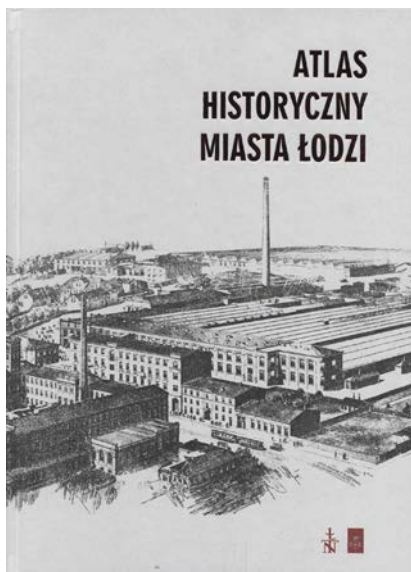

Tramwaj Tanfaniego / Marcin Andrzejewski. - Łódź : Wydawnictwo Kusiński

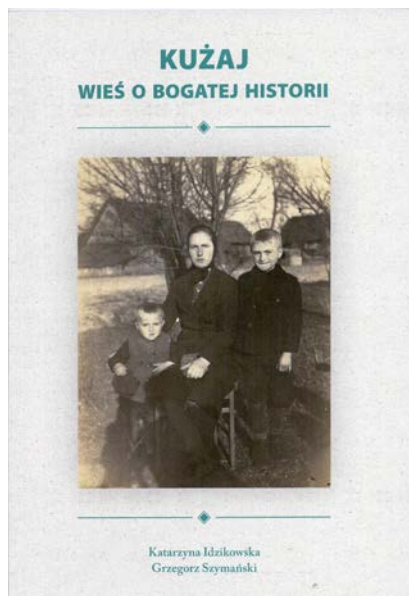

Skarby z malowanej skrzyni : elementarz stroju łowickiego / koncepcja, teksty i redakcja Magdalena Bartosiewicz ; ilustracje, skład i opracowanie graficzne Karolina Matyjaszkowicz. - Łowicz : Muzeum w Łowiczu

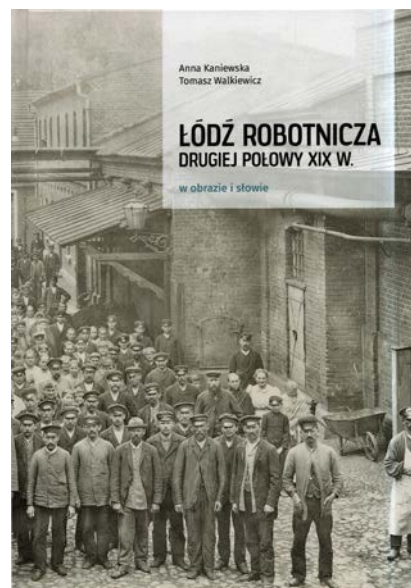
ZA ROK 2022

Atlas historyczny miasta Łodzi / realizacja projektu Łódzkie Towarzystwo Naukowe; redakcja merytoryczna Maria Dankowska, Marek Koter; autorzy Adam Bartnik [i 23 pozostałych]; redakcja techniczno-kartograficzna Mariusz Stępniewski. — Łódź: Łódzkie Towarzystwo Naukowe: Wydawnictwo Politechniki Łódzkiej.

Kużaj: wieś o bogatej historii / Katarzyna Idzikowska, Grzegorz Szymański. — Kużaj; Wieruszów: Powiatowa Biblioteka Publiczna w Wieruszowie.

Łódź robotnicza drugiej połowy XIX w. w obrazie i słowie / Anna Kaniewska, Tomasz Walkiewicz. — Łódź: Archiwum Państwowe, 2022.

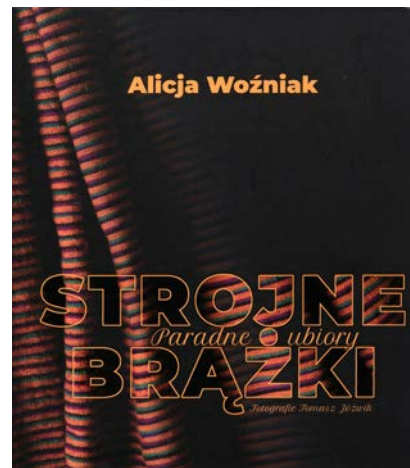
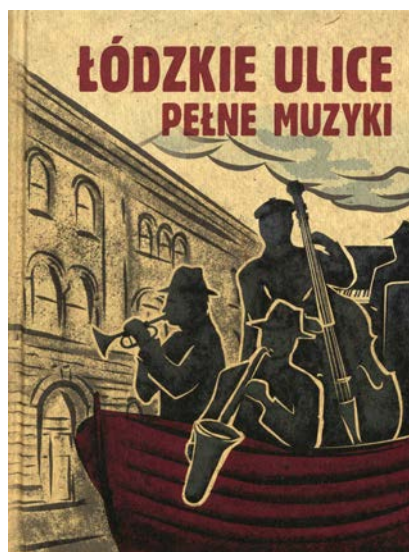

Klasztorne impresje: stulecie sieradzkich urszulanek / redakcja Fundacja Wspierania Kultury Miasta Sieradza; teksty Tadeusz Olejnik, Anna Papierz; projekt graficzny Paweł Duraj. — Sieradz: Prof-Art Ryszard Sierociński; na zlecenie Fundacji Wspierania Kultury Miasta Sieradza.

Śmierć głośna, śmierć cicha / Andrzej Bart. - Łódź: Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński: współwydawca Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna.

ZA ROK 2023

Pogranicze folkloru i kultury popularnej w wielkomejskiej Łodzi: od połowy XIX wieku do 1939 roku / pod redakcją Przemysława Owczarka, Krystyny Radziszewskiej. - Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego. - 371 stron: faksymilia; 25 cm.

Łódzkie ulice pełne muzyki / [redakcja: Ewa Kałużna]. - Łódź: Łódzkie Stowarzyszenie Muzyczne "Ocalić od Zapomnienia". - 527 stron: faksymile, fotografie, portrety; 25 cm.

Strojne brązki: paradne ubiory: różnorodność regionalna w województwie łódzkim / Alicja Woźniak; fotografie Tomasz Józwick. - Lubochnia: Stowarzyszenie Step by Step. - 220 stron: fotografie; 29 cm.

Kultura Odporna / [zdjęcia Adam Słowikowski, Sebastian Glapiński, Wojtek Bryndel, Radosław Józwiak, Maryna Skibitska; teksty Ela Maciejewska, Kamila Majchrzycka-Szymańska; projekt graficzny i skład Daria Łuka; produkcja Ela Maciejewska, Paulina Pajor, Monika Kamińska, Sławomir Macias]. - Łódź: Wydział Kultury Urzędu Miasta Łodzi.

Kutnowskie w dawnej fotografii: album ze zdjęciami mieszkańców powiatu kutnowskiego / [zespół redakcyjny: Bożena Gajewska, Teresa Mosingiewicz, Krzysztof Ryzlak]. - Kutno: Stowarzyszenie Grupa Przyjaciół „od jutra”.

Szewcowa / Justyna Stasio-Siga. - Warszawa: Lira Wydawnictwo.

Materiały biograficzne
zamieszczone w BIBiK-u
zostały nadesłane
przez Laureatów.

NAGRODA ZŁOTY EKSLIBRIS

ZA ROK 2024

NAJLEPSZA KSIĄŻKA O ŁODZI

Łódź : ziemia wymyślona / Błażej Ciarkowski. - Warszawa : Wydawnictwo W.A.B. – 422, [2] strony : ilustracje ; 21 cm.

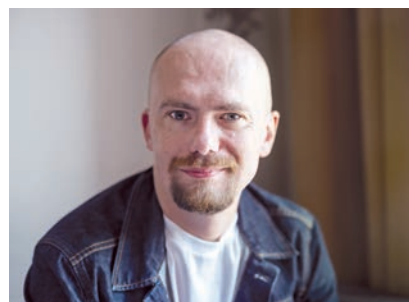
Błażej Ciarkowski w książce „Łódź – ziemia wymyślona” zabiera czytelnika w fascynującą podróż po mieście, które nieustannie balansuje między rzeczywistością a mitem. Autor, będący architektem i historykiem sztuki, z niezwykłą precyzją i wrażliwością rekonstruuje wielowarstwową tożsamość Łodzi, ukazując ją jako przestrzeń pełną sprzeczności i nieoczywistości. Narracja autora opiera się na charakterystycznych siedmiu miejscach miasta, które stają się punktem wyjścia do opowieści o przemianach społecznych, kulturowych i architektonicznych. Wprowadzenie postaci Władysława Reymonta, ukrytego pod inicjałem R., jako przewodnika po Łodzi, dodaje książce literackiego wymiaru i pozwala na głębsze zrozumienie miasta jako inspiracji dla ziemi obiecanej. Błażej Ciarkowski nie unika trudnych tematów – porusza kwestie zniknięcia żydowskiej społeczności, przemysłowego dziedzictwa oraz urbanistycznych przemian, które ukształtowały współczesną Łódź. Jego opowieść to nie tylko analiza przestrzeni miejskiej, ale przede wszystkim refleksja nad ludźmi, którzy ją zamieszkują i tworzą jej historię. „Łódź – ziemia wymyślona” to lektura obowiązkowa dla każdego, kto pragnie zrozumieć złożoność i unikalność tego miasta. Dzięki połączeniu faktów historycznych z literacką narracją, książka ta staje się nie tylko przewodnikiem po Łodzi, ale także medytacją nad jej duszą i tożsamością.

BŁAŻEJ CIARKOWSKI

Architekt i historyk sztuki. Absolwent architektury na Politechnice Łódzkiej i historii sztuki na Uniwersytecie Łódzkim. W 2012 r. obronił z wyróżnieniem dysertację doktorską i uzyskał tytuł doktora nauk technicznych w specjalności architektura i urbanistyka. W latach 2017-2021 był zatrudniony na stanowisku adiunkta w Instytucie Architektury i Urbanistyki PŁ. Od 2012 – adiunkt w Katedrze Historii Sztuki UŁ. Laureat nagrody Marszałka Województwa Łódzkiego za najlepszą rozprawę doktorską związaną tematycznie z województwem łódzkim. Dwukrotny laureat stypendium Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Autor książek oraz artykułów naukowych i popularno-naukowych (m.in. „Bolesław Kardaszewski. Architektura i polityka”, „Odcienie szarości. Architektura i polityka w PRL-u”, „Miastoprojektanci: łódzcy architekci w czasach PRL-u”).

Członek Docomomo International, PKN ICOMOS, Oddziału Łódzkiego Stowarzyszenia Historyków Sztuki i Oddziału Łódzkiego Stowarzyszenia Architektów Polskich.

Źródło: <https://www.uni.lodz.pl/pracownicy/blazej-ciarkowski>

Fot. Michał Korta

KWESTIONARIUSZ BIBIKA

– odpowiedział Błażej Ciarkowski

Kwestionariusz ma na celu przybliżenie czytelnikom sylwetki twórcy – laureata nagrody Złoty Ekslibris i Superekslibris

1. Czy więcej czytam, czy piszę?

Bez wątpienia więcej czytam niż piszę, chociaż zdarzają się momenty (na szczęście rzadko), kiedy gonią terminy i wówczas przede wszystkim piszę.

2. Skąd czerpię inspirację?

Z zasłyszanych i przeczytanych historii ludzi. Czasami wystarczy jedno przykuwające uwagę zdanie, czyjeś pozorne błahie wspomnienie, które otwiera drogę do dalszych poszukiwań i refleksji.

3. Czy istnieje coś takiego jak natchnienie?

Nie wierzę w wenę czy natchnienie. Wierzę natomiast w ciężką pracę.

4. Jak reaguję na krytykę?

Niestety, jestem niczym postać z internetowego mema, która próbuje zasnąć, ale jej mózg mówi „a pamiętasz, co powiedziałeś ileś miesięcy temu?”. I już wiadomo, że owa postać nie zaśnie, tylko przez całą noc będzie analizowała to, co powiedziała pół roku wcześniej. Ja mam tak samo z krytyką.

5. Czy trudno jest znaleźć wydawcę?

Nie wiem. W przypadku książki „Łódź. Ziemia wymyślona” to wydawnictwo zwróciło się do mnie. Kolejna książka, która właśnie powstaje, będzie rezultatem tego, że wydawca „kupił” projekt, który mu sam zaproponowałem. Jednocześnie zdaję sobie sprawę jak bardzo skomplikowane są relacje i wzajemne zależności na rynku wydawniczym.

6. Gdzie i kiedy piszę?

Wszędzie i o każdej porze. Najchętniej w domu, ale zdarza się, że jakiś akapit powstaje w pociągu czy kawiarni. Nie mam sztywno wyznaczonych godzin pracy, więc jestem w stanie usiąść na chwilę w środku dnia i napisać 2-3 zdania, nad którymi myślałem od dłuższego czasu, a które zmateriałyzyowały się w mojej głowie akurat w trakcie przygotowywania obiadu.

7. Moje ulubione książki to...

„Grona gniewu” J. Steinbecka. Jak mawiała babcia Kacpra Poblockiego – „to jest książka, w której zawarte jest całe życie”. Lubię wszystko co wychodzi spod pióra Michała Witkowskiego. I Grzegorza Piątkę. Duże wrażenie wywarła na mnie trylogia A. Scuratiego „M. Syn stulecia”, „M. Mąż opatrnościowy” i „M. Ostatnie dni Europy”. Do tego „Stoner” J. Williama, „Złota dziewczynka z Jassów” C. Mihuleac... lista jest dość długa. Ale na pierwszym miejscu są „Grona gniewu”.

8. Moje ulubione zajęcie to...

Spanie. Gotowanie. Czytanie. W tej właśnie kolejności.

9. Kim chciałbym być, gdybym nie był tym, kim jestem?

Chyba nie jestem w stanie wyobrazić sobie bycia kimś innym niż jestem.

10. Co cenię najbardziej u przyjaciół?

Bezwzględne wsparcie w każdej sytuacji.

11. Czego nie cierpię ponad wszystko?

Chciwości. Ludzka chciwość jest tym, co niszczy nas i świat.

12. Słowa, których nadużywam to...

Chyba nie ma takich.

13. Talent, który chciałbym posiadać to...

Chciałbym umieć śpiewać (bo nie jest prawdą, że śpiewać każdy może).

14. Moje ukochane miejsce na ziemi to...

Każde, gdzie mogę odnaleźć spokój.

15. Z czym kojarzy mi się Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Marszałka Józefa Piłsudskiego?

Z wertowaniem kolejnych roczników powojennej łódzkiej prasy w trakcie pracy nad doktoratem. I ze starym ekslibrisem, na którym przedstawione były fabryczne kominy, a wokół nazwa „Miejska Biblioteka Publiczna w Łodzi im. Ludwika Waryńskiego”.

NAJLEPSZA KSIĄŻKA O ZIEMI ŁÓDZKIEJ

Browar F. Braulińskiego w Piotrkowie / [tekst: Agnieszka Szóstek, Zygmunt Jacek Dityrch, Maciej Dityrch ; projekt: Maria Lauks, Mariusz Lauks]. – Piotrków Trybunalski : Stowarzyszenie "My Piotrkowianie". – 122 stron : faksymilia, fotografie, ilustracje, plany, portrety ; 31 cm.

Książka „Browar F. Braulińskiego w Piotrkowie” to fascynująca podróż przez historię jednego z najważniejszych piotrkowskich browarów. Publikacja, będąca efektem współpracy z rodzinami właścicieli browaru, ukazuje nie tylko dzieje zakładu, ale również losy ludzi, którzy go tworzyli i prowadzili przez ponad sto lat. Książka wyróżnia się bogactwem niepublikowanych wcześniej fotografii, dokumentów i anegdot, które przybliżają nie tylko historię browaru, ale także życie codzienne jego właścicieli i pracowników. Szczególnie poruszające są opowieści o Zygmuncie Dityrchu, który w trudnych czasach okupacji

i komunizmu starał się ratować rodzinny zakład. Jego determinacja i poświęcenie dla browaru stanowią ważny element narracji, ukazując, jak silne były więzi rodzinne i przywiązanie do tradycji. Ta publikacja to nie tylko hołd dla piotrkowskiego browarnictwa, ale także ważny dokument historyczny, który z pewnością zainteresuje miłośników historii regionalnej i piwowarstwa. „Browar F. Braulińskiego w Piotrkowie” to lektura obowiązkowa dla każdego, kto pragnie zgłębić bogatą historię Piotrkowa Trybunalskiego i poznać losy ludzi, którzy kształtowali jego przemysłowe dziedzictwo.

AGNIESZKA SZÓSTEK,

wcześniej nazwisko Warchulińska
(ur. w 1978 r.)

Z wykształcenia politolog, z zamiłowania dziennikarz-regionalista. Autorka artykułów i publikacji książkowych poświęconych historii i kulturze Piotrkowa Trybunalskiego i okolic. W latach 2003-2020 związana z piotrkowską rozgłośnią Strefa FM, obecnie publikuje na portalu piotrkowski24.pl. W 2014 odznaczona Odznaką „Zasłużony dla Kultury Polskiej”, w 2019 wspólnie z Anną Rzędowską i Renatą Wojtczak otrzymała Złoty Ekslibris za publikację „Piotrkowianki. Portrety kobiet niezwykłych” w kategorii Naj-

lepsza książka o ziemi łódzkiej 2018 roku, zaś w 2020 została laureatką Złotej Wieży Trybunalskiej.

Ma na swoim koncie ponad tysiąc artykułów i tekstów poświęconych historii i kulturze Piotrkowa Trybunalskiego, publikowanych do 2021 pod pseudonimem Agawa; jest także autorką audycji radiowych tj. „Opowieści o Piotrkowie”, „Piotrków i okolice na filmowo” oraz „Klasy i gwiazdy” i „Rozmowy o teatrze”. Wielbicielka polskiego filmu, kilkakrotnie gościła na planach filmowych, m.in. produkcji „W ciemności”, „1920. Bitwa Warszawska”, „Sztos 2”, „Listy do M. 3”, a także przeprowadziła szereg wywiadów z czołowymi postaciami rodzimego kina, teatru, muzy-

ki i nauki. Od 2009 roku niemal stale ukazują się jej publikacje książkowe. Spod jej pióra wyszły takie autorskie publikacje jak: "Piotrków filmowy" (2011), "Piotrków między wojnami : opowieść o życiu miasta 1918-1939" (2012), "Skrzydła nad Piotrkowem : stulecie lotnictwa na ziemi piotrkowskiej" (2013), "Sekrety Piotrkowa" (2015), "Kościół pw. św. Jacka i św. Doroty w Piotrkowie" (2021). W ramach serii "Artyści Piotrkowscy", wydawanej przez Ośrodek Działań Artystycznych w Piotrkowie Trybunalskim, opublikowała biografie: Franciszek Gnyp. Portrecista Piotrkowa (2012), Jerzy Korczak-Ziołkowski (2014), Elżbieta i Jerzy Kazanecy (2015), 20 lat Stowarzyszenia Piotrkowskich Artystów Plastyków (2015), Barbara Urbańska-Miszczuk (2018), Agnieszka Illinicz-Kielkiewicz (2018), Stanisław

Piotr Gajda (2021). Jest współautorką publikacji Concordia 1909-2009 : dzieje jednego z najstarszych klubów sportowych w Polsce (2009), 35. Łódzkie Spotkania Teatralne (2012), Sekrety województwa łódzkiego (2018), Piotrkowianki: portrety kobiet niezwykłych (2018) oraz Browar F. Braulińskiego w Piotrkowie (2024). W latach 2010-2023 prowadziła, w ramach stałej współpracy z Centrum Informacji Turystycznej w Piotrkowie, spacerory krajoznawcze, od 2012 do 2021 była także prowadzącą cykl spotkań pt. „Kino kabaretowe”, odbywających się w Piotrkowie podczas Ogólnopolskiego Festiwalu „Trybunały Kabaretowe”. Choć obecnie mieszka w Legionowie i pracuje w Centrum Nauki Kopernik w Warszawie wciąż realizuje projekty związane z Piotrkowem Trybunalskim.

Exlibris – wykonanie Zbigniew Józwik

KWESTIONARIUSZ BIBIKA

– odpowiada Agnieszka Szóstek

Kwestionariusz ma na celu przybliżenie czytelnikom sylwetki twórcy – laureata nagrody Złoty Ekslibris i Superekslibris

1. Czy więcej czytam, czy piszę?

Trudno powiedzieć, bo wciąż powstają kolejne artykuły związane z historią Piotrkowa i okolic, które co tydzień są publikowane na portalu piotrkowski24.pl. Obecnie też przygotowuję pracę podyplomową z „Humanistyki architektonicznej”, a i w pracy w ramach kontaktów z mediami ciągle przygotowuję jakieś teksty. Czytam dużo, zarówno książek (w ostatnich latach polubiłam biografie), jak i różnego rodzaju czasopism z zakresu historii i architektury („Stolica”, „Skarpa Warszawska”, „Spotkania z zabytkami”, „Zabytki i renowacje” czy „Vogue Living”), jak i typowe kobiece tytuły life-style’owe („Zwierciadło”, „Twój Styl”, „Elle” czy „Pani”).

2. Skąd czerpię inspirację?

Odkąd pamiętam zawsze ciekawiły mnie miejsca, ich architektura i historia, to przez ich pryzmat patrzę na ludzi. Czasem jest to jakiś detal, czasem całość jak na przykład elewacja starej kamienicy czy klatka schodowa...

3. Czy istnieje coś takiego jak natchnienie?

Według mojej opinii istnieje coś takiego jak natchnienie. Są takie dni, kiedy pisanie idzie jak z płatka, a są takie dni, kiedy sklecenie dwóch zdań jest syzyfową pracą. Niestety nie potrafię powiedzieć, co ma wpływ na owe natchnienie, na to, że jest czy go nie ma.

4. Jak reaguję na krytykę?

To zależy czy mam do czynienia z czymś takim jak krytyka konstruktywna czy tylko zwykła złośliwość, nie mówiąc już o ordynarnym hejcie jakiegoś anonimowego frustrata. Zwy-

kle staram się zachować spokój, przemyśleć uwagi, zastanowić nad wprowadzeniem poprawek lub zanotować dobre rady na przyszłość i je wdrożyć, gdyby przyszło mi później znów zmierzyć się z danym tematem.

5. Czy trudno jest znaleźć wydawcę?

Trudno mi powiedzieć, Łódź i region ma wydawnictwo Księży Młyn, które samo „wyszukuje” ciekawe osoby, które chcą i potrafią się dzielić swoją wiedzą czy pasją więc, będąc osobą, którą tak „wyłowiono” nie mogę powiedzieć, że trudno. Zdaję sobie jednak sprawę z tego łutu szczęścia, które miałam, jak i z faktu, że wielu autorów tego szczęścia nie miało czy ma go znacznie mniej i odbija się ze swoimi pracami od wydawniczych drzwi.

6. Gdzie i kiedy piszę?

Zwykle w domu, wieczorami, gdy wszyscy już śpią i mogę wreszcie skupić się na własnych myślach.

7. Moje ulubione książki to...

Bez wątpienia kryminały Agathy Christie, choć uwielbiam od lat powieści kryminały przekomicznie Joanny Chmielewskiej, lubię też wracać do „Błękitnego Zamku” Lucy Maud Montgomery, natomiast z klasyki bliska jest mi historia Poety i Poetki z „Mistrza i Małgorzaty” Michaiła Bułhakowa. Oczywiście nie stronię od beletrystyki oraz literatury faktu. Z uwagi na zainteresowanie architekturą i podjętymi w ostatnim czasie studiami podyplomowymi z zakresu „Humanistyki architektonicznej” moimi częstymi wyborami są publikacje poświęcone rodzimej architekturze i architektom.

8. Moje ulubione zajęcie to...

Podróżowanie – odkrywanie miejsc, smaków, tradycji i ludzi. Podróże ładują moje akumulatory i dają wytchnienie od prozy codzienności.

9. Kim chciałabym być, gdybym nie była tym, kim jestem?

Architektem, najlepiej projektującym w duchu modernizmu,

któremu dane byłoby spotkać bądź współpracować np. z Bohdanem Pniewskim.

10. Co cenię najbardziej u przyjaciół?

Lojalność, czas, który mi poświęcają, konstruktywną krytykę oraz to, że mogę na nich liczyć, nie tylko wtedy, gdy jest źle, ale zwłaszcza wtedy, gdy odnoszę jakiś sukces.

11. Czego nie cierpię ponad wszystko?

Chamstwa, obłudy, agresji – zwłaszcza tej pasywnej, ukrytej...

12. Słowa, których nadużywam to...

Słuchaj...

13. Talent, który chciałbym posiadać to...

Umiejętność śpiewania

14. Moje ukochane miejsce na ziemi to...

Rodzinne miasto Piotrków Trybunalski z wszystkimi jego blaskami i cieniami.

15. Z czym kojarzy mi się Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Marszałka Józefa Piłsudskiego?

Ze Złotymi Ekslibrisami, promowaniem regionalnych i lokalnych autorów, przyjazną przestrzenią dla autorów (pisarzy, dziennikarzy) do szukania informacji, zwłaszcza tzw. pogłębionych poszukiwań.

ZYGMUNT JACEK DITRYCH

(ur. w 1950 r.)

Współautor książki o Browarze F. Braulińskiego w Piotrkowie, który przez pokolenia był dumą regionu i pozostawał w jego rodzinie. Jako bezpośredni spadkobierca tej tradycji, dorastał otoczony opowieściami, wspomnieniami i doświadczeniem tych, którzy browar tworzyli i prowadzili. Jego wkład w powstanie książki jest nie tylko efektem wieloletniej pracy, lecz przede wszystkim wyrazem głębokiego poczucia obowiązku wobec przodków – próbą ocalenia pamięci o ich dziele i wartościach.

Z wykształcenia ogrodnik, absolwent studiów magisterskich na kierunku ogrodnictwo Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, od ponad pięćdziesięciu lat z pasją oddaje się hodowli róż, którym poświęcił swoje życie. Z charakterystycznym dla siebie humorem zauważa, że po sukcesie książki o Browarze Fr. Braulińskiego może wreszcie powinien zabrać się za inną, od dawna kielkującą w głowie – o Teatrze Spana, pierwszym teatrze w Piotrkowie, który powstał wcześniej niż scena teatralna w Łodzi.

Publikacja o Browarze Fr. Braulińskiego, łącząca w sobie rzetelność historyczną, osobisty ton, ciepło wspomnień, materiały archiwalne i subtelny humor, stanowi wyjątkowy portret rodzinnego dziedzictwa i ważny wkład w dokumentowanie dziejów regionu łódzkiego.

KWESTIONARIUSZ BIBIKA

– odpowiedź Zygmunt Jacek Ditych

Kwestionariusz ma na celu przybliżenie czytelnikom sylwetki twórcy – laureata nagrody Złoty Ekslibris i Superekslibris

1. Czy więcej czytam, czy piszę?

Zdecydowanie więcej czytam, niż piszę.

2. Skąd czerpię inspirację?

Trudno mi określić. Jeśli mowa o książce Browar Fr. Braulińskiego, to inspiracja wzięła się z tradycji rodzinnych.

3. Czy istnieje coś takiego jak natchnienie?

Oczywiście!

4. Jak reaguję na krytykę?

Myślę, że pozytywnie, ze zrozumieniem i refleksją.

5. Czy trudno jest znaleźć wydawcę?

Wydaje mi się, że przede wszystkim zależy to od tematyki publikacji. Nie chciałbym tutaj generalizować.

6. Gdzie i kiedy piszę?

Zdecydowanie wieczorami w domu w moim w gabinecie.

7. Moje ulubione książki to...

Beletrystyka, choć przyznam, że ciężko mi się zdecydować.

8. Moje ulubione zajęcie to...

Uprawa róż.

9. Kim chciałbym być, gdybym nie był tym, kim jestem?

Nie wyobrażam sobie być kimś innym, z prozaicznego powodu – jest mi dobrze z tym kim jestem i kocham to co robię.

10. Co cenię najbardziej u przyjaciół?

Przyzwoitość!

11. Czego nie cierpię ponad wszystko?

Zakłamania.

12. Słowa, których nadużywam to...

Nigdy nad tym się nie zastanawiałem.

13. Talent, który chciałbym posiadać to...

Nie wiem.

14. Moje ukochane miejsce na ziemi to...

Mój ogród!

15. Z czym kojarzy mi się Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Marszałka Józefa Piłsudskiego?

Pozwolę sobie na szczyptę humoru... z książkami.

MACIEJ DITRYCH

(ur. w 1980 r.)

Współautor książki Browar Fr. Braulińskiego w Piotrkowie, ekspert w dziedzinie technologii produkcji piwa, od 2022 związany z Politechniką Łódzką, gdzie wykłada browarnictwo i analizę sensoryczną. W 2024 obronił doktorat poświęcony stabilności sensorycznej piwa, uzyskując podwójny tytuł doktora na Katolickim Uniwersytecie w Leuven (Belgia) i Uniwersytecie Kopenhaskim (Dania). Jest również absolwentem Grande École de Commerce INSEEC Savoie w Chambéry (Francja), gdzie ukończył studia magisterskie ze specjalizacją w zarządzaniu międzynarodowym.

W ramach swojej kariery naukowo-badawczej współpracował m.in. z Carlsberg Research Laboratories, FlavorActiV, Politechniką Berlińską, Uniwersytetem w Nottingham oraz licznymi instytucjami w ramach europejskiej sieci EJD Food-Sci. Jest autorem i współautorem kilkunastu publikacji naukowych w recenzowanych czasopismach oraz wielokrotnym prelegentem na międzynarodowych kongresach, sympozjach i konferencjach browarniczych. Aktywnie popularyzuje wiedzę, prowadząc m.in. otwarte wykłady „Exploring the Diversity of Alcoholic Beverages in the World” w ramach sieci ECIU. Prywatnie pasjonat piwa, ornitologii i górskich wędrówek.

KWESTIONARIUSZ BIBIKA**– odpowiedź Maciej Ditych**

Kwestionariusz ma na celu przybliżenie czytelnikom sylwetki twórcy – laureata nagrody Złoty Ekslibris i Superekslibris

1. Czy więcej czytam, czy piszę?

Wydaje mi się, że obecnie więcej piszę. Są to przede wszystkim artykuły naukowe w dziedzinie browarnictwa. Niemniej, napisanie takiego artykułu wiąże się z przeczytaniem wielu książek jak również zapoznaniem się z innymi podobnymi artykułami.

2. Skąd czerpię inspirację?

Głównie z moich zainteresowań. Mam to szczęście, że moja praca zawodowa wiąże się z moimi zainteresowaniami.

3. Czy istnieje coś takiego jak natchnienie?

Oczywiście, że istnieje. Natomiast, moim zdaniem w pisaniu istotna jest dyscyplina, regularność oraz danie sobie czasu na refleksję.

4. Jak reaguję na krytykę?

Myślę, że przede wszystkim krytyka pomaga w udoskonalaniu danego, bądź każdego kolejnego dzieła. Nie ma sensu się zrażać, czy poddawać. Muszę dodać jeszcze, że krytyka czasami wywołuje u mnie odrobinę satysfakcji, gdyż tam gdzie jest krytyka tam również jest zainteresowanie.

5. Czy trudno jest znaleźć wydawcę?

Nie.

6. Gdzie i kiedy piszę?

Piszę głównie w domu i w pracy, choć lubię też pisać w podróży.

7. Moje ulubione książki to...

Literatura faktu, książki o tematyce filozoficznej oraz o ptakach.

8. Moje ulubione zajęcie to...

Trudno określić jedno. Lubię podróże, czytanie, sport oraz prace w ogrodzie.

9. Kim chciałbym być, gdybym nie był tym, kim jestem?

Podróżnikiem-przyrodnikiem, tak jak Sir David Attenborough.

10. Co cenię najbardziej u przyjaciół?

Szczerść, otwartość i długie rozmowy.

11. Czego nie cierpię ponad wszystko?

Wstawać wcześniej rano.

12. Słowa, których nadużywam to...

Trudno mi określić, gdyż z natury bywam powściągliwy.

13. Talent, który chciałbym posiadać to...

Umiejętność tańczenia, choć poczucia rytmu mi nie brak.

14. Moje ukochane miejsce na ziemi to...

Ogród.

15. Z czym kojarzy mi się Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Marszałka Józefa Piłsudskiego?

Oczywiście, że ze Złotymi Ekslibrisami!!

Fot. Kufy leżakowe obłożone lodem

WYDAWNICTWO LAMAR SERWIS

– istnieje na rynku wydawniczym ponad 20 lat. Wydało lub w różnej formie (projekt, skład, druk) uczestniczyło w wydaniu książek o Piotrkowie Trybunalskim i regionie. Publikacje przygotowane przez Marię i Mariusza Lauks to między innymi: "Piotrków Trybunalski Miasto Królewskie", "O Piotrkowskiej Straży Pożarnej", "Kościół Jacka i Doroty", "Browar F. Braulińskiego", "Huta Hortensja", "Gdzie jest królowa? Tajemnica Sieradzkiej bramy" (regionalne legendy). Maria i Mariusz Lauks prowadzą w Ryнку Starego Miasta w Piotrkowie Tryb. księgarnię. Angażują się w życie kulturalne Piotrkowa Trybunalskiego. Organizują w Księgarni Rynek Trybunalski 2, promocje książek, spotkania autorskie, wystawy fotografii, prac artystycznych, spotkania muzyczne i szeroko pojęte działania kulturalne. Maria i Mariusz Lauks są członkami grup artystycznych: malarskich, ceramicznych, fotograficznych, między innymi Łódzkiego Towarzystwa Fotograficznego. Ich prace wystawiane były na wielu wystawach w kraju (Piotrków Tryb., Katowice, Łódź, Warszawa, Radziejowice, Ostrów Wielkopolski, Świdnica, Zakopane, Ząbkowice Śląskie, Grunwald) i poza granicami w tym na Węgrzech i w Japonii.

MARIA LAUKS

– wykształcenie wyższe, podyplomowa WSPS, podyplomowa ASP, ponad 15-letnie doświadczenie w działalności poligraficznej, ponad 15-letnie doświadczenie w działalności wydawniczej, nauczycielka w Pracowni Przygotowania Materiałów Graficznych i Pracowni Projektowania Grafiki i Publikacji w ZSP 6 w Piotrkowie Trybunalskim, członkini Łódzkiego Towarzystwa Fotograficznego. Za swoją pracę i zaangażowanie dla miasta otrzymała brązowy medal "Za zasługi dla Piotrkowa Trybunalskiego".

Fot. Browar z przełomu XIX i XX w.

KWESTIONARIUSZ BIBIKA

– odpowiedź Maria Lauks

Kwestionariusz ma na celu przybliżenie czytelnikom sylwetki twórcy – laureata nagrody Złoty Ekslibris i Superekslibris

1. Czy więcej czytam, czy piszę?

– czytam

2. Skąd czerpię inspirację?

– z życia

3. Czy istnieje coś takiego jak natchnienie?

– tak

4. Jak reaguję na krytykę?

– asertywnie

5. Czy trudno jest znaleźć wydawcę?

– wydawcę nie, ale pieniądze tak

6. Gdzie i kiedy piszę?

–

7. Moje ulubione książki to...

– książki biograficzne

8. Moje ulubione zajęcie to...

– jest ich wiele, mam różne pasje

9. Kim chciałbym być, gdybym nie był tym, kim jestem?

– jestem kim chciałam być

10. Co cenię najbardziej u przyjaciół?

– otwartość

11. Czego nie cierpię ponad wszystko?

– zakłamania

12. Słowa, których nadużywam to...

???

13. Talent, który chciałbym posiadać to...

– talent do języków obcych

14. Moje ukochane miejsce na ziemi to...

– dom, w którym mieszkam

15. Z czym kojarzy mi się Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Marszałka Józefa Piłsudskiego?

– z nagrodą Złoty Ekslibris

Fot. Pracownicy Browaru Spanów w Autenried, 1860 rok

Fot. Złoty medal przyznany browarowi na wystawie w Londynie w 1907 roku

"https://piskowiczanski.com.pl/kolekcje-photos-piotrkow-w-11-1497501-dostęp na dzień 24.10.2023"

KWESTIONARIUSZ BIBIKA

– odpowiedź Mariusz Lauks

Kwestionariusz ma na celu przybliżenie czytelnikom sylwetki twórcy – laureata nagrody Złoty Ekslibris i Superekslibris

1. Czy więcej czytam, czy piszę?

– czytam

2. Skąd czerpię inspirację?

– z podróży

3. Czy istnieje coś takiego jak natchnienie?

– tak

4. Jak reaguję na krytykę?

– nerwowo

5. Czy trudno jest znaleźć wydawcę?

– tak

6. Gdzie i kiedy piszę?

– nie piszę

7. Moje ulubione książki to...

– o nurkowaniu

MARIUSZ LAUKS

– wykształcenie wyższe,
podyplomowa Archeologia
podwodna UW.
Archeolog podwodny CMAS.
Nurek techniczny. Sternik morski.
Ponad 35-letnie doświadczenie
menadżerskie,
ponad 25-letnie doświadczenie
w działalności poligraficznej,
ponad 22-letnie doświadczenie
w działalności wydawniczej,
członek Łódzkiego Towarzystwa
Fotograficznego.

Za swoją pracę i zaangażowanie dla
miasta otrzymał brązowy medal
"Za zasługi dla
Piotrkowa Trybunalskiego".

8. Moje ulubione zajęcie to...

– fotografowanie

9. Kim chciałbym być, gdybym nie był tym, kim jestem?

– prezydentem kraju

10. Co cenię najbardziej u przyjaciół?

– cierpliwość

11. Czego nie cierpię ponad wszystko?

– nudy

12. Słowa, których nadużywam to...

– niecenzuralne

13. Talent, który chciałbym posiadać to...

– muzyczny

14. Moje ukochane miejsce na ziemi to...

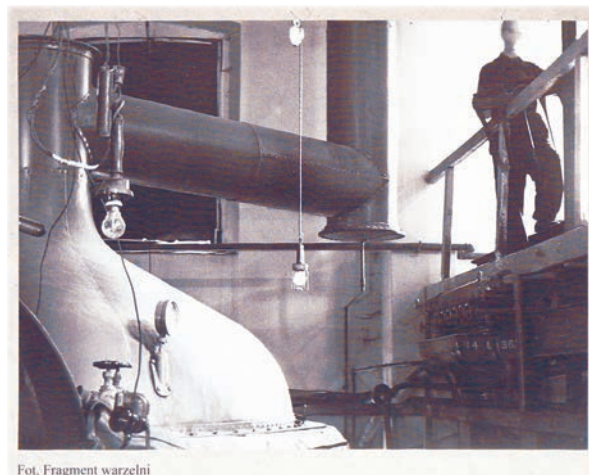
– Warszawa

15. Z czym kojarzy mi się Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Marszałka Józefa Piłsudskiego?

– z czytelnictwem

Fot. Sztab piotrkowskiej straży ogniowej w 1917 roku. W środku Franciszek Ksawery Span junior

Fot. Fragment wężelni

NAJLEPSZE WYDAWNICTWO ALBUMOWE O ŁODZI

EC1 Łódź : Miasto od-nowa / [redakcja: Michał Kędzierski ; zdjęcia: Natalia Zdziebczyńska, Paweł Augustyniak, Stefan Brajter, Jacek Kusiński, Artur Urbański, Andrzej Wach. – Łódź : EC1 Łódź – Miasto Kultury w Łodzi. – 127, [1] strona : fotografie ; 26x26 cm.

Album „EC1 Łódź – Miasto od-nowa” to wyjątkowa publikacja, która w formie fotograficznej opowieści ukazuje przemianę Łodzi z przemysłowego giganta w nowoczesne centrum kultury i nauki. Dzięki pracom uznanych fotografów, takich jak Stefan Brajter, Jacek Kusiński, Artur Urbański, Andrzej Wach i Natalia Zdziebczyńska, album dokumentuje zarówno historię dawnej elektrociepłowni EC1, jak i szerszy kontekst urbanistyczny miasta. Publikacja nie ogranicza się jedynie do prezentacji zdjęć; to głęboka refleksja nad tożsamością Łodzi, jej dziedzictwem i przyszłością. Jak zauważa redaktor Michał Kędzierski, album stanowi opowieść o nadziei i współpracy, ukazując, jak miasto mierzyło się z kryzysem i jak dzięki wspólnym wysiłkom udało się je odrodzić. Estetyka albumu, jego wysoka jakość wydania oraz głębia przekazu sprawiają, że jest to pozycja obowiązkowa dla miłośników fotografii, historii i urbanistyki. „EC1 Łódź – Miasto od-nowa” to nie tylko dokumentacja przemian, ale także inspiracja do refleksji nad rolą dziedzictwa i innowacji w kształtowaniu współczesnych miast.

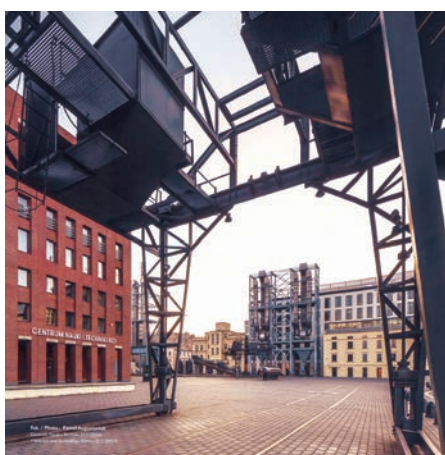
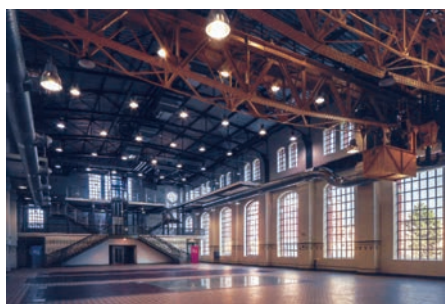
MICHAŁ KĘDZIERSKI

(ur. 1975 r.)

Kierownik Działu Doświadczenia Klienta w Centrum Nauki i Techniki EC1, animator kultury, kurator wystaw. Wykładowca na Wydziale Studiów Międzynarodowych i Politologicznych Uniwersytetu Łódzkiego. Certyfikowany specjalista do spraw zwinnego zarządzania projektami. Autor książek: „Kot w hipermarkecie”, „Klaudyna i pochmurny dom” oraz „Klaudyna, Cumulus i skarb”. Instruktor treningów cross fitness. Z EC1 Łódź związany w różnych rolach od 2015 r. Kurator i koordynator całości projektu wystawy „EC1 Łódź. Miasto od-nowa” (10.2024 - 04.2025).

Michał Kędzierski, fot. Bartosz Kałużny

KWESTIONARIUSZ BIBIKA

– odpowiada Michał Kędzierski

Kwestionariusz ma na celu przybliżenie czytelnikom sylwetki twórcy – laureata nagrody Złoty Ekslibris i Superekslibris

1. Czy więcej czytam, czy piszę?

Zdecydowanie więcej czytam. W ogóle piszę rzadko i tylko wtedy, kiedy rzeczywiście czuję wewnętrzny przymus, albo pracuję nad wyjątkowo ważnym dla mnie tematem i dochodzę do wniosku, że jestem dobrze przygotowany do dalszej pracy. Dla przykładu: esej o Zbigniewie Herbertcie, który ukazał się w magazynie *Kalejdoskop* pisałem dwa dni. Układałem go w głowie tygodniami, a kwerenda i lektury zajęły mi blisko pięć miesięcy.

2. Skąd czerpię inspirację?

Myślę, że zewsząd. Wydaje mi się, że niemal we wszystkich i we wszystkim tkwią niesamowicie ciekawe historie. Wystarczy poświęcić im odrobinę uwagi aby odkryć niespodziewane opowieści, informacje, wiedzę, doświadczenia. To może być błysk – jak obraz, który prosi się, aby go zachować z lapidarnej formie haiku. To może być efekt procesu myślowego: długiego namysłu nad jakimś zagadnieniem, wielu lektur, śledzenia różnorodnych stanowisk i punktów widzenia. Często inspiracja bierze się z rozmowy i spotkania, o ile porządnie się słucha, co jest naprawdę trudne.

3. Czy istnieje coś takiego jak natchnienie?

Jako tzw. „moment AHA!” na pewno tak – psychologia zajmuje się tym całkiem poważnie. Myślę, że większość z nas zna stan, w którym np. podczas prasowania przychodzi nam do głowy cały wiersz, jakiś pomysł, olśniewająca idea. Wydaje mi się jednak, że nie ma co oczekiwać na rozbłyski kreatywności, ale można im pomóc zaistnieć. W moim przypadku sprawdza się skupienie i koncentracja na interesującym mnie zagadnieniu. Pozytkowanie wiedzy, uczenie się, namysł. Taka dobrze ugruntowana wiedza owocuje nowymi pomysłami. Uważam, że można i warto podtrzymywać w sobie tę otwartość. Im więcej zasiejemy, tym większa szansa, że plony będą zaskakująco udane.

4. Jak reaguję na krytykę?

Obecnie jestem, a przynajmniej tak mi się wydaje, na nowym etapie swojego rozwoju. Przez długie lata traktowałem krytykę bardzo osobiście, przeżywałem ją głęboko i nie umiałem sobie z nią dobrze radzić. Dzisiaj, mam nadzieję, osiągam pewną dojrzałość (najwyższy czas, mam niemal 50 lat!) i staram się patrzeć na sprawy w inny sposób. Kieruję się tutaj głównie ideą Marshalla Rosenberga, starając się dostrzec potrzeby osób, które kierują krytyczne uwagi pod adresem np. mojej pracy czy osoby. Staram się również wykorzystać te opinie do weryfikacji mojego zachowania – dostrzec, czy rzeczywiście ktoś podarowuje mi okazję, abym coś zmienił i poprawił. Niezależnie od jego rzeczywistych intencji. Poświęciłem sporo uwagi analizie transakcyjnej i dzięki temu wydaje mi się, że jestem w stanie zrozumieć siebie i innych znacznie lepiej. To oczywiście droga, ale cieszę się, że mam szansę nią iść.

5. Czy trudno jest znaleźć wydawcę?

Kiedy około 2009 r. próbowałem wydać swoje wiersze okazało się, że to bardzo trudne zadanie. Ale miałem mnóstwo szczęścia, ponieważ udało mi się trafić do Piotra Groblińskiego, który kieruje działającym w Łódzkim Domu Kultury wydawnictwem „Kwadratura”. Dzięki tej wspaniałej instytucji ukazał się mój debiutancki tomik „Kot w hipermarkecie”. Później natomiast wszystko toczyło się dla mnie jak najlepiej i wydawcy zwykle zwracali się do mnie sami. Na przykład książeczki o Klaudynie napisałem na zamówienie firmy Cloudays. Album wystawy „EC1 Łódź. Miasto od-nowa” ukazał się natomiast dzięki EC1. To była wspaniała przygoda i wielki komfort

pracy. Nie mówiąc o tym, jak wdzięcznym i pasjonującym tematem jest dawna elektrociepłownia, a dziś – kulturalne serce naszego miasta.

6. Gdzie i kiedy piszecie?

Nie mam szczególnie preferowanego miejsca, w którym piszę. Specjalnie kupiłem bardzo lekki i poręczny komputer, abym mógł pracować niemal wszędzie, o ile znajdzie się na to czas i przestrzeń. Pisywałem na szkolnym korytarzu czekając na zakończenie treningów czy zajęć moich dzieci. Pisywałem w hotelach podczas delegacji. Zdarzało mi się notować jakieś zdania w tramwaju czy autobusie. Nie mam tu żadnych wymagań czy preferencji. Natomiast najlepiej pracuje mi się wcześniej rano. To się nie zmienia.

7. Moje ulubione książki to...

„Collected Poems” Jamesa Merrilla, „Obłąd” Jerzego Krzysztonia, „In Cold Blood” Trumana Capote, „Listowiec” Richarda Powersa, „Mistrz i Małgorzata” Michaiła Bułhakowa.

8. Moje ulubione zajęcia to...

Nie umiem wskazać jednego. Zajmuje mnie i pasjonuje sporo rzeczy: od treningów crossfit, przez jeżdżenie rowerem, czytanie, muzykę bluesową, którą kocham grać, pracę, pisanie, czytanie... Najważniejsze jednak są dla mnie wynikające z tego wszystkiego spotkania i relacje, więc może jednak moim ulubionym zajęciem byłoby spotykanie ludzi i właśnie nawiązywanie z nim jakichś więzi?

9. Kim chciałbym być, gdybym nie był tym, kim jestem?

Kiedy byłem młodszy, wyobrażałem sobie, że jestem sławnym gitarzystą i pisarzem. Koniecznie razem! Dzisiaj myślę, że chciałbym być np. gospodarzem audycji prowadzącym długie rozmowy z ciekawymi gośćmi i gośćmi. Mieć własny „Ezra Klein Show” – to by było coś!

10. Co cenię najbardziej u przyjaciół?

Że są. Z czasem to słowo nabiera pełnego sensu i wielkiej wartości – nie używam go lekko. Otwartość, szczerość, szacunek, zaufanie. To jest bardzo, bardzo dużo.

11. Czego nie cierpię ponad wszystko?

Cynizmu i egoistycznego, przedmiotowego traktowania ludzi i nie tylko. Mam na myśli także przyrodę, zwierzęta, świat, który jest wobec nas często tak bezbronny.

12. Słowa, których nadużywam to...

Dziadostwo. I kilku innych.

13. Talent, który chciałbym posiadać to...

Łatwość uczenia się języków.

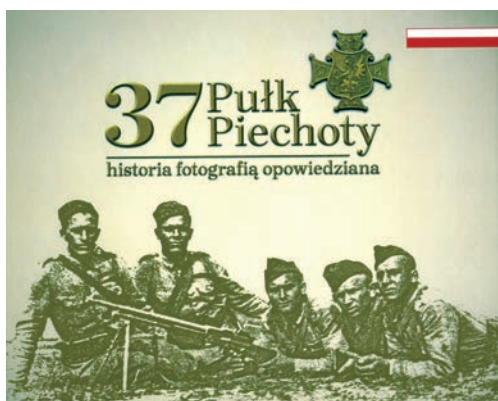
14. Moje ukochane miejsce na ziemi to...

Mój dom – tam, gdzie jest moja rodzina.

15. Z czym kojarzy mi się Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Marszałka Józefa Piłsudskiego?

Z niesamowitym wydarzeniem, jakim był benefis prof. Waldemara Cerana – legendarnego bizantynologa, którego miałem szczęście i przywilej być uczniem. Zapamiętałem, że zebraliśmy się wtedy w wielkiej liczbie, ale profesor bardzo się spóźnił, więc ktoś zatelefonował do jego domu. To były czasy „przedkomórkowe”. Odebrała jego żona i, znając go doskonale, zadzwoniła z kolei do Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego. Okazało się, że bohater wieczoru przyjechał tego dnia z delegacji i prosto z dworca poszedł do czytelní. Naprawdę nie poznałem wielu osób bardziej skoncentrowanych na swoich pasjach i pracy. Personel BUŁ odnalazł profesora Cerana, przypomniał mu o benefisie i oto pod gmachem Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego zjawia się taksówka, z której wysiada zawstydzony Mistrz – profesor Waldemar Ceran. Przypasza, siada na honorowym miejscu i cały wieczór zmienia się w święto naprawdę wybitnej Osoby i jej Dzieła. Nie znam lepszego miejsca, w którym moglibyśmy się spotkać z takiej właśnie okazji.

NAJLEPSZE WYDAWNICTWO ALBUMOWE O O ZIEMI ŁÓDZKIEJ

37 Pułk Piechoty - historia fotografią opowiedziana / [zespół redakcyjny Magdalena Konczarek, Andrzej Olewnik, dr Jacek Saramonowicz; zespół ds. doboru materiału ikonograficznego Andrzej Olewnik, dr Jacek Saramonowicz, Wiesław Paluchowski, Konrad Podwysocki]. - Kutno : Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna im. Stefana Żeromskiego w Kutnie. - 176 stron : faksymilia, fotografie, portrety ; 22x28 cm.

Album „37 Pułk Piechoty – historia fotografią opowiedziana” to poruszająca i starannie opracowana publikacja, która przywraca pamięć o jednej z najważniejszych jednostek wojskowych II Rzeczypospolitej, głęboko związanej z Kutnem. Dzięki ponad 300 archiwalnym fotografiom, pochodzącym zarówno ze zbiorów rodzinnych, jak i instytucjonalnych, czytelnik ma okazję zanurzyć się w codzienność żołnierzy, ich życie koszarowe, uroczystości oraz momenty frontowe. Publikacja jest efektem wielomiesięcznej pracy zespołu pasjonatów historii: Magdaleny Konczarek, Andrzeja Olewnika, dra Jacka Saramonowicza, Wiesława Paluchowskiego oraz Konrada Podwysockiego. Ich zaangażowanie zaowocowało nie tylko bogatym materiałem fotograficznym, ale także przemyślaną narracją, która łączy elementy chronologiczne i tematyczne, ukazując zarówno oficjalne wydarzenia, jak i codzienne życie żołnierzy. Wysoka jakość edytorska albumu, przypominająca estetykę starych fotografii, oraz dbałość o autentyczność prezentowanych materiałów sprawiają, że jest to nie tylko cenne źródło historyczne, ale również piękny przedmiot kolekcjonerski. „37 Pułk Piechoty – historia fotografią opowiedziana” to lektura obowiązkowa dla miłośników historii, kolekcjonerów oraz wszystkich, którzy pragną zrozumieć i docenić dziedzictwo regionu kutnowskiego. To nie tylko dokumentacja przeszłości, ale także hołd złożony żołnierzom i ich rodzinom, których losy splecione są z historią Polski.

MAGDALENA KONCZAREK

Absolwentka filologii polskiej na Uniwersytecie Łódzkim i studiów podypłomowych z zakresu zarządzania; menadżer kultury, moderator wydarzeń kulturalnych i spotkań.

Przez ostatnie 20 lat pracowała w samorządowych instytucjach kultury powiatu kutnowskiego: Gminne Centrum Kultury w Krośniewicach (dyrektor), Kutnowski Dom Kultury (główny instruktor), Żychliński Dom Kultury (dyrektor), Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna im. Stefana Żeromskiego w Kutnie (dyrektor od 11 lat do chwili obecnej). Z jej inicjatywy zrodziły się projekty: *Znani czytają poezję*, *Biblioteka dla biznesu*, *Kutnowskie Dni Sensacji*, *Literackie Biuro Paszportowe*, *Uniwersytet Otwarty*, *Czytanie na ekranie*, gry mobilne na smartfony dla dorosłych i młodzieży, *Kutno z pasją* i wiele innych.

Od 11 lat zajmuje się popularyzacją twórczości Szaloma Asza, światowej sławy pisarza pochodzącego z Kutna, który dwukrotnie był nominowany do Literackiej Nagrody Nobla. Jest koordynatorką projektów związanych z tłumaczeniem i publikacją utworów

tegoż autora: *Szalom Asz na łamach prasy* (2019), *Reb Szlojme Bogacz* (2021), *Motke Złodziej* (2023). W tym roku ukażą się cztery dramaty Asza (premiera – październik 2025).

Jest organizatorem Festiwalu Szaloma Asza i Ogólnopolskiego Konkursu Literackiego im. Szaloma Asza. Oba wydarzenia mają ponad 30-letnią tradycję i wywierają wpływ na umacnianie tożsamości lokalnej w oparciu o polsko-żydowską historię Kutna. Dzięki współpracy z rodziną Asza festiwal propagowany jest również na arenie międzynarodowej. Współpracuje również z akademickimi środowiskami naukowymi w Polsce.

Jest koordynatorką projektu wydawniczego i członkiem zespołu redakcyjnego albumu *37 Pułk Piechoty – historia zdjęciami opowiedziana* (2024).

Jest członkiem zarządu Społecznej Fundacji Miasta Kutna i członkiem Stowarzyszenia Przyjaciół Biblioteki oraz Kutnowskiej Rady Pamięci Narodowej. Uhonorowana odznaką honorową *Zasłużony dla Kultury Polskiej* (2017) oraz Nagrodą Marszałka Województwa łódzkiego (2018).

KWESTIONARIUSZ BIBIKA

– odpowiada Magdalena Konczarek

Kwestionariusz ma na celu przybliżenie czytelnikom sylwetki twórcy – laureata nagrody Złoty Ekslibris i Superekslibris

1. Czy więcej czytam, czy piszę?

Więcej czytam.

2. Skąd czerpię inspirację?

Do czytania i pisania? Z ciekawości świata i ludzi.

3. Czy istnieje coś takiego jak natchnienie?

Tak, ale nie w przypadku tekstów naukowych.

4. Jak reaguję na krytykę?

Spontanicznie i emocjonalnie, dopiero po chwili racjonalnie ją analizuję. Krytyka mnie zawsze czegoś uczy.

5. Czy trudno jest znaleźć wydawcę?

Oczywiście, chociaż mnie ten problem akurat nie dotyczy.

6. Gdzie i kiedy piszę?

Piszę w domu. Lubię presję czasu, więc piszę, gdy terminy gonią...

7. Moje ulubione książki to...

Jest ich dużo, trudno mi wymienić tylko kilka. W moim życiu książki były i są obecne w domu i w pracy.

8. Moje ulubione zajęcia to...

Lubię się uczyć, poznawać nowe... Poza tym z jednej strony

bardzo lubię wędrówki górskie, taniec i pływanie, a z drugiej uwielbiam leniuchować, czytając książkę lub oglądając dobry film.

9. Kim chciałabym być, gdybym nie była tym, kim jestem?

Jestem szczęściarą, bo moje pasje realizuję w pracy zawodowej, więc cieszę się z miejsca, w którym jestem. Nie mam potrzeby rozmyślać „co by było, gdyby...”

10. Co cenię najbardziej u przyjaciół?

Lojalność, szczerość i gotowość do pomocy.

11. Czego nie cierpię ponad wszystko?

Chamstwa, prostactwa i głupoty. I jeszcze braku przyzwoitości.

12. Słowa, których nadużywam to...

Chyba nie nadużywam.

13. Talent, który chciałabym posiadać to...

Talent muzyczny i łatwość uczenia się języków obcych.

14. Moje ukochane miejsce na ziemi to...

Zdecydowanie góry!

15. Z czym kojarzy mi się Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Marszałka Józefa Piłsudskiego?

Z czasami, gdy studiowałam oraz z akcją dla młodych czytelników „Z Książką na Walizkach”.

ANDRZEJ OLEWNIK

Regionalista, pracownik Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej im. Stefana Żeromskiego w Kutnie, który wywarł decydujący wpływ na obecny stan i charakter bibliotecznych zasobów regionalnych, wykraczających obecnie poza ramy typowe dla bibliotek publicznych w miastach średniej wielkości.

Andrzej Olewnik ma na swoim koncie wiele prelekcji o regionie m.in. dla uczniów szkół i słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku oraz licznych wystaw tematycznych jako ich autor lub współautor. Jest też aktywnym członkiem Kutnowskiego Stowarzyszenia Działaczy Opozycji Antykomunistycznej (w latach 80-tych XX w. współredagował Gazetę Podziemną nielegalnego wówczas NSZZ „Solidarność” Ziemi Kutnowskiej), Związku Sybiraków i współzałożycielem Kutnowskiej Rodziny Katyńskiej. Od dziesięcioleci poszukuje informacji o mieszkańcach powiatu kutnowskiego zamordowanych, zmarłych i zaginionych w Związku Sowieckim oraz

funkcjonariuszach Policji Państwowej II RP i Kresowianach osiadłych po 1945 roku w Kutnie i regionie kutnowskim.

Andrzej Olewnik pracował w zespole redakcyjnym tomów I-IV *Kutnowskiego Słownika Biograficznego*, w którym jest autorem i współautorem wielu biografii. Jest też współautorem książek: *Katyńscy Ziemi Kutnowskiej* (wspólnie z Czesławem Wideliskim, Kutno 1993) i *Dają świadectwo prawdy. 30 lat Oddziału Łódzkiego Związku Sybiraków* (Łódź 2020) oraz nagrodzonych Złotym Ekslibrisem: monografii *Kutno poprzez wieki* pod red. prof. Jana Szymczaka (Kutno-Łódź 2011) i albumu *37 Pułk Piechoty. Historia fotografii opowiedziana* (członek zespołu redakcyjnego i zespołu ds. doboru materiału ikonograficznego; Kutno 2024), a także autorem i współautorem wielu artykułów publikowanych w prasie lokalnej.

Uhonorowany został wieloma odznaczeniami, medalami i odznakami, m.in. Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski i Krzyżem Wolności i Solidarności.

KWESTIONARIUSZ BIBIKA

– odpowiada Andrzej Olewnik

Kwestionariusz ma na celu przybliżenie czytelnikom sylwetki twórcy – laureata nagrody Złoty Ekslibris i Superekslibris

1. Czy więcej czytam, czy piszę?

Obecnie więcej czytam, chociaż bez pisania obyć też się nie mogę.

2. Skąd czerpię inspirację?

Z wypraw po Rzeczypospolitą śladami przodków i miejsc znanych dotąd tylko ze wspomnień sąsiadów bliższych i dalszych.

3. Czy istnieje coś takiego jak natchnienie?

Z pewnością tak. Jest szczególnie oczekiwane, gdy potrzeba przeniesienia myśli na papier wielką, a czas ucieka.

4. Jak reaguję na krytykę?

Wszystko zależy z jakiej strony płynie, ale nie jest źle.

5. Czy trudno jest znaleźć wydawcę?

Nie szukam, ale gdyby zaszła taka potrzeba - wiem gdzie się udać.

6. Gdzie i kiedy piszę?

Bezwzględnie w zaciszu domowym i koniecznie nocami.

7. Moje ulubione książki to...

Jest ich wiele, ale jak tylko czas pozwala wracam do książki

Stanisława Wasylewskiego ze znanej przedwojennej serii Cudów Polski.

8. Moje ulubione zajęcie to...

„Przekopywanie” archiwów

9. Kim chciałabym być, gdybym nie była tym, kim jestem?

Nade wszystko członkiem ekspedycji poszukiwawczych (głównie morskich). Ale cóż, nie wyszło...

10. Co cenię najbardziej u przyjaciół?

Szczere uwagi i lojalność.

11. Czego nie cierpię ponad wszystko?

Złodziejstwa.

12. Słowa, których nadużywam to...

Ja to zrobię...

13. Talent, który chciałabym posiadać to...

Umiejętność teleportacji.

14. Moje ukochane miejsce na ziemi to...

Oczywiście najpiękniejsze miasto na świecie.

15. Z czym kojarzy mi się Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Marszałka Józefa Piłsudskiego?

Ze Studium Bibliotekarskim, wspomnieniami i to nie tylko wykładów, ale i z każdą wolną chwilą spędzoną w bibliotecznych magazynach.

JACEK SARAMONOWICZ

Z wykształcenia nauczyciel historii, absolwent Wydziału Historycznego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, posiada stopień naukowy doktora nauk humanistycznych Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Obecnie Dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej im. Józefa Bohdana Zaleskiego w Leszczynku.

Przez kilkanaście lat działał w Towarzystwie Przyjaciół Ziemi Kutnowskiej, a w latach 2008-2010 pełnił funkcję

wiceprezesa towarzystwa. Wieloletni członek komitetu redakcyjnego *Kutnowskich Zeszytów Regionalnych* wydawanych przez TPZK oraz redaktor naczelny KZR w latach 2008-2010.

Należał do grona inicjatorów budowy pomnika Marszałka Józefa Piłsudskiego w Kutnie i przez rok pełnił funkcję przewodniczącego społecznego komitetu budowy pomnika w 2008 roku. W 2010 roku wspólnie z grupą kutnowskich historyków, muzealników, nauczycieli historii i regionalistów założył Kutnowskie Towarzystwo Historyczne, którego był prezesem przez dwie kadencje.

Autor wielu artykułów dotyczących dziejów ziemi kutnowskiej, które publikowane były w *Kutnowskich Zeszytach Regionalnych*, wydawnictwie muzeum kutnowskiego – *Studia i Materiały*, a także na łamach prasy lokalnej i w portalach internetowych oraz kilku publikacji książkowych o Kutnie i powiecie kutnowskim: *Życie polityczne Kutna w okresie II RP* (2008), *Kutno i powiat kutnowski w okresie II Rzeczypospolitej* (2012).

Współautor monografii *Kutno poprzez wieki* (2011) oraz książek: *Mił komu-*

nistycznej demokracji, od nadziei do zniewolenia, życie społeczno-polityczne powiatu kutnowskiego 1945-1950 (2010), *Kutno przeszłość i współczesność* (2012), *Doktor Antoni Fortunat Troczewski* (2013). Wchodził też w skład komitetu redakcyjnego *Kutnowskiego Słownika Biograficznego*, którego ukazały się dotychczas IV tomy, a w wydanej w 2021 r. przez MiPBP w Kutnie powieści Szaloma Asza *Reb Szlojme Bogacz* zamieścił tekst pt. *Kutno jako Szerec*, przybliżający czytelnikom dzieje miasta w XIX wieku.

W 2024 r. pracował w zespole redakcyjnym nagrodzonego Złotym Ekslibrisem albumu pt. *37 Pułk Piechoty. Historia fotografii opowiedziana* (także autor tekstów, członek zespołu ds. doboru materiału ikonograficznego oraz konsultant historyczny).

J. Saramonowicz jest także członkiem Kutnowskiej Rady Pamięci Narodowej i inicjatorem wielu upamiętnień lokalnych bohaterów i wydarzeń rocznicowych.

Wieloletni współpracownik Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej im. Stefana Żeromskiego w Kutnie.

KWESTIONARIUSZ BIBIKA

– odpowiada Jacek Saramonowicz

Kwestionariusz ma na celu przybliżenie czytelnikom sylwetki twórcy – laureata nagrody Złoty Ekslibris i Superekslibris

1. Czy więcej czytam, czy piszę?

Czytam.

2. Skąd czerpię inspirację?

Z historii.

3. Czy istnieje coś takiego jak natchnienie?

Tak!!!

4. Jak reaguję na krytykę?

Spokojnie.

5. Czy trudno jest znaleźć wydawcę?

Nie.

6. Gdzie i kiedy piszę?

W domu wieczorem i nocą.

7. Moje ulubione książki to...

Literatura historyczna: starożytność i początki Państwa Polskiego oraz dwudziestolecie międzywojenne.

8. Moje ulubione zajęcie to...

Podróżowanie.

9. Kim chciałabym być, gdybym nie była tym, kim jestem?

Adwokatem

10. Co cenię najbardziej u przyjaciół?

Lojalność.

11. Czego nie cierpię ponad wszystko?

Kłamstwa.

12. Słowa, których nadużywam to...

Prawda.

13. Talent, który chciałabym posiadać to...

Granie na gitarze.

14. Moje ukochane miejsce na ziemi to...

Działka nad jeziorem.

15. Z czym kojarzy mi się Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Marszałka Józefa Piłsudskiego?

Z patronem.

NAJLEPSZA POWIEŚĆ O ŁODZI I ZIEMI ŁÓDZKIEJ

Kołatanie / Artur Żak. - Gdańsk ; Warszawa : Dobra Literatura. - 351, [1] strona : ilustracje ; 22 cm.

Kołatanie Artura Żaka to niezwykła powieść, która przenosi czytelnika do lat 90. XX wieku, na łódzką wieś, gdzie realizm magiczny splata się z codziennością, a słowiańskie wierzenia ożywają na nowo. Główny bohater, dziesiętnastoletni Piotr, spędza wakacje u babci Anieli, która po śmierci męża nadal utrzymuje z nim kontakt, wierząc w obecność jego ducha. Początkowy sceptycyzm chłopaka ustępuje miejsca fascynacji, gdy sam zaczyna doświadczać niewytłumaczalnych zjawisk. Narracja prowadzona jest z perspektywy zarówno Piotra, jak i duszy dziadka Bronka, co nadaje historii głębi i wielowymiarowości. Autor z mistrzowską precyzją oddaje klimat polskiej wsi, ukazując jej mieszkańców, ich codzienne zmagania oraz przemiany społeczne i polityczne tamtego okresu. Elementy słowiańskiej mitologii, takie jak strzygi czy wilkołaki, przeplatają się z chrześcijańskimi motywami, tworząc unikalną atmosferę pełną tajemnic i refleksji. Wydanie książki zasługuje na szczególną uwagę – twarda okładka, barwione brzegi i staranne ilustracje czynią ją prawdziwą perełką na półce każdego bibliofila. „Kołatanie” to nie tylko opowieść o duchach i wierzeniach, ale przede wszystkim o relacjach międzyludzkich, przemijaniu i poszukiwaniu sensu w świecie pełnym niewiadomych. To lektura, która skłania do zadumy i pozostaje w pamięci na długo po przeczytaniu ostatniej strony.

ARTUR ŻAK

(ur. w 1975 r.)

Urodziłem się w Radomsku, a dzieciństwo spędziłem w małej wiosce Trzepnicy w dawnym województwie piotrkowskim. Od zawsze zakochany w książkach po ukończeniu liceum w Piotrkowie Trybunalskim poszedłem na filologię polską na Uniwersytecie Łódzkim. Pracę magisterską napisałem o twórczości Michała Choromańskiego; choć dziś, po ponad dwudziestu latach od zakończenia studenckiej przygody, pewnie pisałbym o Sergiuszu Piaseckim. Przez wiele lat pracowałem jako dziennikarz i wciąż publikuję, choć już znacznie rzadziej. Mieszkam w Łowiczu, w samym centrum Polski - mam wszędzie tak samo blisko, jak i daleko.

Do tej pory opublikowałem cztery książki. W grudniu 2017 roku wyszedł zbiór opowiadań „Życie o smaku umierania”, a w 2020 roku ukazała się biografia biskupa Józefa Zawitkowskiego „Życie w rytm Bożych nut”, która została wyróżniona Nagrodą Feniksa. W 2022 roku ukazała się moja kolejna książka „Miecz św. Michała Archaniola”, która jest opowieścią o wędrowce śladami sanktuariów poświęconych św. Michałowi Archaniolowi. „Kołatanie” jest moim powieściowym debiutem. Książka powstała w 2021 roku, ale przez wiele miesięcy pracowałem nad jej ostatecznym kształtem. W tym roku ukaze się moja kolejna książka zatytułowana „Ekonomia świętych”, która pokazuje, czym jest ekonomia i pieniądze z perspektywy życia świętych.

KWESTIONARIUSZ BIBIKA**– odpowiedź Artur Żak**

Kwestionariusz ma na celu przybliżenie czytelnikom sylwetki twórcy – laureata nagrody Złoty Ekslibris i Superekslibris

1. Czy więcej czytam, czy piszę?

Zdecydowanie więcej czytam. Pisanie jest stawianiem kropki nad „i”, ale fundamentem zawsze było i jest czytanie.

2. Skąd czerpię inspirację?

To bardzo trudne pytanie. U mnie pisanie zaczyna się od obrazu – część historii, którą chcę opowiedzieć, materializuje się w mojej wyobraźni. Mogę ją wręcz namacalnie dotknąć. Poczuć jej zapach, koloryt. Dzięki temu opowieść w mojej głowie staje się bardziej autentyczna i moja... Ale co jest jej prawdziwy źródłem – tego do końca nie wiem.

3. Czy istnieje coś takiego jak natchnienie?

Myślę, że tak. Są dni ciężkiej, mozolnej pracy, kiedy napisanie jednego zdania wydaje się najbardziej karkołomnym zajęciem. Natomiast drugiego dnia wszystko płynie. Słowa odnajdują swój rytm, zdania swoją naturalną długość... Czas znika i jestem jedynie ja i moja opowieść.

4. Jak reaguję na krytykę?

Z wdzięcznością, choć ego czasami cierpi. Chyba do końca nie czuje się jeszcze pełnoprawnym pisarzem i wciąż uczy się pisania, dlatego z większą pokorą przyjmuję krytyczne uwagi.

5. Czy trudno jest znaleźć wydawcę?

Myślę, że bez dobrego Anioła Stróża, jest to karkołomne przedsięwzięcie. Ja, na szczęście, mam wspaniałego Anioła, więc udało mi się znaleźć wspaniałego wydawcę.

6. Gdzie i kiedy piszę?

Rano. Wstaję zazwyczaj wcześniej i mam wtedy dwie, trzy godziny na pisanie... Później pojawia się praca, codzienne obowiązki...

7. Moje ulubione książki to...

Na pierwszym miejscu „Mistrz i Małgorzata” Michaiła Bułhakowa, tuż za „Diuna” Franka Herberta, a na trzecim miejscu „Krzyżacy” Henryka Sienkiewicza. Bardzo blisko podium znajduje się również „Obok Julii” Eustachego Ryłskiego.

8. Moje ulubione zajęcie to...

Czytanie i wpatrywanie się w bezkres oceanu.

9. Kim chciałbym być, gdybym nie był tym, kim jestem?

Kapitanem statku.

10. Co cenię najbardziej u przyjaciół?

Pogodę ducha.

11. Czego nie cierpię ponad wszystko?

Manipulacji.

12. Słowa, których nadużywam to...

Jakby... Więc...

13. Talent, który chciałbym posiadać to...

Opowiadanie historii. Nie umiem mówić. Raczej dukam niż opowiadam. Może dlatego odnajduję się w pisaniu.

14. Moje ukochane miejsce na ziemi to...

Senegal. Zdecydowanie pewnego dnia – który jest bliżej niż dalej – kupię tam dom. Ten kraj szepcze do mnie i przywołuje mnie swoją magią.

15. Z czym kojarzy mi się Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Marszałka Józefa Piłsudskiego?

Ze Złotym Ekslibrisem.

0 Nagrodzie SUPEREKSLIBRIS

Nagroda „Superekslibris” została ustanowiona w 2010 r. z inicjatywy Barbary Czajki, dyrektora Biblioteki w latach 2003-2022. W roku 2010 nagrodą były litografie autorstwa Witolda Warzywody, profesora Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi, a w 2011 r. litografie autorstwa Sebastiana Augustowskiego i Rafała Żelazo wykonane w pracowni prof. W. Warzywody. Nagrodą od roku 2012 jest okolicznościowa statuetka zaprojektowana i wykonana przez Rafała Frankiewicza. Okolicznościowe dyplomy są autorstwa Włodzimierza Rudnickiego.

RAFAŁ FRANKIEWICZ

– autor statuetek Nagrody Złoty Ekslibris i Superekslibris

Ur. 1970 r., studiował w Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi na Wydziale Edukacji Wizualnej w latach 1990-1997. Dyplom w pracowni prof. Jacka Bigoszewskiego uzyskał w 1997 r. W Pabianicach prowadzi Autorską Pracownię Rzeźby Frankiewicz, gdzie realizuje rzeźbiarskie zamówienia dla osób prywatnych, firm i instytucji. Prowadzi działalność w zakresie rzeźby portretowej, kameralnej, monumentalnej, ze szczególnym naciskiem na rzeźbę funeralną. Jest autorem prac znajdujących się m.in. w Łodzi – rzeźby Madame la Bibliotheque w Pubie „Biblioteka” oraz Kariatyd na elewacji kamienicy przy ul. Włókienniczej 6.

REGULAMIN NAGRODY SUPEREKLİBRIS

Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej
im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi

§ 1

Nagroda Supereklıbrıs, ustanowiona przez dyrektora Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi, przyznawana jest w dwóch kategoriach:

- za całokształt dotychczasowych osiągnięć w zakresie publikacji o ziemi łódzkiej,
- za całokształt dotychczasowych osiągnięć w zakresie publikacji o Łodzi.

§ 2

Celem Nagrody jest uhonorowanie dorobku naukowego i popularnonaukowego oraz popularyzatorskiego lub wydawniczego w zakresie publikacji o ziemi łódzkiej i Łodzi, promocja autorów, wydawnictw, instytucji, stowarzyszeń podejmujących problematykę regionalną.

§ 3

1. Kandydatów do Nagrody zgłasza jury powołane przez dyrektora Biblioteki spośród jej pracowników.
2. Jury może być rozszerzone o konsultantów spoza Biblioteki.
3. Przewodniczącym jury jest dyrektor Biblioteki.
4. Ocenie podlega dorobek naukowy, popularnonaukowy, popularyzatorski lub wydawniczy kandydata oraz wydawnictwa, instytucji lub stowarzyszenia.
5. O przyznaniu Nagrody Supereklıbrıs decyduje zwykła większość głosów członków jury.
6. Jury może odstąpić od przyznania Nagrody w danej kategorii.

§ 4

Nagroda w formie okolicznościowej statuetki ma charakter honorowy i nosi nazwę Supereklıbrıs Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi.

Wyłanianie laureatów Nagrody Supereklıbrıs

Etap pierwszy: nominowanie laureata do Nagrody przez członków jury. Członkowie jury po zapoznaniu się z dorobkiem danego kandydata pisemnie zgłaszają swoje nominacje do sekretarza jury w dwóch kategoriach.

Etap drugi: wyłonienie laureatów Nagrody spośród kandydatów nominowanych przez jury. Po dyskusji członkowie jury w tajnym głosowaniu wskazują kandydata do Nagrody. O przyznaniu Nagrody decyduje zwykła większość głosów.

Laureaci Nagrody SUPEREKLİBRIS

za całokształt dotychczasowych osiągnięć
w zakresie publikacji o Ziemi łódzkiej i Łodzi

ROK 2010

RYSZARD BONISŁAWSKI – znawca historii i zabytków Łodzi i ziemi łódzkiej, przewodnik turystyczny, popularyzujący nasz region na antenie łódzkiej telewizji oraz w innych mediach, były dyrektor Centrum Informacji Turystycznej i senator. Autor, współautor i redaktor wielu publikacji o tematyce regionalnej, m.in.: Największe atrakcje turystyczne Łodzi i regionu łódzkiego (kilka wydań), Spacerownik łódzki (2008, 2010), Sentymentalna podróż po Łodzi : Łódź na starych fotografiach Włodzimierza Pfeiffera (2009), Z biegiem łódzkich rzek (2010), Wielka wojna 1914-1918 : Łódź i okolice na fotografiach Michała Daszewskiego (2014).

JACEK KUSIŃSKI – artysta fotografik, właściciel Wydawnictwa Jacek Kusiński. Autor fotografii i koncepcji wydawniczej wielu publikacji, m.in.: Księga fabryk (2009, 2016), Piotrkowska : spacer pierwszy (2006, 2008), Piotrkowska : spacer drugi (2007, 2008), Po drodze : województwo łódzkie (2010), Bezbronne miasto : Łódź 1014-1918 (2014), Szalone miasto : niezwykły reportaż z Łodzi 1884-1918 (2014).

ROK 2011

TADEUSZ OLEJNIK – historyk, działacz społeczny, regionalista, autor kilkuset prac naukowych i popularnonaukowych, m.in.: Leksykon miasta Wielunia (1998, 2007), Leksykon miasta Sieradza (2007), Sieradzka Spółdziel-

nia Mieszkaniowa (1999, 2008), Wieluń : dzieje miasta 1793-1945 (2008), Wieluń : dzieje miasta 1945-1989 (2009), Powstanie styczniowe na ziemi wieluńskiej (2013). W polu zainteresowań laureata znajdują się głównie dzieje Wielunia i ziemi wieluńskiej, a także historia Zduńskiej Woli, Sieradza i okolicy. Redaktor naczelny oraz sekretarz kilku czasopism naukowych, długoletni dyrektor Muzeum Ziemi Wieluńskiej oraz prezes Wieluńskiego Towarzystwa Naukowego.

CZASOPISMO WĘDROWNIK – kwartalnik krajoznawczy Regionalnej Pracowni Krajoznawczej PTTK w Łodzi, wydawany od 1956 roku, początkowo jako Biuletyn PTTK Okręgu Łódzkiego. Czasopismo popularyzuje bogactwo historyczne, kulturowe, przyrodnicze poszczególnych miejscowości, gmin, powiatów i historycznych ziem regionu łódzkiego. Periodyk posiada bogaty materiał fotograficzny, wraz z mapami i planami.

ROK 2012

ANDRZEJ GRAMSZ – ekonomista, wydawca, autor przewodników, dziennikarz, działacz społeczny. Właściciel wydawnictwa Oficyna Grako. Autor i współautor licznych regionalnych publikacji, m.in.: Las Łagiewnicki i okoliczne wsie (2002, 2006), Dzieje Pabianic : kalendarium do 1939 (2005), Żelów : album jubileuszowy (2007), Łask : trzy kolory : przewodnik turystyczny (2009), Łask : zabytkowe kościoły (2010).

KRYSTYNA WIECZOREK – pisarka, poetka ze wsi Lubieszów w gminie Wolbórz, założycielka Wydawnictwa Autorskiego Tiger, popularyzatorka piotrkowskich zwyczajów i obrzędów, nazywana Reymontem w spódnicy. Autorka m.in. kilkutomowej powieści obyczajowej Młyn na Stawkach.

CZASOPISMO KRONIKA MIASTA ŁODZI – kwartalnik o tematyce społeczno-kulturalnej i historycznej, powołany w 1991 roku jako organ Samorządu Łódzkiego. Od 2004 roku każdy periodyk posiada temat wiodący, m.in.: Łódź rewolucyjna, Łódź muzyczna, 120 lat komunikacji miejskiej.

ROK 2013

BOHDAN OLSZEWSKI – publicysta, z zamiłowania historyk i popularyzator wiedzy o Łodzi i regionie łódzkim. Autor licznych publikacji, m.in.: Od Piątku do Soboty (1995, 2001, 2007), Łódź moje miasto : przewodnik po dawnej Łodzi (1996, 2002), Tum znaczy dom (1999, 2006), Od Oporowa do Żarnowa (2005).

KAZIMIERZ PERZYNA – mieszkaniec wsi Sobota, z wykształcenia i zawodu pedagog, autor publikacji z cyklu „Między Piątkiem a Sobotą”, poświęconych historii i walorom turystycznym małej ojczyzny, wykorzystujących materiały archiwalne i wspomnienia mieszkańców.

KSIĘŻY MŁYN DOM WYDAWNICZY MICHAŁ KOLIŃSKI – wydawnictwo znane wcześniej pod nazwą Piątek Trzynastego. Głównym profilem działalności są publikacje prezentujące historię i współczesność wielu regionów Polski, np. z serii „Sekrety” oraz cykl książek o miastach („między wojnami”, „przełomu wieków”, „w PRL-u”), wzbogaconych o płyty CD, DVD i mapy. Znaczącą część produkcji wydawniczej zajmują publikacje poświęcone regionowi łódzkiemu.

ROK 2014

WYDAWNICTWO HAMAL ANDRZEJ MACHEJEK – przedsiębiorstwo autorskie posiadające własny cykl edytorski książek, albumów i katalogów, a także agencja reklamowa i wydawnicza. Działa od 1993 roku, pierwotnie jako Wydawnictwo Hamal Books. Zakres tematyczny wydawanych publikacji to głównie dawna i współczesna Łódź.

CZASOPISMO NA SIERADZKICH SZLAKACH – kwartalnik Regionalnej Pracowni Krajoznawczej w Sieradzu, wydawany od 1985 roku. Periodyk popularyzuje bogactwo historyczne, kulturowe i przyrodnicze poszczególnych miejscowości i gmin ziemi sieradzkiej. Posiada bogaty materiał fotograficzny i kartograficzny oraz atrakcyjną szatę graficzną.

ROK 2015

WŁODZIMIERZ MAŁEK – artysta fotograf, członek Łódzkiego Towarzystwa Fotograficznego oraz Związku Polskich Artystów Fotografików, z wykształcenia poligraf. Autor i współautor wielu wystaw fotograficznych indywidualnych i zbiorowych. W swoich pracach utrwalał ważne wydarzenia w historii miasta i regionu oraz ich piękno. Twórca i współtwórca następujących publikacji: Detal architektoniczny ulicy Piotrkowskiej (1990), Łódź : barwy miasta (2001, 2007), Zabytkowy Cmentarz Żydowski w Łodzi (2005, 2012), Ziemia łódzka : ziemia Reymonta (2014/2015).

PIOTR WYPYCH – artysta fotograf, grafik, członek towarzystw fotograficznych w Polsce, leśnik. Jest autorem oraz współautorem wielu wystaw fotograficznych indywidualnych i zbiorowych oraz opracowań albumowych, książkowych, a także licznych artykułów o historii regionu łódzkiego, m.in.: Kapliczki i krzyże przydrożne znad Pilicy (2001), Przyroda i krajobraz powiatu tomaszowskiego (2006), Pomniki przyrody województwa łódzkiego : wczoraj, dziś, jutro (2010), Ziemia łódzka : krajobraz kulturowy województwa łódzkiego (2013), Ziemia łódzka : na szlaku Łódzkiej Kolei Aglomeracyjnej (2017), Drzewa ziemi łódzkiej (2019).

ROK 2016

MIROSLAW PISARKIEWICZ – historyk, nauczyciel, autor wierszy, opowiadań i artykułów o ziemi łęczyckiej i Łęczycy, a zwłaszcza o zabytkowych cmentarzach. Wśród jego pu-

blikacji znajdują się m.in.: Groby szlacheckie i ziemiańskie na rzymskokatolickich cmentarzach regionu kutnowskiego (2005), Z dziejów gmin żydowskich w Łęczycy, Burzeninie i Złoczewie (2016), Groby żołnierskie z 1914 roku w ziemi łęczyckiej i sieradzkiej (2016), Nie tylko Powązki. Cz. 1-5 (2017-2019), Opowieści o starej Łęczycy (2018).

CZASOPISMO MY SYBIRACY – rocznik Oddziału Łódzkiego Związku Sybiraków, ukazujący się od 1990 roku. Główną tematyką periodyku są wspomnienia Sybiraków, relacje z wydarzeń Oddziału Łódzkiego Związku Sybiraków oraz artykuły historyczne, popularyzujące wiedzę na temat deportacji, przesiedleń i repatriacji obywateli polskich. Czasopismo posiada bogatą dokumentację fotograficzną-archiwalną i współczesną.

ROK 2017

ELŻBIETA PAWLICKA – wieloletnia dyrektorka (w latach 1982-2003) obecnej Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi, pomysłodawczyni Nagrody Złoty Ekslibris, ustanowionej w roku 1992 w ramach obchodów 75-lecia WBP. Autorka licznych artykułów z dziedziny bibliotekarstwa, poetka.

KRZYSZTOF STEFAŃSKI – historyk sztuki, kierownik Katedry Historii Sztuki Uniwersytetu Łódzkiego, specjalizujący się w zakresie historii architektury polskiej XIX i XX wieku oraz zagadnieniach związanych ze sztuką Łodzi. Laureat trzech Złotych Ekslibrisów, w tym pierwszej edycji – w 1993 roku za książkę Stary Cmentarz Ewangelicko-Augsburski w Łodzi. Działa na rzecz renowacji łódzkich zabytków jako członek Rady Konserwatorskiej przy Wojewódzkim Konserwatorze Zabytków w Łodzi. Do jego publikacji należą m.in.: Jak zbudowano przemysłową Łódź : architektura i urbanistyka miasta w latach 1821-1914 (2001), Atlas architektury dawnej Łodzi do 1939 r. (2003, 2008), Ludzie, którzy zbudowali Łódź : leksykon architektów i budowniczych miasta do 1939 roku (2009), Łódzkie wille fabrykanckie (2013), Wielkie rody fabrykanckie i ich rola w ukształtowaniu oblicza miasta : Geyerowie, Scheiblerowie, Poznańscy, Heinzlowie, Kindermannowie (2014), Łódź – pałace i wille (2017).

MUZEUM ZIEMI WIELUŃSKIEJ – instytucja kultury gminy Wieluń, założona w 1926 roku przez Polską Macierz Szkolną. Pełni rolę ośrodka badań przeszłości historycznej ziemi wieluńskiej. Oprócz wystaw stałych, muzeum organizuje wystawy czasowe oraz warsztaty dla dzieci i młodzieży. Muzeum jest wydawcą kilkudziesięciu publikacji, głównie w ramach Wieluńskiej Biblioteki Regionalnej, m.in.: Wieluń na dawnych pocztówkach (1999), Przydrożne krzyże, kapliczki i figury na terenie gminy Wieluń (2005), Siedem wieków fary wieluńskiej (2009), 400-lecie klasztoru Sióstr Bernardynek na ziemi wieluńskiej (2013), Wieluńska hekatomba : początek wojny totalnej (2014).

ROK 2018

KRZYSZTOF R. KOWALCZYŃSKI – popularyzator dziejów Łodzi, z zamiłowania historyk, z wykształcenia ekonomista. Autor następujących publikacji: Łódź przełomu wieków XIX/XX (2008, 2017), Łódź 1914 : kronika oblężonego miasta (2010), Łódź 1915-1918 : czas głodu i nadziei (2014), Łódź, której nie ma (2015), Łódź 1905 : kulisy rewolucji (2017).

TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ ZIEMI KUTNOWSKIEJ

– założone w 1972 roku, współpracujące z samorządem miejskim i powiatowym, placówkami kultury, szkołami, stowarzyszeniami kultury, kombatanami, samorządami lokalnymi. Towarzystwo organizuje sesje naukowe i popularnonaukowe, odczyty, wystawy, konkursy, koncerty i wycieczki. Prowadzi także bogatą działalność wydawniczą o tematyce z zakresu dziejów ziemi kutnowskiej. Wśród publikacji Towarzystwa znajdują się m.in.: Kutno w latach 1927-1939 : na podstawie lokalnej prasy (1995), Samorząd kutnowski w latach 1990-1994 : kampania, wybory i działalność Rady Miejskiej I kadencji (2016), Zarys historii Żydów ziemi kutnowskiej (2016, 2018), Kutno – miejsca i ludzie : obrazy zachowane w pamięci mieszkańców (2017).

ROK 2019

MACIEJ MALANGIEWICZ – animator kultury, miłośnik historii regionalnej i kina, popularyzator dziedzictwa kulturowego, samorządowiec. Od wielu lat związany z Łowickiem. Współautor (z Jackiem Rutkowskim) książek: 100 lat kina w Łowiczu (2011), I wojna światowa w Łowiczu 1914-1918 (2014), Łowicz 1918-1939: kronika fotograficzna (2016), Łowicz: portrety miasta (2018), Łowicka kultura ludowa: pamięć fotografii (2020).

ROMUALD OLACZEK – specjalista w zakresie geobotaniki i konserwatorskiej ochrony przyrody. Łączy działalność naukową z czynnym zaangażowaniem w zachowanie terenów cennych przyrodniczo, m.in. poprzez projektowanie i planowanie obszarów chronionych. Od lat bardzo aktywny w dziedzinie popularyzacji wiedzy przyrodniczej i krajoznawczej. Jest autorem i redaktorem wielu publikacji naukowych, popularnonaukowych, m.in.: Czerwona księga roślin województwa łódzkiego : zagrożone rośliny naczyniowe, zagrożone zbiorowiska roślinne (2011, 2012), Rezerваты : ochrona przyrody w lasach Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Łodzi i województwa łódzkiego (2013), seria Parki i Ogrody Łodzi (2006-2019).

JACEK RUTKOWSKI – grafik, designer, rysownik satyryczny, heraldyk, regionalista, kolekcjoner. Współzałożyciel i kustosz Muzeum Guzików w Łowiczu. Autor publikacji: Łowicz w XX wieku : kronika fotograficzna (2006), 100 lat OSP w Ostrowie (2010). Współautor (z Maciejem Malangiewiczem) książek: 100 lat kina w Łowiczu (2011), I wojna światowa w Łowiczu 1914-1918 (2014), Łowicz 1918-1939 : kronika fotograficzna (2016), Łowicz : portrety miasta (2018), Łowicka kultura ludowa : pamięć fotografii (2020).

CENTRUM INICJATYW NA RZECZ ROZWOJU REGIO

– celem stowarzyszenia jest działanie na rzecz trwałego i zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego Łodzi i regionu łódzkiego poprzez realizację działań edukacyjnych, kulturalnych, promocyjnych i turystycznych. Wśród publikacji REGIO znajdują się m.in.: Przewodnik po filmowej Łodzi (2010), Podwórka Piotrkowskiej : przewodnik (2011), Fifka i żulik, czyli domowa kuchnia łódzka (2014), Przewodnik filmowy po województwie łódzkim (2015), Przewodnik literacki po Łodzi (2017).

MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA IM. A. PRÓCHNIKA W PIOTRKOWIE TRYBUNALSKIM

– powstała w 1923 r. Instytucja oprócz statutowych, podstawowych zadań, prowadzi także działalność wydawniczą. Wśród wydanych publikacji znajdują się m.in.: Największe kościoły mniejszości narodowych w Piotrkowie Trybunalskim : architektura, działalność (2006), Słownik geograficzny powiatu piotrkowskiego (2011), Monografia Piotrkowa Trybunalskiego (2017), Piotrkowianki : portrety kobiet niezwykłych (2018).

ROK 2020

KRYSTYNA RADZISZEWSKA – pracownik naukowy w Zakładzie Niemcoznawstwa Instytutu Filologii Germańskiej Uniwersytetu Łódzkiego. Autorka licznych artykułów na temat życia społecznego i kulturalnego łódzkich Żydów i Niemców oraz artykułów na temat literatury i kultury w łódzkim getcie. Opublikowała wiele tekstów źródłowych z łódzkiego getta. Współredaktorka pięciotomowej Kroniki łódzkiego getta w językach oryginału oraz Encyklopedii getta łódzkiego. Liderka projektów: „Kultura i literatura łódzkich Żydów 1918-1950. Krytyczna edycja źródeł”, „Kultura literacka Łodzi do 1939 r. oraz „Łódzka awangarda jidysz”. Współwydawczyni serii wydawniczej „Łódzkie Judaica” oraz „Kultura literacka Łodzi”.

EWA WIATR – adiunkt w istniejącym od 2006 r. Centrum Badań Żydowskich Uniwersytetu Łódzkiego. Zainteresowania badawcze to historia Żydów w diasporze w XIX i XX w., historia Polski w okresie międzywojennym i w okresie II wojny światowej, ze szczególnym uwzględnieniem dziejów getta łódzkiego. Współredaktorka i edytorka wielu publikacji źródłowych, m.in.: Kroniki getta łódzkiego, Encyklopedii getta łódzkiego oraz książek serii Judaica Łódzkie. W serii tej ukazały się m.in. bardzo cenne antologie literackie: poświęcona przedwojennej literaturze żydowskiej Sztetl, Szund, Bund i Palestyna, zawierająca twórczość literacką powstałą w getcie łódzkim (Oblicza getta) oraz obejmującą literaturę Żydów powstałą po wojnie w Łodzi (Nowe życie?). Laureatka samodzielnie opracowała Dziennik Rywki Lipszyc, za który w 2018 r. otrzymała Nagrodę Historyczną „Polityki”. We współpracy z Adamem Sitarciem wydała dziennik Dawida Sierakowiaka i Heńka Fogla – oba pisane w łódzkim getcie.

ANDRZEJ DĘBKOWSKI – poeta, krytyk literacki, publicysta, eseista, dziennikarz, wydawca i fotograf. Autor szkiców i esejów krytycznoliterackich. Redaktor prowadzący ogólnopolski miesięcznik Gazeta Kulturalna. Autor wielu publikacji, m.in.: Wierzyć w siebie (1993), Wiersze nowe i wybrane (1995), Wiersze wybrane (1996), Paryż nie jest taki piękny... (1998), Magiczne pomysły. Felietony (2001), Kiedy umiera poeta, umiera świat. Rozmowy z ludźmi pióra (2004), 85 lat dla miasta. Historia Żelowskiego Klubu Sportowego Włókniarz (2007), Do wszystkich niedostępnych brzegów (2013), Na ziemi jestem chwilę (2021) oraz wielu publikacji z historii regionu.

ROK 2021

TADEUSZ Z. BOGALECKI – doktor nauk humanistycznych, nauczyciel, badacz i popularyzator historii wojskowości, Polski i regionu łódzkiego w XIX i XX wieku. Członek Łódzkiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Historycznego, konsultant Wojewódzkiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Łodzi. Autor różnych publikacji, m.in.: Tradycje legionowe w regionie łódzkim 1914-2014 : oddziały i instytucje Legionów Polskich w Łódzkiem podczas I wojny światowej oraz pielęgnowanie ich tradycji w latach 1918-2014 (2014), Wyzwolenie regionu łódzkiego spod okupacji austriackiej i niemieckiej w listopadzie 1918 roku: geneza, akcje rozbrajania okupantów i pielęgnowanie tradycji (2018). Autor kilkunastu artykułów naukowych i kilkudziesięciu popularnonaukowych z historii polskiej wojskowości i regionu łódzkiego, m.in. o działalności paramilitarnej i wojskowej Józefa Piłsudskiego i jego zwolenników w latach 1905-1939. Organizator i koordynator kilku wojewódzkich i łódzkich projektów edukacji patriotycznej. Społecznie zaangażowany w działania Związku Legionistów Polskich i Ich Rodzin w Łodzi i Stowarzyszenia Upamiętniania Armii „Łódź”.

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ – KOMISJA ŚCIGANIA ZBRODNI PRZECIWKO NARODOWI POLSKIEMU. ODDZIAŁ ŁÓDZKI – powstał jako urząd państwowy o uprawnieniach badawczych, edukacyjnych, archiwalnych, śledczych oraz lustracyjnych. Oddział w Łodzi rozpoczął funkcjonowanie 7 listopada 2000 r. Szczególne miejsce w działalności placówki zajmuje aktywność na polu wydawniczym, o czym świadczy coroczna bogata produkcja wydawnicza instytutu poświęcona różnorodnym zagadnieniom związanym z historią Łodzi i regionu łódzkiego XX wieku.

ROCZNIKI ŁÓWICKIE – pismo wydawane przez Łowickie Towarzystwo Przyjaciół Nauk od 2003 roku. Porusza tematykę dziejów Łowicza i ziemi łowickiej od XIV do XX wieku. Roczniki nie ograniczają się w swej zawartości jedynie do historii. Publikowane są w nich także teksty etnografów, muzykologów, historyków sztuki, socjologów. Poza propozycją artykułów stricte naukowych, zawierają także przyczynki i materiały popularne, wspomnienia.

ROK 2022**ŁÓDZKIE TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ KSIĄŻKI**

– powstało w 1967 r. na bazie istniejących w mieście od 1927 r. tradycji bibliofilskich oraz jako kontynuacja Klubu Miłośników Książki, założonego przez Jana Augustyniaka w 1958 r. Funkcję prezesa pełnili: Michał Kuna, Bogdan Jastrzębski, Grzegorz Matuszak (dwukrotnie), Andrzej Łuczak, Barbara Czajka. Realizując cele statutowe Towarzystwa, jego członkowie rozbudzają zamiłowanie do książki, organizują spotkania klubowe i odczyty poświęcone literaturze, księgarstwu, bibliotekarstwu, sprawom papiernictwa i introligatorstwa, kolekcjonerstwa ekslibrisów i unikatowych książek. Prowadzą także działalność wystawienniczą, wydawniczą i turystyczną. Wszystkie publikacje Towarzystwa wyróżnia staranna edycja i piękna szata graficzna. W 2017 r. ŁTPK otrzymało prestiżową odznakę „Za Zasługi dla Kultury Gloria Artis”.

Wśród publikacji ŁTPK znajdują się m.in.: *Konterfekty bibliofilów* (1994), *Łódź Tuwima* (2006), *Oficyna bibliofilów 2000-2010 : drugie dziesięciolecie* (2012).

JACEK PERZYŃSKI – dziennikarz, pasjonat historii, badacz lokalnej historii związanej przede wszystkim z województwem łódzkim. Redaktor i współpracownik wielu czasopism. Publikuje także na portalach internetowych. Jest pomysłodawcą i autorem scenariuszy reportaży telewizyjnych oraz dokumentalistą filmów biograficznych. Autor i współautor licznych książek, m.in.: *Smolar : piłkarz z charakterem : biografia Włodzimierza Smolarka* (2012), *Żeglarz i siłacz : czy kapitan Nemo i Superman pochodzili ze Strykowa?* (2016), *Sekrety województwa łódzkiego* (2019).

ROK 2023**PROF. DR HAB. KRZYSZTOF PAWEŁ WOŹNIAK**

– ur. w Łodzi, historyk, etnograf, emerytowany prof. Uniwersytetu Łódzkiego. Jego głównym obszarem zainteresowań badawczych jest udział ludności niemieckiej w życiu społecznym i gospodarczym Królestwa Polskiego w XIX i XX wieku. Zajmuje się też procesami modernizacyjnymi na obszarze Polski Środkowej w XIX w., dziejami Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego na tym terenie, historią wielokulturowej Łodzi. Odrębnym nurtem zainteresowań, udokumentowanych tekstami w pracach zbiorowych, stała się problematyka uzdrowiskowa, zagadnienia kulturowej otoczki XIX-wiecznych wyjazdów „do wód”.

Na dorobek obejmujący ponad 350 pozycji składają się wszystkie formy pisarstwa historycznego. Jest autorem bądź współautorem 11 książek oraz autorem ponad 40 rozpraw zamieszczonych w polskich i niemieckich pracach zbiorowych, licznych artykułów. Ma doświadczenie redaktora, tłumacza z języka niemieckiego, wydawcy publikacji źródłowych. Od blisko półwiecza z zamiłowaniem uprawia publicystykę historyczną na łamach czasopism i prasy regionalnej, także w środowisku Polonii („Kurier Berliński”). Związany m.in. z redakcjami „Tygla Kultury”, „Kroniki Miasta Łodzi”, „Ziemi

Łódzkiej” oraz „Aleksandrowa Wczoraj i Dziś”. Uczestniczy w pracach Polskiego Towarzystwa Historycznego, Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego, Kommission für die Geschichte der Deutschen in Polen e.V., Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego. W latach 1991-1994 członek Komisji Opieki nad Zabytkami przy Zarządzie Głównym PTTK, Społeczny Opiekun Zabytków w Łodzi. W 2001 r. wyróżniony odznaką „Za zasługi dla miasta Łodzi” za upowszechnianie wiedzy o przeszłości miasta w Polsce i zagranicą.

REDAKCJA CZASOPISMA**„ALEKSANDRÓW W CZORAJ I DZIŚ”**

Czasopismo „Aleksandrów Wczoraj i Dziś” wydawane jest przez Towarzystwo Przyjaciół Aleksandrowa Łódzkiego. W roczniku, którego tematyka koncentruje się wokół Aleksandrowa Łódzkiego i okolicy, czytelnik znajdzie materiały wspomnieniowe z historycznymi losami aleksandrowian, galerie zdjęć archiwalnych i współczesnych, przeczyta o działalności lokalnych instytucji i stowarzyszeń, dowie się o bieżących wydarzeniach z życia gminy i imprezach kulturalnych oraz zapozna się z twórczością literacką. W piśmie drukowane są także przedruki dokumentów źródłowych. Pierwszymi redaktorami wydawnictwa byli nauczyciele: Józef Pierlejewski (1983-1997), dyrektor Liceum Ogólnokształcącego im. M. Kopernika oraz Zenon Kozanecki (1998-2015), dyrektor Zespołu Szkół Zawodowych im. S. Staszica. Z rocznikiem współpracowali m. in. Andrzej Benedykt Kuropatwa, Tomasz Pietras, Kinga Kalina, Ewa Laszak, Andrzej Laszak, Krzysztof P. Woźniak, Witold Smętkiewicz.

ROK 2024

GRAŻYNA BĄKIEWICZ – historyczka i pisarka, od zawsze łodzianka. Po ukończeniu studiów na Uniwersytecie Łódzkim przez wiele lat uczyła historii w szkole podstawowej i gimnazjum. Stały kontakt z młodzieżą sprawił, że swoje książki dedykuje właśnie jej. Wiele z nich zostało nagrodzonych. Autorka popularyzuje historię miasta poprzez swoją twórczość i spotkania autorskie.

PIOTR SÖLLE (1966-) – absolwent geografii turystyki Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, instruktor fotografii i filmu amatorskiego. Począwszy od 2004 r. autor i współautor ponad 80 publikacji poświęconych atrakcjom turystycznym i historii województwa łódzkiego. Administrator regionalnych portali turystycznych. Interesuje się historią I wojny światowej, ze szczególnym uwzględnieniem Operacji Łódzkiej 1914 roku.

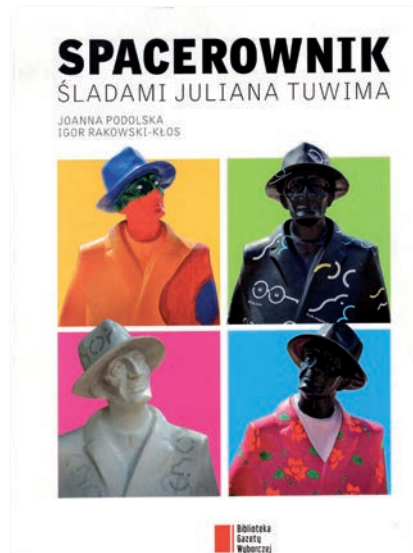
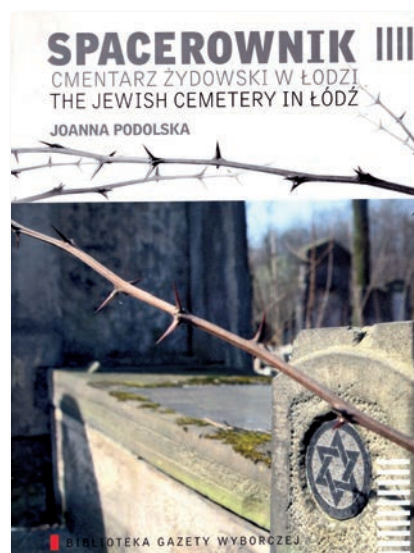
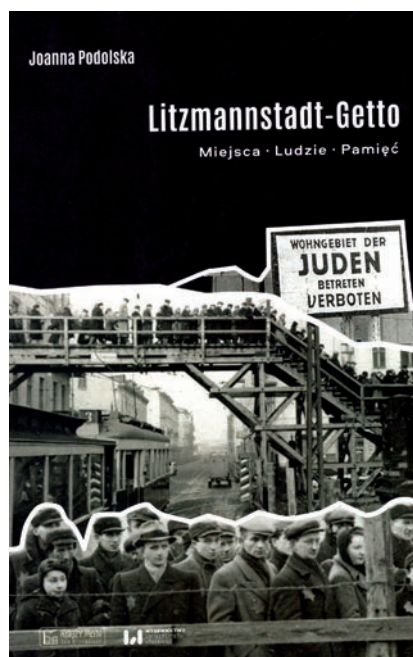

JOANNA PODOLSKA-PŁOCKA

Joanna Podolska jest dziennikarką i wykładowczynią akademicką, autorką bądź współautorką wielu publikacji, m.in.: serii popularnych „Spacerowników” po Łodzi i regionie, m.in. „Łódź żydowska”, „Cmentarz żydowski w Łodzi”, „Rosyjskimi śladami po województwie łódzkim” czy „Śladami Juliana Tuwima”. W 2020 roku wydała monografię „Litzmannstadt Getto. Miejsca. Ludzie. Pamięć”. Pracuje od 2008 roku w Instytucie Kultury Współczesnej (Katedra Teorii Literatury) na Uniwersytecie Łódzkim, w latach 1993-2011 była dziennikarką „Gazety Wyborczej”, od 2011 do końca 2024 roku dyrektorką Centrum Dialogu im. Marka Edelmana w Łodzi. Jest autorką scenariusza filmu dokumentalnego „Z głębokości wołam...” w reż. Wojtki Gierłowskiego (2005) i wielu wystaw (m.in. „Andrzej Bobkowski

– Chuligan wolności”, „Artur Szyk. Człowiek dialogu”, „Łódź miszmasz czyli opowieść o żydowskiej Łodzi”, „Jesteśmy drzewami wiecznymi...”. 10 opowieści z łódzkiego getta”). Jest inicjatorką i redaktorką Biblioteki Centrum Dialogu, w ramach której ukazały się po polsku m.in. wszystkie powieści Chavy Rosenfarb przełożone z języka jidysz (w tym „Drzewo życia”, a w 2024 roku „Listy do Abraszy”), a także, książki Ariego Aksztajna w tłumaczeniu z języka hebrajskiego czy pierwsza część trylogii Zeni Larsson w przekładzie ze szwedzkiego. Laureatka wielu nagród i wyróżnień, m.in. Nagrody POLIN przyznawanej przez Muzeum Historii Żydów Polskich za pracę na rzecz ochrony pamięci i historii polskich Żydów. Jest też honorową obywatelką... Chattanooga w stanie Tennessee w USA.

SUPEREKSLIBRIS

KATEGORIA ZIEMIA ŁÓDZKA

MIEJSKO-POWIATOWA BIBLIOTEKA PUBLICZNA IM. BOLESŁAWA PRUSA W ZGIERZU

Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna im. Bolesława Prusa w Zgierzu usługi na rzecz mieszkańców Zgierza świadczy od roku 1913.

Założona została w 1913 roku przez Zgierskie Towarzystwo Szerzenia Wiedzy im. Bolesława Prusa. Zbiory pochodziły ze składek społecznych i darów osób prywatnych. W 1922 roku przekazana została miastu i działała do roku 1939. W okresie II wojny światowej przestała istnieć. Reaktywowanie Biblioteki po wojnie nastąpiło w roku 1946. Jej księgozbiór wynosił prawie 2500 wol. książek, które zostały uratowane i przechowane przez mieszkańców Zgierza.

W latach pięćdziesiątych praca Biblioteki zaczęła się stabilizować – uruchomiono pierwsze punkty biblioteczne.

Lata sześćdziesiąte to okres powstawania sieci bibliotek w mieście. W roku 1962 wyłączono ze zbiorów książki dla dzieci i młodzieży – powstał Oddział dla Dzieci, przekształcony w latach późniejszych w Filię Nr 5 dla Dzieci i Młodzieży. W 1966 roku powstała pierwsza filia biblioteczna – Filia Nr 1. Obecnie na sieć bibliotek w mieście składa się sześć placówek – Biblioteka Główna + 5 filii bibliotecznych.

Od roku 2001 Biblioteka pełni zadania biblioteki powiatowej dla powiatu zgierskiego. Pod opieką merytoryczną Książnicy znajduje się 31 placówek działających na terenie dziewięciu gmin. Zgierska Biblioteka już dawno przestała być instytucją, która jedynie gromadzi zbiory, opracowuje je, przechowuje i udostępnia czytelnikowi. Silna konkurencja mediów elektronicznych oraz potrzeby różnych grup użytkowników, „wymusiły” na Bibliotece otwarcie się na nowe wyzwania intelektualne – roz-

poznawanie i spełnianie potrzeb użytkowników, dostarczanie szerokiej oferty usług i reagowanie na zmieniające się uczestnictwo w kulturze.

Obok zadań podstawowych zapisanych w Ustawie o bibliotekach i w Statucie Biblioteki, Książnica realizuje wiele różnych form działalności.

W środowisku lokalnym, w którym funkcjonuje, stara się pełnić rolę centrum edukacyjno-kulturalnego, rozwijać aktywność społeczną, inicjować różnego rodzaju przedsięwzięcia kulturalne.

W roku 2022 Biblioteka została włączona do ogólnokrajowej sieci bibliotecznej poprzez zintegrowany system zarządzania zasobami bibliotek ALMA – PRIMO w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 Priorytet 1: Poprawa oferty bibliotek publicznych. Kierunek interwencji 1.2: Budowa ogólnokrajowej sieci bibliotecznej poprzez zintegrowany system zarządzania zasobami bibliotek.

W ostatnich latach Biblioteka uruchomiła dla użytkowników dostęp do wypożyczalni „Academica”, umożliwiając korzystanie ze zbiorów cyfrowych Biblioteki Narodowej.

Działalność edukacyjno-kulturalna Biblioteki koncentruje się przede wszystkim na: akcentowaniu rocznic, aktualnych wydarzeń historycznych i kulturalno-literackich, wizualnej popularyzacji zbiorów, organizowaniu spotkań autorskich, recitali, imprez artystyczno-literackich, konkursów, prelekcji i odczytów, spotkań z poezją, wernisaży, przygotowywaniu wystaw książkowych i artystycznych, przyjmowaniu wycieczek, opracowaniu i prowadzeniu lekcji bibliotecznych, propagowaniu kampanii, m. in.: „Mała książka – Wielki człowiek”, „Cała Polska czyta dzieciom”, polskiej akcji spo-

łecznej propagującej znajomość literatury narodowej „Narodowe Czytanie”, czy obchodach Ogólnopolskiego Tygodnia Bibliotek.

Biblioteka realizuje wiele różnych form pracy edukacyjnej, literackiej, kulturalno-oświatowej, które spotykają się z niezwykle pozytywnym przyjęciem odbiorców.

Wiele inicjatyw podejmowanych jest przez Bibliotekę z „potrzeby chwili”, jak choćby te na rzecz uchodźców z Ukrainy:

- zajęcia edukacyjne, literackie, plastyczne dla ukraińskich dzieci prowadzone w placówkach bibliotecznych oraz na terenie przedszkoli i szkół
- w Bibliotece Główniej powstała biblioteczka z literaturą w języku ukraińskim (obecnie posiadamy ponad 200 wol. książek).

Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna im. B. Prusa w Zgierzu jest instytucją kultury, która „od zawsze” traktowała seniorów, osoby starsze, chore i niepełnosprawne ze szczególną troską.

Biblioteka przede wszystkim zapewnia możliwość kulturalnego spędzania wolnego czasu poprzez: udostępnianie książek i czasopism zarówno na zewnątrz, jak i na miejscu, pomoc w doborze lektury, organizację wystaw czasowych, realizację różnych form pracy kulturalno-oświatowej, które spotykają się z pozytywnym przyjęciem seniorów.

Biblioteka jest niezwykle zaangażowana w wolontariat hospicyjny. Bibliotekarze regularnie odwiedzają podopiecznych Hospicjum im. Jana Pawła II w Zgierzu. Organizują głośne czytanie, przygotowują wystawy, prowadzą zajęcia i warsztaty. Są niezwykle wyczekiwani przez pensjonariuszy i otrzymują od Nich wyrazy sympatii.

Z myślą o osobach z niepełnosprawnościami Miejsko-Powiatowa Biblioteka

Publiczna im. B. Prusa w Zgierzu gromadzi materiały dostosowane swoją formą i treścią do potrzeb tej grupy użytkowników. Są to książki drukowane dużą czcionką, książki traktujące o problemach ludzi „sprawnych inaczej” oraz tzw. „książki mówione”. Zbiory te są wyselekcjonowane i odpowiednio oznakowane.

„Książki mówione” zajmują w zbiorach Biblioteki Głównej miejsce szczególnie Gromadzone są z myślą o czytelnikach niewidomych i niedowidzących.

Oferta „książek mówionych” skierowana jest nie tylko do mieszkańców Zgierza, ale także, poprzez formę wypożyczeń międzybibliotecznych, do mieszkańców całego powiatu zgierskiego.

Aby „sprawnym inaczej” ułatwić dostęp do zbiorów bibliotecznych, placówki od wielu lat, prowadzą akcję „Z książką do ludzi chorych i niepełnosprawnych”, dostarczając książki i czasopisma do domów.

Placówki biblioteczne systematycznie współpracują ze Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym oraz z Miejskim Przedszkolem nr 3 Integracyjnym. Podopieczni w/w Instytucji uczestniczą w przygotowanych specjalnie dla nich zajęciach edukacyjnych, literackich, plastycznych oraz w lekcjach bibliotecznych.

Podopieczni Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną – Koło w Zgierzu oraz Pensjonariusze Domu Dziennego Pobytu „Senior Wigor” w Zgierzu chętnie uczestniczą w zajęciach i wydarzeniach kulturalnych organizowanych przez Bibliotekę.

Od 18 lat przy Bibliotece Głównej działa Dyskusyjny Klub Książki, którego członkami są głównie seniorzy. Dyskusyjny Klub Książki to sposób na miłe spędzenie czasu poprzez zapoznanie się z ciekawą książką i porozmawianie o niej z innymi jej odbiorcami.

Biblioteka ściśle współpracuje ze Zgierskim Uniwersytetem Trzeciego Wieku. W ramach współpracy Biblioteka m.in. udostępnia Uniwersytetowi salę na organizowanie spotkań, prelekcji i wykładów, a studenci licznie uczestniczą w wydarzeniach organizowanych przez Bibliotekę.

Za swoją działalność na rzecz senio-

rów Biblioteka otrzymała certyfikat „Miejsce przyjazne seniorom”.

Województwo łódzkie jako jedno z pierwszych województw w kraju zorganizowało pełną sieć bibliotek powiatowych. Powierzenie zadań biblioteki powiatowej Bibliotece w Zgierzu, było dla placówki nobilitacją. Bardzo ważne miejsce w realizacji zadań biblioteki powiatowej zajmują działania instrukcyjno-metodyczne i szkoleniowe oraz nadzór merytoryczny nad bibliotekami w powiecie. Dla bibliotekarzy z terenu powiatu organizowane są szkolenia. Obok szkoleń instruktorzy odbywają wizyty instruktażowe. Prowadzone jest planowanie i sprawozdawczość. Instruktorzy uczestniczą także w skontrach księgozbiorów bibliotek w powiecie. W zależności od potrzeb prowadzone są szkolenia przywarsztatowe pracowników nowozatrudnionych, pracowników bez przygotowania zawodowego, stażystów i praktykantów.

Książnica Zgierska włączona jest także w program tworzenia bieżącej bibliografii regionalnej województwa łódzkiego.

Warto również wspomnieć o wysoko wykwalifikowanej kadrze Biblioteki – ludziach z pasją i ogromnym zaangażowaniem.

Zgierska Biblioteka to nowoczesne centrum edukacji, informacji i kultury wspierające aktywność w zdobywaniu wiedzy i informacji. Lider instytucji i środowisk kultury w mieście. Placówka przyjazna i przede wszystkim potrzebna mieszkańcom Zgierza.

Na przestrzeni 112 lat, za swoją działalność, Biblioteka uhonorowana została:

– Medalem „Za zasługi dla Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich”

– Dyplomem Ministra Kultury i Sztuki

– Medalem „W Dowód Uznania” za zasługi dla bibliotekarstwa oraz Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich

– Medalem „Za zasługi dla Miasta Zgierza”

– Medalem „Siedem wieków Zgierza”

W roku 2013 Rada Miasta Zgierza na wniosek Towarzystwa Przyjaciół Zgierza nadała Bibliotece tytuł honorowy „Zasłużony dla Miasta Zgierza”.

Zarząd Główny Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich za wybitne doko-

nanie oraz całokształt działalności na rzecz rozwoju bibliotekarstwa polskiego i upowszechniania książki w społeczeństwie polskim przyznaje Bibliotece Medal „Bibliotheca Magna Perennisque”. To najwyższe wyróżnienie, jakie Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich przyznaje bibliotekom w Polsce.

Biblioteka otrzymała dwa razy finansową nagrodę Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Kapituła Ruchu „Piękniejsza Polska” przyznała Bibliotece Wyróżnienie. „Piękno kształtem jest miłości” – to zasada działania Ruchu. Ruch nagradza osoby i instytucje, które swoją działalnością nieustannie kształtują piękniejszą Polskę, wpływając na szerzenie się kultury w kraju i poza nim, działając ofiarne na rzecz innych i dla innych w swojej „małej ojczyźnie”, popularyzując tradycje i obyczaje.

W roku 2019, za działalność edukacyjną i kultywowanie pamięci o walce o niepodległość Polski, Biblioteka odznaczona została Medalem „Pro Patria”.

Biblioteka w Zgierzu to najstarsza i największa biblioteka w powiecie zgierskim. To Biblioteka z wielkimi tradycjami, a jednocześnie to nowoczesne centrum edukacji, informacji i kultury wspierające aktywność w zdobywaniu wiedzy i informacji.

Placówka przyjazna i przede wszystkim potrzebna mieszkańcom Zgierza. Na szczególne podkreślenie zasługują podejmowane przez Bibliotekę liczne działania i inicjatywy na rzecz środowiska lokalnego, krzewienia czytelnictwa, praca na rzecz pielęgnowania kultury i tradycji, publikowanie wydawnictw, które mają istotny wpływ na kształtowanie tożsamości regionalnej mieszkańców.

Pracę w bibliotece albo się kocha, albo nie. Tu nie pracowali i nie pracują przypadkowe osoby. Zdarzało się, że ktoś „wpadł na chwilę” myśląc, że to praca łatwa, lekka, przyjemna, że wystarczy podać książkę czytelnikowi, zagłębić się w lekturę i czekać na kolejnego użytkownika. Szybko jednak przekonywał się, że to nie tak i... odchodził. Pozostali Ci, którzy pokochali tę pracę, pracę żmudną, mało efektowną, ale jakże potrzebną.

Czesława Lewandowska

z zawodem bibliotekarza związana była od 1966 roku. Do roku 1976 pełniła funkcję kierownika Filii Nr 1 Miejskiej Biblioteki Publicznej w Zgierzu. Następnie sprawowała funkcje: kierownika Działu Gromadzenia i Opracowania Zbiorów oraz instruktora Biblioteki. Od roku 1983 była dyrektorem Książnicy Miejskiej, a od roku 2001 – w związku z powierzeniem Książnicy zadań biblioteki powiatowej dla powiatu zgierskiego – dyrektorem Miejsko-Powiatowej Biblioteki Publicznej im. B. Prusa. Z końcem roku 2010, po 44 latach pracy przeszła na emeryturę. Podejmowała szereg inicjatyw mających na celu poprawę warunków lokalowych bibliotek, rozszerzenie sieci placówek oraz podniesienie rangi Biblioteki w mieście.

Ogromną wagę przywiązywała do kształcenia bibliotekarzy na poziomie wyższym, zachęcała i ułatwiała podnoszenie kwalifikacji zawodowych.

Brała czynny udział w ogólnopolskich zjazdach, konferencjach i sympozjach poświęconych współczesnemu bibliotekarstwu polskiemu.

Była redaktorem informatorów, druków okolicznościowych i innych wydawnictw dotyczących historii i teraźniejszości Biblioteki, wielkim propagatorem gromadzenia wszelkich dokumentów związanych z regionem. Ogromnie zaangażowana w prace związane z komputeryzacją Biblioteki i tworzenie komputerowych baz katalogowych całej sieci podległych jej placówek. W pracy zawodowej podejmowała szereg inicjatyw w zakresie upowszechniania książki i czytelnictwa.

Dorota Abramczyk

ze Zgierską Biblioteką jest związana od 1 września 1984 r. Pracowała jako: pracownik filii bibliotecznej ; kierownik filii ; instruktor ; kierownik Działu Instrukcyjno-Metodycznego ; zastępca dyrektora. Z dniem 1 listopada 2011 roku, powołana została na stanowisko dyrektora Miejsko-Powiatowej Biblioteki Publicznej im. B. Prusa w Zgierzu.

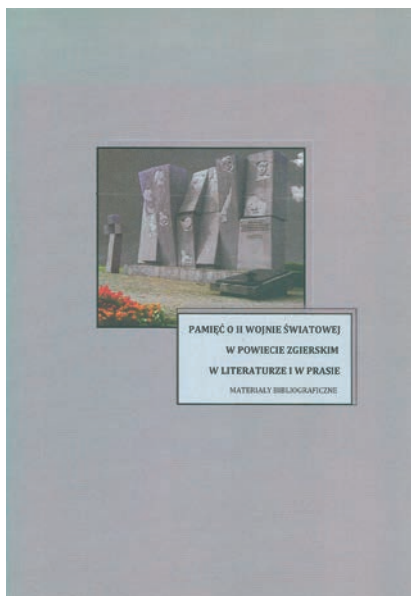
Cechuje ją pogodne usposobienie, otwartość, łatwość nawiązywania kontaktów. Aktywny animator życia kulturalnego, samodzielny organizator i twórczy współorganizator wydarzeń kulturalnych w Zgierzu. Inicjator różnorodnych działań na rzecz popularyzacji

czytelnictwa w zgierskim środowisku: spotkań autorskich, dyskusji o literaturze, konkursów literackich i plastycznych, wystaw tematycznych. Dorota Abramczyk jest osobą twórczą, doskonale znaną w zgierskim środowisku, zaangażowaną w promowanie swojej „małej ojczyzny”. Ogromny wysiłek wkłada w poprawę warunków pracy pracowników. Pozyskuje środki zewnętrzne na remonty budynków bibliotecznych, zakup wyposażenia i księgozbioru. Rozumie problemy i potrzeby pracowników. Zawsze jest otwarta na dialog! W roku 2022 została laureatem III edycji ogólnopolskiego konkursu Diamenty OPZZ w kategorii najlepszy Pracodawca.

DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA

W działalności Zgierskiej Biblioteki ważne miejsce zajmują prace bibliograficzne. W roku 2008 Biblioteka wydała „Zgierską Bibliografię Regionalną – materiały”, liczącą 1200 pozycji, w której zarejestrowano druki zwarte i ich fragmenty, czasopisma, dokumenty kartograficzne, dokumenty ikonograficzne, dokumenty elektroniczne, wybrane artykuły z czasopism XIX i początku XX wieku oraz z lat 1945-2008, głównie o naukowym charakterze. Tym, co wyróżnia zgierską bibliografię spośród innych tego typu wydawnictw, jest bogaty materiał ilustracyjny (w wyborze), w którym zaprezentowano fragmenty artykułów z literatury i prasy przełomu XIX i XX wieku, okładki wydawnictw, zdjęcia i pocztówki, grafikę oraz winiety czasopism XX-wiecznych.

W roku 2009, w 70. rocznicę wybuchu II wojny światowej, Biblioteka opublikowała tematyczne zestawienie bibliograficzne dotyczące walki mieszkańców powiatu zgierskiego z okupantem hitlerowskim i reżimem stalinowskim. W opracowaniu liczącym 250 pozycji zarejestrowano druki zwarte i ich fragmenty, artykuły z czasopism naukowych, popularnonaukowych, artykuły z prasy regionalnej, dokumenty kartograficzne, literaturę pamiątkarską, wspomnieniową, relacje świadków i uczestników wojennej zawieruchy. Część opisów opatrzone krótkimi adnotacjami.

W roku 2012, w 70. rocznicę publicznej egzekucji 100 Polaków w Zgierzu wydano publikację „Egzekucja w Zgierzu – 20 marca 1942 roku”.

Publikacją „Bibliografia Zgierza i powiatu zgierskiego”, opracowaną w roku 2010, Książnica Zgierska rozpoczęła wydawanie bibliografii bieżącej, prezentującej aktualny dorobek wydawniczy regionu.

Wydawnictwo spełniło normy wydawnictwa ciągłego. Biblioteka Narodowa zarejestrowała „Bibliografię Zgierza i Powiatu Zgierskiego” w międzynarodowym systemie informacji o wydawnictwach ciągłych i oznaczyła symbolem ISSN 2082-7911.

W latach 2010-2024 wydano dziewięć roczników bibliografii z materiałem obejmującym lata 2009-2022.

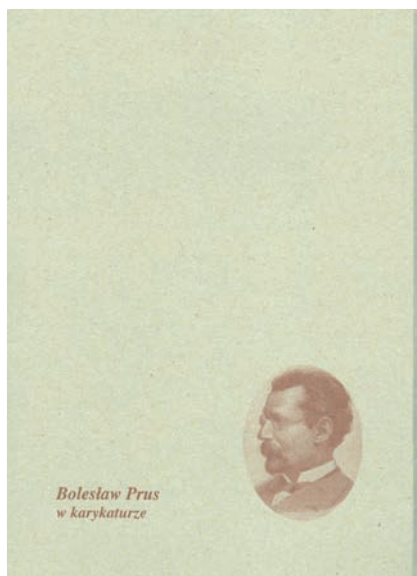
Wydawana przez Bibliotekę bibliografia rejestruje dokumenty samoistne

wydawniczo i piśmienniczo (książki, broszury, czasopisma), artykuły prasowe, rozdziały książek, dokumenty kartograficzne, a także dokumenty życia społecznego.

Najliczniejszą grupę zarejestrowanych dokumentów stanowią artykuły z dzienników i czasopism regionalnych, które są najbogatszym i najbardziej aktualnym źródłem informacji o życiu społecznym, politycznym, kulturalnym miasta i powiatu.

Od roku 2012 bibliografię uzupełnia nowy dział: Ikonografia, zawierający samoistne dokumenty ikonograficzne, głównie pocztówki.

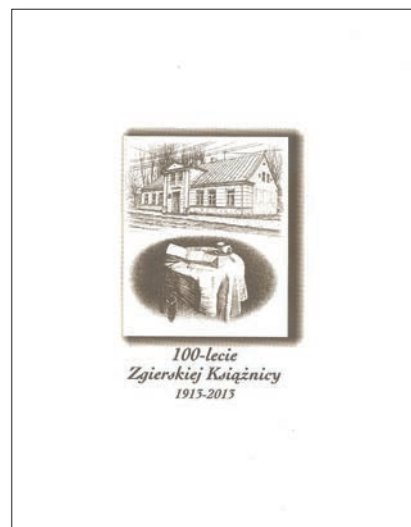
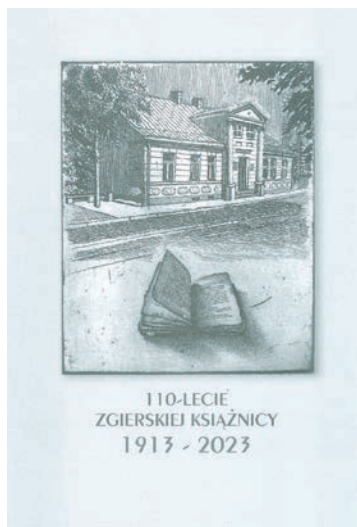

W roku 2003, z okazji jubileuszu 90-lecia, ogłoszono konkursy plastyczne na karykaturę Bolesława Prusa i Ex Libris Biblioteki. Nagrodzone i wyróżnione prace wydane zostały w formie tek – „Bolesław Prus w karykaturze” oraz „Ex Libris Miejskiej Biblioteki Publicznej im. B. Prusa”.

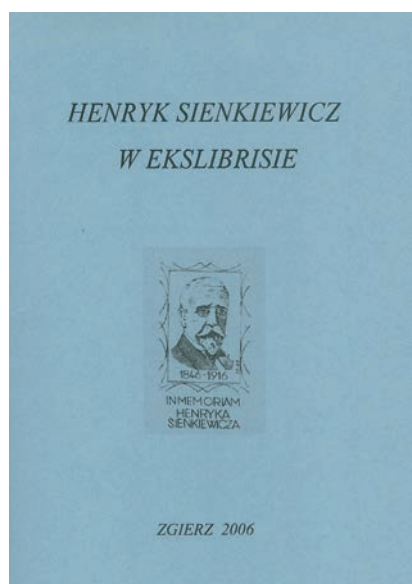
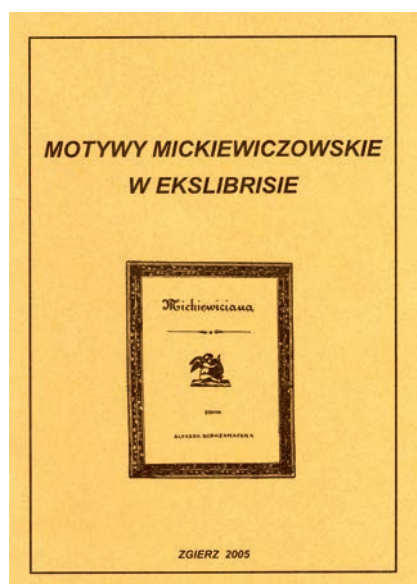
W roku 2013, z okazji Jubileuszu 100-lecia Biblioteki, wydano publikację okolicznościową „Od zawsze, na zawsze – dla ludzi...”, prezentującą historię powołania Biblioteki, Jej działalność oraz wspomnienia osób związanych z Placówką.

W roku 2023, z okazji Jubileuszu 110-lecia Biblioteki, wydano publikację okolicznościową „Wczoraj, dziś, jutro, zawsze... dla Zgierzan – 110-lecie Zgierskiej Książnicy 1913-2023”.

Do dorobku wydawniczego zaliczyć należy także dwa katalogi wystaw – „Motywy mickiewiczowskie w ekslibrisie” i „Henryk Sienkiewicz w ekslibrisie” oraz nieznaną szerzej obrazek literacki autorstwa Wiktora Czajewskiego, którego akcja dzieje się w Zgierzu końca XIX wieku pt. „Sienkiewicz w Zgierzu – z prawdziwego zdarzenia”.

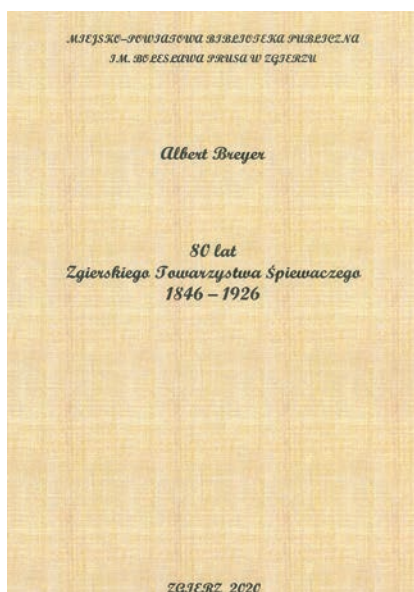
Biblioteka może poszczycić się także wydaniem okolicznościowego informatora o Bibliotece, który został opracowany z okazji jubileusz 85-lecia istnienia Biblioteki.

Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna im. B. Prusa w Zgierzu, w 75. rocznicę publicznej egzekucji 100 Polaków, wydała zestawienie piśmiennictwa – wybór literatury poświęconej jednej z największych zbrodni na ludności polskiej, jakiej w latach okupacji dopuścili się hitlerowcy.

W zestawieniu zarejestrowano druki zwarte i ich fragmenty, artykuły z czasopism naukowych i popularnonaukowych, materiały pokonferencyjne, artykuły z prasy ogólnopolskiej i regionalnej, dokumenty ikonograficzne i elektroniczne oraz materiały niepublikowane.

Zestawienie zawiera 202 pozycje bibliograficzne oraz indeksy: autorski i przedmiotowy. Część opisów opatrzone krótkimi adnotacjami. Wykaz literatury uzupełniają załączniki: "Wykaz materiałów powystawowych dotyczących zbrodni zgierskiej znajdujących się w dyspozycji Muzeum Miasta Zgierza", "List gończy za Józefem Mierzyńskim" oraz "Lista rozstrzelanych w Zgierzu 20 III 1942 r."

W ramach prac bibliograficznych nad historią Zgierza i powiatu zgierskiego, w roku 2020 Biblioteka Główna wydała także publikację „Albert Breyer – 80 lat Zgierskiego Towarzystwa Śpiewaczego 1846-1926”, stanowiącą popularny przyczynek do dziejów wielokulturowego Zgierza. Dziejów kultury dnia codziennego miasta drugiej połowy dziewiętnastego wieku i trzech pierwszych dekad wieku dwudziestego.

Książka, która ukazała się w przededniu 175. rocznicy powstania Zgierskiego Towarzystwa Śpiewaczego, ma na celu przybliżenie zwyczajów i sposobów spędzania wolnego czasu w epoce bez telewizji i Internetu.

Wydawnictwem tym Biblioteka podjęła próbę przetarcia „muzycznego szlaku” w dziejach Zgierza przybliżając 70 znaczących wówczas nazwisk, dziś w większości zapomnianych.

Z DZIEJÓW TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ ZDUŃSKIEJ WOLI (1975-2025)

Towarzystwo Przyjaciół Zduńskiej Woli powołano do życia 14 maja 1975 r., a inicjatorem jego powstania był znany działacz społeczny i ówczesny prezes Oddziału Miejskiego PTTK – Jerzy Kozłowski oraz dyrektor Miejskiego Ośrodka Kultury – Jerzy Skowroński. Nie jest rzeczą przypadkową, że Towarzystwo powstało w roku 1975. W tym bowiem czasie wchodziła w życie reforma administracyjna Polski. Powstało województwo sieradzkie. Co to znaczyło dla Zduńskiej Woli wobec rywalizacji z pobliskim Sieradzem, rozumieć śmiało zduńskowolanie. Powołanie Towarzystwa Przyjaciół Zduńskiej Woli było więc swoistym ruchem

samoobrony. Sądzone, że społeczna organizacja może przynieść wiele pożytku w walce o dalszy rozwój miasta. Jak potwierdziła późniejsza praktyka, były to słuszne założenia i prognozy. Dodatkowo powstanie Towarzystwa zbiegło się z obchodami 150-lecia miasta Zduńska Wola.

Osoby zgłaszające swój akces do Towarzystwa Przyjaciół Zduńskiej Woli wywodziły się głównie ze środowisk społecznych i intelektualnych, ale w szeregach organizacji znaleźli się przedstawiciele różnych grup zawodowych, w tym inteligencja, ludzie związani z przemysłem i rzemiosłem, a także nauczyciele, działacze partyjni oraz

dr n. med. Stefan Chmiel 1975-1993

Jacek Hillebrand 1993-2003

Maria Rajczak 2003-2006

Piotr Niedźwiecki 2006-2009

działacze kultury i sportu w mieście. Pierwszy Zarząd TPZW tworzyli: prezes – dr Stefan Chmiel, wiceprezesi – Jerzy Kozłowski i prof. dr Tadeusz Kobusiewicz, sekretarz – Jerzy Skowroński, skarbnik – Jerzy Kabalski (zastąpiony wkrótce przez Zofię Nieradko), członkowie – Bronisława Chadrysiak (nauczycielka), Stanisław Fijałkowski (przewodniczący Rady Zakładowej Węzła PKP w Karsznicach), Lech Grobelny (monter FMW „Matex”), Stanisława Jackowska (brakarz ZPB „Zwoltex”), Stanisława Kleczko (lekarz), Stanisław Klinger (dekorator), Adam Koziński (nauczyciel, wizytator), Feliks Rajczak (działacz kultury), Jan Szymczak (dyrektor Szkoły Podstawowej nr 8) i Stefan Warulik (naczelnik Zduńskiej Woli). Trzeba podkreślić, iż pierwszymi działaczami Towarzystwa zostawały często osoby, które miały wiedzę na temat przeszłości Zduńskiej Woli oraz regionu i były w szczególności zainteresowane jej rozwojem kulturalnym i gospodarczym. Postawili oni sobie bardzo ambitne zadania, jak upowszechnianie wiedzy o przeszłości i perspektywach miasta, ożywienie życia społecznego i kulturalnego oraz poprawienie estetyki Zduńskiej Woli. W latach 1977–1988 TPZW posiadało swoją sekcję w Warszawie, zrzeszając byłych mieszkańców miasta. Jej przewodniczącym był Jerzy Skowroński, zastępcą przewodniczącego – Marian Zagner.

Rozwój społeczny i kulturalny miasta, jego dobro, pielęgnowanie tradycji, upowszechnianie wiedzy i historii ale przede wszystkim miłość do Zduńskiej Woli – tak w wielkim skrócie wyglądało pięć dekad działalności TPZW. Wśród wielu inicjatyw organizacji na przestrzeni lat, jedną z najważniejszych, było zainicjowanie Dni Zduńskiej Woli organizowanych do dziś. Dzięki staraniom TPZW w mieście powstało muzeum i zawisły tablice poświęcone, m.in. wybitnym literatom dr. Januszowi Teodorowi Dybowskiemu czy Jerzemu Szaniawskiemu. Prowadzono działalność m.in. naukową czy wystawienniczą. TPZW w latach 1981-1983 organizowało Konkurs na fraszkę o Zduńskiej Woli, w latach 1985-1995 współorganizowało wraz z Miejską Biblioteką Publiczną Ogól-

nopolski Konkurs Literacki im. Jerzego Szaniawskiego, a w latach 2014-2017 było organizatorem Konkursu Wiedzy o Mieście. Przygotowało kilka ciekawych sesji i konferencji o charakterze popularno-naukowym. Z inicjatywy Towarzystwa, nadano nazwy ciągom komunikacyjnym w mieście (prof. dr. Tadeusza Kobusiewicza, św. Maksymiliana Marii Kolbego, Janusza T. Dybowskiego, dr. Jakuba Lemberga, Feliksa Rajczaka, Jana Libsza) oraz w gminie Zduńska Wola (Piotra Rychlika). W 1995 i 2015 TPZW było organizatorem Światowego Zjazdu Zduńskowolan. Stworzyło także Galerię Niepospolitych Zduńskowolan (cykl portretów z notami biograficznymi autorstwa amatora plastyka i członka TPZW Stanisława Klinger), wprowadzając w jej poczet w latach 1995-2012 najznajmniejsze osoby mające związek ze Zduńską Wolą.

Od 2012 r. TPZW prowadzi kwestę na rzecz renowacji nagrobków na starym cmentarzu w Zduńskiej Woli. Od kilku lat jest organizatorem niezwykłego wydarzenia pn. „Miasteczko Żłotnickiego”, stanowiącego hołd dla dziedzica i założyciela miasta. Organizacja zainicjowała także Konkurs im. Jerzego Kozłowskiego na najlepszą pracę dyplomową na temat Zduńskiej Woli, który jest dedykowany pamięci zmarłego w 2010 r. zasłużonego regionalisty, społecznika, kolekcjonera, współtwórcy i wieloletniego wiceprezesa TPZW.

Przy Towarzystwie działa Sekcja Miłośników Motoryzacji (od 2018) czy Sekcja Badań Historycznych (od 2020). Towarzystwo prowadzi również Szkolne Koło przy Szkole Podstawowej im. ks. Jana Twardowskiego w Janiszewicach (gmina Zduńska Wola) oraz posiada własne archiwum i bibliotekę (liczącą ponad 1400 woluminów).

Znaczącym i liczącym się dorobkiem TPZW w okresie pół wieku istnienia są niewątpliwie osiągnięcia edytorskie. Chwalebna karta wydawnictw organizacji, zawierająca przeszło 140 publikacji, stanowi największą liczbę pozycji w dziejach miasta i regionu. Popularyzuje ona w sposób znakomity dorobek naukowy i artystyczny, odnosząc się do tradycji i współczesności. Towarzystwo od 2023 r. jest wydawcą

periodyku o charakterze naukowym „Rocznik Zduńskowski”. Z okazji 50-lecia istnienia, 17 maja 2025 r. nadano organizacji sztandar. Miało to szczególny wymiar, ponieważ TPZW stało się pierwszą organizacją miłośników miasta w województwie łódzkim, która może poszczycić się własnym sztandarem.

Obecnie działalność Towarzystwa skupia się na edukacji regionalnej, działalności kulturalnej, badawczej i naukowej, oświatowej, wydawniczej, wystawienniczej, opiece nad zabytkami i miejscami pamięci, a przede wszystkim na nieustannej popularyzacji wiedzy o Zduńskiej Woli i regionie.

Towarzystwo Przyjaciół Zduńskiej Woli to przede wszystkim ludzie. W roku jubileuszowym należy do niego 135 członków, także mieszkających poza Zduńską Wolą. 13-tu z nich posiada tytuł naukowy. Obecnie prezesem organizacji jest dr Jarosław Stulczewski, a w skład zarządu wchodzi Wiktor Sochacki (sekretarz), Elżbieta Nejman (skarbnik), Martyna Witczak i Adam Woźnicki (członkowie). Siedziba stowarzyszenia mieści się przy ul. Mickiewicza 4, a biuro organizacji jest czynne w każdy czwartek. Zarząd i jego członkowie pracują całkowicie społecznie. Cechą charakterystyczną Towarzystwa Przyjaciół Zduńskiej Woli jest jego długoletnie istnienie, a wspólnym łącznikiem miłość do swojego miasta. Podobnie jak 150 lat temu, również w tym roku czynnie Towarzystwo włącza się w obchody 200-lecia miasta Zduńska Wola.

Towarzystwem Przyjaciół Zduńskiej Woli następująco kierowali:

14 V 1975 - 28 V 1993 – dr n. med. STEFAN CHMIEL

28 V 1993 - 17 VI 2003 – JACEK HILLEBRAND

17 VI 2003 - 23 V 2006 – MARIA RAJCZAK

23 V 2006 - 27 X 2009 – PIOTR NIEDŹWIECKI

27 X 2009 - 19 V 2011 – MACIEJ MILAK

19 V 2011 - 24 IX 2013 – RADOSŁAW MANIECKI

24 IX 2013 - nadal – dr JAROSŁAW STULCZEWSKI

Więcej o pięćdziesięcioletniej historii działalności stowarzyszenia można przeczytać w publikacji autorstwa Jarosława Stulczewskiego, *Towarzystwo Przyjaciół Zduńskiej Woli 1975-2015. Zarys monograficzny*, Zduńska Wola 2015, s. 103.

Maciej Milak 2009-2011

Radosław Maniecki 2011-2013

Zarząd TPZW obecnej kadencji

dr Jarosław Stulczewski 2023 - nadal

MICHAŁ KOBOJEK QUARTET

Kwartet Michała Kobojka to kolektyw czterech wspaniałych, utalentowanych i różnorodnych muzyków.

Z nagraniem własnej drugiej płyty lider nosił się od 2015 roku.

Krążek "The Outside", który ukazał się pod patronatem Jazz Forum oraz Stowarzyszenia Jazzowego "Melomani" w 2016 roku, to muzyczny zapis jego inspiracji wypływających z kompozycji Chopina, skandynawskich mistrzów jazzu, oraz mainstreamowego brzmienia z oceanu.

Materiał ten spotkał się z wieloma pochlebnymi recenzjami na łamach takich pism jak: Jazz Forum i Jazz Press. Utwory znajdujące się na płycie, to autorskie kompozycje Michała Kobojka. Chętnie prezentowane są w audycjach jazzowych wielu rozgłośni całego kraju.

Michał Kobojek koncertuje w całym kraju, oraz poza jego granicami. Gościł już na wielu koncertach w takich krajach jak: Węgry, Słowacja, Grecja, Ukraina, Niemcy.

Obecnie lider wraz z zespołem pracuje nad kolejnym autorskim materiałem utrzymanym w stylistyce jazzowej, który to będzie zawierał nurty etniczne z różnych stron świata.

Ukazane zostaną między innymi rytmy i brzmienia z Afryki, Ameryki Południowej i Azji.

Koncert Muzyki Filmowej JAZZOWA ZIEMIA OBIECANA MICHAŁ KOBOJEK QUARTET

Muzyka filmowa od dawna uznawana jest za pełnoprawną dziedzinę sztuki. Wiązało się to bezpośrednio z pojawieniem się na rynku filmowej dyskografii, także z ekspansją wytwórni nagraniowych, rozwojem technologii i samej kinematografii, zwiększeniem ilości filmowo-muzycznych nagród i organizacją festiwali. Zmieniło się również podejście kompozytorów do pracy dla kina – wielu z nich świadomie wybrało muzykę filmową jako główny nurt swoich dokonań. Każdy wypracował także – w zaciśniętej pracowni – własną teorię muzyki filmowej.

Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Marszałka J. Piłsudskiego

zaprasza na wystawę

33. Edycja Nagroda Złoty Ekslibris i 16. Edycja Nagrody Superekslibris Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi za rok 2024

Wystawę przygotował **Dział Zbiorów Regionalnych.**

Wystawa prezentowana jest na parterze Biblioteki do **31 maja 2025 r.**

I tak, dla Zbigniewa Preisnera ścieżka dźwiękowa jest jednym z równoważnych partnerów w kinie, osi i trzonem filmowej narracji. Dla Jana A.P. Kaczmarka stanowi trzecią siłę, definiującą emocje i zmieniającą znaczenia. Zdaniem Leszka Możdżera jej nadrzędną rolę jest sugerowanie wrażeń i emocjonalny komentarz danej sceny.

Miasto Łódź od początków swojego powstania jest kojarzone przede wszystkim z przemysłem włókienniczym. To na nim wyrosła potęga i zasoby ekonomiczne miasta. Wczesne czasy powojenne dały Łodzi jeszcze jeden powód do dumy. W 1948 roku powstała słynna na cały świat Łódzka Szkoła Filmowa.

Mury uczelni opuściła plejada reżyserów, operatorów, aktorów, którzy stworzyli tzw. polską szkołę filmową. Byli to m.in. Andrzej Munk, Janusz Morgenstern, Andrzej Wajda, Roman Polański, Kazimierz Kutz, Krzysztof Zanussi, Krzysztof Kieślowski, Janusz Gajos, Witold Sobociński, Jerzy Matuszkiewicz.

Dwaj ostatni byli jednymi z pierwszych muzyków jazzowych w Polsce.

W 1950 roku w Łodzi powstała Wytwórnia Filmów Fabularnych. Było to dopełnieniem filmowej historii miasta Łodzi.

Łącząc ze sobą historie przemysłu włókienniczego i filmowego oraz wplatając dodatkowo genezę początków muzyki jazzowej w powojennej Polsce powstał pomysł na tytuł koncertu "Jazzowa Ziemia Obiecana" odnoszący się bezpośrednio swą nazwą do dzieła Andrzeja Wajdy "Ziemia obiecana".

Utwory muzyki filmowej opracowane

i zaaranżowane przez Michała Kobojkę na jazzowo nadają nowy koloryt i doznania muzyczne wielkich dzieł polskiej muzyki filmowej, nie odbiegając jednak w swych tematach znacząco od pierwotnych ich wersji.

Charakter brzmienia utworów nadany jest przez skład instrumentalny w jaki wchodzi: saksofon, klarnet, fortepian, gitara basowa, perkusja.

Jakość wykonania gwarantuje kwartet Michała Kobojka w składzie:

Michał Kobojek, saksofon, klarnet

Marta Sobczak, fortepian, electric piano

Przemysław Kuczyński, perkusja

Wojciech Stanisław, gitara basowa.

W programie koncertu zawarte zostały tematy muzyczne pochodzące wyłącznie z filmów, które powstały na terenie Łodzi i okolic. Usłyszymy utwory pochodzące z takich dzieł jak: Nóż w wodzie (R. Polański), Ziemia obiecana (A. Wajda), Przypadek (K. Kieślowski), Psy (W. Pasikowski), Vabank (J. Machulski), Kariera Nikodema Dyzy (M. Nowicki), Zimna wojna (P. Pawlikowski).

Koncert "Jazzowa Ziemia Obiecana" zapewni słuchaczowi wyjątkowe doznania muzyczne, oraz przeniesie w podróż sentymentalną po świecie niezapomnianych dzieł polskiego kina.

Opracowanie : Joanna Kantyka
Skład : Julita Lendzian-Twardowska
Nakład : 150 egz.

Numerы BIBiKa dostępne są na stronie www.wbp.lodz.pl w dziale **Wydawnictwa własne**